

5 69 715
ΠΟΙΚΙΛΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΚΛΑΔΟΣ

ΑΡΙΘ. II

Ελληνικά Μουσεία Χρόνια
ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΜΥΘΙΚΑ

ΧΡΟΝΙΑ

ΥΠΟ

Δ. ΧΑΡΤΟΥΛΑΡΗ — Κ. ΒΑΒΥΛΟΥΣΑΚΗ

Θ. Κ. ΜΠΑΛΛΑ — Γ. ΧΕΙΛΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΝΙΚΟΥ Δ. ΚΑΣΣΙΩΤΗ

ΧΙΟΣ 1951

002
ΚΛΣ
ΣΤ2Α
1212

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΧΡΟΝΙΑ

ΜΥΘΙΚΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ

*Βιβλιοθήκη Βασιλίου
Γεωργίου*

ΠΟΙΚΙΛΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΚΛΑΔΟΣ

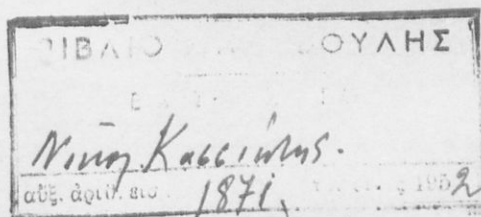
ΑΡΙΘ. ΙΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΜΥΘΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ

ΥΠΟ

Δ. ΧΑΡΤΟΥΛΑΡΗ — Κ. ΒΑΒΥΛΟΥΣΑΚΗ

Θ. ΜΠΑΛΛΑ — Γ. ΧΕΙΛΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΝΙΚΟΥ Α. ΚΑΣΣΙΩΤΗ
ΧΙΟΣ

Κάθε γνήσιο αντίτυπο υπογράφεται
από ένα συγγραφέα και σφραγίζεται
από τον εκδότη.

Φερδινάνδος

Κασσιώτης

Ἀφροδίτη

Δίας

Ἀπόλλωνας

Ἀθηνά

ΘΕΟΙ ΚΑΙ ΗΡΩΕΣ

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες καὶ οἱ θεοὶ τους.

Ὅλα ἡμεῖς τὰ παιδιά, πού ζοῦμε στὴν Ἑλλάδα, εἴμαστε Ἑλληνόπουλα καὶ πιστεύουμε στὸ Χριστό. Ὅμως στὰ πολὺ παλιὰ χρόνια, οἱ κάτοικοι τῆς Ἑλλάδας δὲν ἦταν χριστιανοί, γιατί τότε ὁ Χριστὸς δὲν εἶχε ἀκόμα γεννηθῇ καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι πίστευαν σὲ ἄλλους θεοὺς.

Τοὺς θεοὺς αὐτοὺς τοὺς φτιάσανε μὲ τὴ φαντασία τους οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, γιατί θέλανε νὰ ἐξηγήσουν ὅλα τὰ περίεργα πράγματα πού βλέπανε καὶ ἀκούανε γύρω τους. Βλέπανε τὸν ἥλιο νὰ βγαίνει τὸ πρωῒ καὶ νᾶρχεται ἡ μέρα, νὰ βασιλεύῃ τὸ βράδυ καὶ νᾶρχεται ἡ νύχτα. Βλέπανε τὸν οὐρανὸ μὲ τ' ἄστρα, τὴ θάλασσα, τοὺς κάμπους, τὰ βουνά, τὶς βροχές, τὶς ἀστραπές. Ἄκουαν τὶς βροντὲς καὶ τοὺς κεραυνούς. Φανταστήκανε λοιπὸν πὼς ὅλα αὐτὰ τὰ δημιουργοὺν πολλοὶ θεοί, πού ὁ καθένας ἀπ' αὐτοὺς ἔχει τὴ δική του τὴν ἐργασία.

Ἀλλὰ ποιοὶ ἦταν αὐτοὶ οἱ θεοὶ καὶ σὲ ποῖο μέρος κατοικοῦσαν;

Ἐχει ἡ Ἑλλάδα μας ἓνα πανύψηλο βουνό, τὸν Ὀλυμπο, πού βρίσκεται στὴ βόρεια Θεσσαλία. Ἐκεῖ πάνω, λέει, κατοικοῦσαν οἱ θεοί, πού ἦταν δώδεκα καὶ ὀνομάζονταν Ὀλύμπιοι. Μεγαλύτερος ἀπ' ὅλους, βασιλιάς τους καὶ ἀρχηγός τους, ἦταν ὁ Δίας.

"Άρης

"Ήφαιστος

Δήμητρα

"Ήρα

Ὁ καθένας ἀπὸ τοὺς δώδεκα θεοὺς εἶχε καὶ τὴ δική του τὴν ἐξουσία.

Ὁ Δίας, σὰν πατέρας τῶν θεῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων, καθότανε ψηλὰ στὸ θρόνο του κι ἀπὸ κεῖ κυβερνοῦσε ὅλο τὸν κόσμο.

Ὁ Δίας δίκαιζε καὶ τοὺς θεοὺς καὶ τοὺς ἀνθρώπους. Αὐτὸς κρατοῦσε στὰ χέρια του τὸν κεραυνὸ καὶ τὸν πετοῦσε στὴ γῆ ἅμα ἤθελε νὰ τιμωρήσῃ τοὺς κακοὺς ἀνθρώπους.

Ὁ Ποσειδῶνας πάλι, ὁ ἀδερφὸς τοῦ Δία, ἦταν θεὸς τῆς θάλασσας, καὶ τῶν ποταμῶν. Ἐρχότανε συχνὰ στὸν Ὀλυμπο κι ἔβρισκε τὸ Δία καὶ τοὺς ἄλλους θεοὺς. Μὰ τὸν περισσότερο καιρὸ ἔμενε στὸ παλάτι του, ποὺ βρισκόταν στὰ βάθη τοῦ Ὠκεανοῦ. Ἀπὸ κεῖ ἔβγαине ἔξω κρατώντας τὴν *Τρίαινά του*, δηλαδὴ ἓνα μακρὸ σιδερένιο κοντάρι μὲ τρεῖς σουβλερὲς μύτες στὴν ἄκρη. Μὲ τὴν τρίαινά του ὁ Ποσειδῶνας τάραζε τὴ θάλασσα καὶ σήκωνε μεγάλη τρικυμία.

Ὁ Ἀπόλλωνας ἦταν ὁ θεὸς τοῦ ἡλίου καὶ τῆς μουσικῆς. Γι αὐτὸ κρατοῦσε στὰ χέρια του ἓνα ὄργανο, τὴ *λύρα*.

Ὁ Ἡφαιστος ἦταν ὁ θεὸς τῆς φωτιᾶς καὶ μάστορης σπουδαῖος. Αὐτὸς ἔφτιανε ὅπλα γιὰ τοὺς θεοὺς καὶ στολίδια γιὰ τίς θεές. Αὐτὸς ἔφτιασε καὶ τὰ παλάτια τῶν θεῶν πάνω στὴν κορυφὴ τοῦ Ὀλύμπου.

Ὁ Ἑρμῆς ἦταν ἀγγελιαφόρος τῶν θεῶν καὶ θεὸς τοῦ ἐμπορίου.

Ὁ Ἀρης ἦταν ὁ θεὸς τοῦ πολέμου.

Ἡ Ήρα ἦταν γυναῖκα τοῦ Δία καὶ ἡ πιὸ μεγάλη θεά.

Ποσειδῶνας

Ἑρμῆς

Ἄρτεμη

Ἑστία

Ἡ **Ἀθηνᾶ** γεννήθηκε μέσ ἀπὸ τὸ κεφάλι τοῦ Δία καὶ γι αὐτὸ ἦταν θεὰ τῆς σοφίας. Ἱερὸ πουλί τῆς ἦταν ἡ **γλαῦκα**.

Ἡ **Ἄρτεμη** ἦταν ἀδερφή τοῦ Ἀπόλλωνα καὶ θεὰ τοῦ κυνηγιοῦ.

Ἡ **Δήμητρα** ἦταν θεὰ τῆς γεωργίας.

Ἡ **Ἀφροδίτη** ἦταν θεὰ τῆς ὁμορφίας.

Ἡ **Ἑστία** ἦταν ἡ θεὰ τοῦ σπιτιοῦ, καὶ προστάτευε τὰ σπιτικά τῶν ἀνθρώπων.

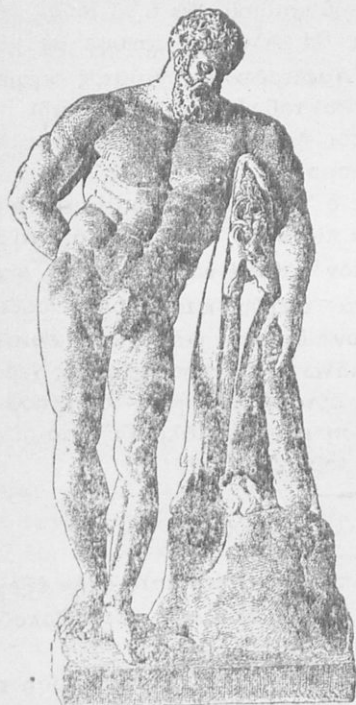
Αὐτοὶ ἦταν οἱ δώδεκα Ὀλύμπιοι θεοί. Πίστευαν ὅμως οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες καὶ σ' ἓναν ἄλλο θεό, τὸν **Πλούτωνα**, ποῦ ἦταν ἀδερφός τοῦ Δία. Αὐτὸς κατοικοῦσε στὸν Ἄδη, δηλαδὴ μέσα στὰ κατὰβραθα τῆς γῆς, ὅπου μένανε οἱ ψυχές τῶν νεκρῶν.

Ἐκτὸς ἀπ' αὐτοὺς τοὺς μεγάλους θεούς, οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες πίστευαν καὶ σὲ ἄλλους μικρότερους θεούς. Τέτοιοι ἦταν ὁ **Διόνυσος** ὁ θεὸς τοῦ κρασιοῦ, ὁ **Αἴολος** ὁ θεὸς τῶν ἀνέμων, ἡ **Περσεφόνη** ἡ κόρη τῆς Δήμητρας, ἡ **Ἐριδα** ἡ θεὰ τοῦ καυγᾶ καὶ ἄλλοι.

Οἱ θεοὶ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἦταν ἀθάνατοι, δηλαδὴ δὲν πέθαιναν ποτέ τους. Τρῶγανε ὠραῖο φαγητό, ποῦ λεγόταν **ἀμβροσία**, καὶ πίνανε γλυκὸ πιοτό, τὸ **νέκταρ**.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἦτανε θρησκοὶ ἀνθρώποι. Γι' αὐτὸ χτίζανε ναοὺς, στήνανε ἀγάλματα, φτιάνανε βωμοὺς (θυσιαστήρια) καὶ θυσίαζαν ἀρνιά καὶ βόδια γιὰ νὰ εὐχαριστήσουν τοὺς θεούς.

— 'Ηρακλή, τί κάθεσαι καὶ συλλογιέσαι; 'Εγὼ θὰ σοῦ δεί-
ξω τὸ δρόμο τῆς εὐτυχίας. "Ακουσέ με λοιπόν! "Αν θέλῃς νὰ
ζήσης εὐτυχισμένος δὲν πρέπει νὰ ἐργάζεσαι καὶ νὰ κοπιᾷζης.

'Ηρακλῆς

Θὰ ἐργάζονται καὶ θὰ κοπιᾷ-
ζουν οἱ ἄλλοι γιὰ σένα, κι ἐσὺ
θὰ τὰ βρίσκῃς ὅλα ἔτοιμα. 'Ο
δρόμος ὁ δικός μου εἶναι εὐ-
κολος. Γλέντια καὶ χαρὲς θὰ
εἶναι ἡ ζωὴ σου. Εἶσαι δυνα-
τός, 'Ηρακλή, κι ὅλοι οἱ ἄν-
θρωποι θὰ σὲ φοβοῦνται καὶ
θὰ σὲ τρέμουν. Θὰ σοῦ φέρ-
νουν ἔτοιμα στὰ πόδια σου
ὅλα τὰ καλὰ τοῦ κόσμου.
Κι ἂν δὲ θέλουν νὰ σοῦ τὰ φέ-
ρουν, θὰ τοὺς τ' ἀρπάξῃς ἐσὺ
μὲ τὴ δύναμή σου.

— Πῶς σὲ λένε, κυρά μου;
τὴ ρώτησε ὁ 'Ηρακλῆς.

— *Εὐτυχία* εἶναι τὸνομά μου.
Πρόσεχε ὅμως, γιατί ἔχω
κι ἐχθρούς, πού μὲ λένε *Κα-
κία*.

— Κολά, τῆς λέει ὁ 'Ηρα-
κλῆς, θὰ σκεφτῶ καὶ θὰ σοῦ
πῶ.

"Ερχεται κοντά του τώρα ἡ
ἀπλὴ καὶ σεμνὴ γυναῖκα καὶ
τοῦ λέει :

— 'Ηρακλή, ψέματα ἐγὼ δὲ
θὰ σοῦ πῶ. 'Ο δρόμος ὁ δικός
μου εἶναι μακρὺς καὶ δύσκο-

λος. Γι' αὐτό, γιὰ νὰ τὸν περάσῃ κανεὶς, πρέπει νὰ ἐργαστῇ πολὺ
καὶ νὰ κοπιᾷ. Μὴν ἀκοῦς 'Ηρακλή αὐτὰ πού σοῦ εἶπε ἡ ἄλλη
γυναῖκα! "Αν θέλῃς νὰ σὲ ἀγαποῦν καὶ νὰ σὲ τιμοῦν οἱ Θεοί,
πρέπει κι ἐσὺ νὰ τοὺς ἀγαπᾷς καὶ νὰ τοὺς τιμᾷς. "Αν θέλῃς νὰ σ'
ἀγαπᾷ καὶ νὰ σὲ τιμᾷ ὁ κόσμος, πρέπει νὰ ἐργαστῇς μ' ὅλη σου
τὴ δύναμη γιὰ τὸ καλὸ τοῦ κόσμου. Γιατί τὴ δύναμή σου δὲ σοῦ
τὴ δώσανε οἱ θεοὶ γιὰ νὰ φοβερίζῃς τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ γιὰ
νὰ τοὺς ὑπηρετῇς. "Αν κάνῃς αὐτὰ πού σοῦ λέω, θὰ κοπιᾷσῃς
πολύ, μὰ τὸ ὄνομά σου θὰ μείνῃ ἀθάνατο.

- Κοι πῶς σέ λένε ἐσένα, καλή μου κοπέλλα ; ρώτησε ὁ Ἡρακλῆς.

- Ἄρετῇ με λένε οἱ φίλοι μου, μὰ *Κουταμάρι* με νομίζουν οἱ ἐχθροί μου.

"Ετσι ἀπάντησε ἡ Ἄρετῇ καὶ χαμήλωσε τὰ μάτια της.

Ὁ Ἡρακλῆς σκέφτηκε τὰ λόγια τῶν δυὸ γυναικῶν καὶ εἶπε: «Ἐμένα μ' ἀρέσουν τὰ λόγια τῆς Ἄρετῆς. Θ' ἀκολουθήσω τὸ δρόμο της. Μὲ τὴ δύναμη ποὺ μοῦ χάρισαν οἱ Θεοί, θὰ ἀγωνιστῶ καὶ θὰ κοπιᾶσω γιὰ νὰ κάνω τὸ καλὸ στὴν Πατρίδα μου καὶ στοὺς ἀνθρώπους».

Ἡρακλῆς καὶ Εὐρυσθέας.

Ὁ Ἡρακλῆς τώρα πιά ἤθελε νὰ μάθῃ ποιά μέρη τῆς Ἑλλάδας καὶ ποιοὶ ἄνθρωποι ὑπόφεραν κι εἶχαν ἀνάγκη νὰ τοὺς βοηθήσῃ. Ἐπρεπε νὰ ρωτήσῃ γι αὐτὸ τοὺς θεοὺς. Στοὺς *Δελφοὺς* τῆς Φωκίδας ἦταν ἐκεῖνα τὰ χρόνια ἓνα *Μαντεῖο* τοῦ θεοῦ Ἀπόλλωνα. Ἐκεῖ πῆγαιναν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες καὶ ρωτοῦσαν τί νὰ κάνουν γιὰ νὰ πετύχουν στὴ ζωὴ. Ἐκεῖ πῆγε κι ὁ Ἡρακλῆς καὶ ρώτησε τὸ Μαντεῖο ἀπὸ ποῦ πρέπει ν' ἀρχίσῃ νὰ κάνῃ τίς καλὰς πράξεις ποὺ τοῦ εἶπε ἡ Ἄρετῇ. Καὶ τὸ Μαντεῖο τοῦ ἀπάντησε:

Πῆγαινε στὸν ξάδερφό σου, τὸν Εὐρυσθέα, στὶς Μυκῆνες καὶ κάνε ὅ,τι σὲ διατάζει ἐκεῖνος.

Δρόμο παίρνει, δρόμο ἀφήνει ὁ Ἡρακλῆς καὶ πάει στὸν ξάδερφό του τὸν Εὐρυσθέα.

Μὰ σὰν τὸν εἶδε ὁ πονηρὸς αὐτὸς βασιλιάς, ζήλεψε τὴν παλληκαριά του καὶ φοβήθηκε μήπως τοῦ πάρῃ τὸ θρόνο του. Γι' αὐτὸ τὸν πρόσταξε νὰ κάνῃ δώδεκα πολὺ δύσκολα κατορθώματα, δώδεκα *ἄθλους* ! Μπορεῖ σὲ κάποιον ἀπ' αὐτὰ νὰ σκοτωθῇ ὁ Ἡρακλῆς, σκέφτηκε μὲ εὐχαρίστηση ὁ Εὐρυσθέας.

Τότε ὁ Ἡρακλῆς θυμήθηκε τὰ λόγια τῆς Ἄρετῆς, πῶς ὁ δρόμος τῆς καλοσύνης εἶναι δύσκολος, καὶ δὲ δειλίασε νὰ κάνῃ ὅ,τι τοῦ εἶπε ὁ Εὐρυσθέας.

Ἀπὸ δῶ ἀρχίζουν οἱ *ἄθλοι* τοῦ Ἡρακλῆ.

Τὸ λιοντάρι τῆς Νεμέας.

Κοντὰ στὴν Κόρινθο ἦταν μιὰ πολιτεία, ἡ *Νεμέα*. Γύρω τῆς ἀπλωνόντανε δάση πυκνά, ποὺ μέσα τους ζοῦσαν διάφορα θηρία. Μέσα σ' ἓνα ἀπ' αὐτὰ τὰ δάση ζοῦσε ἓνα φοβερὸ λιοντάρι, ποὺ συχνὰ κατέβαινε στὸν κάμπο, ρήμαζε τὰ κοπάδια ποὺ εἶχαν οἱ ἄνθρωποι καὶ ξαναγυρνοῦσε πάλι στὸ δάσος του. Πολλὲς φορὲς μάλιστα κατασπάραζε καὶ ἀνθρώπους.

Ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς Νεμέας φοβόντανε νὰ πᾶνε στὰ χωράφια τους γιὰ τὶς δουλειές τους, καὶ κανένας δὲν τολμοῦσε νὰ κυνηγήσῃ τὸ φοβερὸ ἐκεῖνο θηρίο.

Τότε ὁ Εὐρυσθέας κάλεσε τὸν Ἡρακλῆ καὶ τοῦ εἶπε:

—Θέλω νὰ πᾶς στὸ δάσος τῆς Νεμέας, νὰ μοῦ σκοτώσῃς τὸ λιοντάρι. Μὰ γιὰ νὰ σέ πιστέψω πὼς τὸ σκότωσες, θὰ μοῦ φέρῃς ἐδῶ τὸ δέρμα του. Ἄκουσες;

—Ἄκουσα.

Παίρνει ὁ Ἡρακλῆς τὸ ρόπαλό του, τὰ τόξα του καὶ τὴ φαρέτρα μὲ τὰ βέλη καὶ τραβᾷ κατὰ τὸ δάσος τῆς Νεμέας.

Ὅστερ' ἀπὸ πολλὲς ὥρες δρόμο, βρέθηκε μπροστὰ στὸ δάσος. Μπαίνει μέσα ὁ Ἡρα-

κλῆς, ψάχνει ἐδῶ, ψάχνει ἐκεῖ, μὰ τίποτα!

Μέρες ὁλόκληρες ἔψαχνε στὸ δάσος, ὥσπου μιὰ μέρα νάσου καὶ ξεπροβάλλει τὸ λιοντάρι μέσ' ἀπὸ τὰ πυκνὰ δέντρα.

Ἀμέσως ὁ Ἡρακλῆς ῥίπτει βέλη στὸ τόξο του καὶ τὸ τοξεύει. Χαμένος κόπος! Τὰ βέλη χτυποῦσαν τὸ λιοντάρι, μὰ γυρνοῦσανε πίσω. Τόσο χοντρὸ ἦτανε τὸ δέρμα του.

Τότε ὁ Ἡρακλῆς δὲ χάνει καιρὸ, ἀρπάζει τὸ ρόπαλό του καὶ ὀρμᾷ καταπάνω στὸ λιοντάρι.

Τὸ θηρίο φοβήθηκε κι ἔτρεξε νὰ κρυφτῇ σὲ μιὰ σπηλιά. Μπρὸς αὐτό, ξωπίσω του ὁ Ἡρακλῆς! Μὰ ἡ σπηλιά εἶχε δυὸ τρύπες, καὶ τὸ λιοντάρι ἔμπαινε ἀπὸ τὴ μιὰ κι ἔβγαινε ἀπὸ τὴν

ΠΟΙΚΙΛΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΙΚΟΥ Δ. ΚΑΣΣΙΩΤΗ

— «Ζωντανό τόν θέλεις;» λέει ἐκεῖνος, «ζωντανό θά στόν φέρω».

Μπαίνει στο καράβι καί κουπί τό κουπί, πανί τό πανί, φτάνει στην Κρήτη. Πάει ἴσια στο Μίνωα καί τοῦ λέει:

— Βασιλιά μου, θέλω νά μ' ἀφήσης νά πιάσω τόν ταῦρο σου.

— Μετά χαρᾶς, λεβέντη μου, ἀποκρίνεται ὁ Μίνωας. "Οχι μόνο νά τόν πιάσης, μά καί νά τόν πάρης δικό σου.

Πάει ὁ Ἡρακλῆς στο δάσος.

— Μουάα, μουάα... ἀκούστηκε τό φοβερό μουκανητό τοῦ ταύρου κι ὁ κόσμος ὅλος σείστηκε. Μά ὁ Ἡρακλῆς δέ φοβάται. Μὲ γρήγορες δρασκελιές ὁρμᾷ κατά πάνω στο μανιασμένο ταῦρο καί τόν ἀρπάζει ἀπό τὰ κέρατα. Ὁ ταῦρος ἀπό τό θυμό του βγάζει φλόγες ἀπό τὰ ρουθούνια καί προσπαθεῖ νά ξεφύγῃ. Μά ὁ Ἡρακλῆς τόν τραντάζει δεξιὰ κι ἀριστερά, τόν κουράζει, τόν ζαλίζει, καί τόν δαμάζει. "Υστερ' ἀπό λίγη ὥρα τόν πάει στο πλοῖο καί τόν ταξιδεύει γιά τήν Πελοπόννησο.

Μή ρωτᾶτε τώρα, τί ἐπαθε ὁ Εὐρυσθέας, σάν εἶδε τό ζωό ἐκεῖνο στά χέρια τοῦ Ἡρακλῆ! Ἀπό τόν πολύ του φόβο πρόσταξε νά βγάλουν τόν ταῦρο ἔξω ἀπό τίς Μυκήνες, καί νά τόν ἀφήσουν ἐλεύθερο νά γυρίζῃ στά βουνά.

Τὰ ἄλογα τοῦ Διομήδη.

Στή Βόρεια Ἑλλάδα εἶναι ἡ *Θράκη*. Ἐκεῖ στά χρόνια τοῦ Ἡρακλῆ ζοῦσε ἕνας σκληρόκαρδος βασιλιάς, ὁ *Διομήδης*. Αὐτός εἶχε κάτι ἄγρια ἄλογα, πού τὰ εἶχε συνηθίσει νά τρῶνε ἀνθρώπους. Ὅλους τοὺς ξένους πού περνοῦσαν ἀπό τή χώρα του, τοὺς ἐπιανε καί τοὺς ἔριχνε νά τοὺς φᾶνε τὰ ἄλογά του.

— Θέλω νά πᾶς νά μοῦ φέρῃς τὰ ἄλογα τοῦ Διομήδη, εἶπε ὁ Εὐρυσθέας στόν Ἡρακλῆ.

Ὁ Ἡρακλῆς ἀμέσως μπῆκε σέ πλοῖο καί κουπί τό κουπί, πανί τό πανί, φτάνει στή Θράκη. Μόλις πάτησε τό πόδι του ἐκεῖ, τράβηξε κατά τοὺς σταυλοὺς τοῦ Διομήδη. Διώχνει ἀμέσως τοὺς

Ὁ Ταῦρος τῆς Κρήτης εἶναι ἡ τρικυμισμένη θάλασσα, πού μουγκρίζει καί δέρνει τίς ἀκτὲς τῆς Κρήτης καί τῆς Ἀττικῆς καί πού μονάχα ὁ Ἥλιος τὴ δαμάζει.

σταυλοφύλακες, δένει τὰ ἄλογα ἕνα—ἕνα ἀπὸ τὸ στόμα κι ἀπὸ τὸ λαιμό, καὶ τὰ σέρνει μαζί του στὴν ἀκρογιαλιά.

Τὴν ὥρα ποὺ ἦταν ἕτοιμος πιά νὰ φορτώσῃ τὰ ἄλογα στὸ πλοῖο, βλέπει τὸ Διομήδη ν'ἄρχεται καταπάνω του μὲ στρατὸ γιὰ νὰ τοῦ πάρῃ πίσω τὰ ἄλογα. Ὁ Ἡρακλῆς ὅμως δὲ χάνει καιρὸ. Δένει τὰ ἄλογα σὲ κάτι δέντρα κι ὁρμᾷ πάνω στὸ στρατό. Οἱ στρατιῶτες, καθὼς εἶδαν τὸν Ἡρακλῆ μὲ τὸ ρόπαλο σηκωμένο, πῆραν δρόμο καὶ φύγανε. Ἐκεῖνος ὅμως πρόφτασε τὸ Διομήδη, τὸν ἔπιασε καὶ τὸν ἔριξε στὰ ἄλογά του γιὰ τιμωρία.

Ἔτσι ὁ Ἡρακλῆς, ἥσυχος πιά, μπῆκε μὲ τὰ ἄλογα στὸ πλοῖο καὶ τᾶφερε στὸν Εὐρυσθέα.

Σὰν εἶδε τὰ ἄλογα ὁ Εὐρυσθέας, φοβήθηκε πάλι καὶ τὸν πρόσταξε νὰ τ' ἀφήσῃ ἐλεύθερα, νὰ γυρίζουν στὰ βουνά.

Ἡ ζώνη τῆς Ἰππολύτης

Ὁ Εὐρυσθέας εἶχε μιὰ κόρη, τὴν Ἀδμήτη, ποὺ τῆς ἄρεσαν πολὺ τὰ λοῦσα. Μιά μέρα ἡ Ἀδμήτη ἔμαθε πὼς κοντὰ στὴ Μαύρη θάλασσα ζοῦσαν κάτι γυναῖκες, οἱ Ἀμαζόνες, ποὺ ἦταν ὁμορφες κι εἶχαν λεβέντικο κορμί. Αὐτὲς ἀνεβασμένες πάντα στ' ἄλογά τους κάνανε πολέμους. Ἡ βασίλισσά τους, ἡ Ἰππολύτη, ἦταν κόρη τοῦ Ἄρη καὶ φοροῦσε μιὰ ζώνη πολὺ ὠραία καὶ φανταχτερή. Αὐτὴ τὴ ζώνη τὴ λαχτάρησε ἡ Ἀδμήτη.

Ἔβαλε λοιπὸν τὸν πατέρα της, τὸν Εὐρυσθέα, καὶ πρόσταξε τὸν Ἡρακλῆ νὰ πάῃ στὴ χώρα τῶν Ἀμαζόνων καὶ νὰ φέρῃ τὴν ὁμορφὴ ζώνη.

Τί νὰ κάνῃ τώρα ὁ Ἡρακλῆς; Πῆρε μαζί του μερικὰ παλληκάρια, μπῆκε στὸ πλοῖο κι ἔφτασε στὴ Μαύρη θάλασσα. Πάει τότε στὴ χώρα τῶν Ἀμαζόνων, παρουσιάζεται στὴν Ἰππολύτη καὶ τῆς λέει:

—Ὠραία μου βασίλισσα, συμπάθα με, ποὺ θὰ σὲ λυπήσω μ' αὐτὰ ποὺ θὰ σοῦ πῶ: Ὁ βασιλιάς, ὁ Εὐρυσθέας, ἀπὸ τίς Μυ-

Τὰ ἄγρια ἄλογα τοῦ Διομήδη εἶναι οἱ ἄνεμοι ποὺ δέρνανε τὴ Θράκη καὶ φέρνανε τίς θύελλες, καὶ προπαντὸς ὁ Βοριάς ποὺ ἐπικρατοῦσε σ' αὐτὴ τὴ χώρα. Μόνο ὁ Ἡρακλῆς—Ὁ λῆος μπόρεσε καὶ δάμασε τὴ μανία τους.

κῆνες, μ' ἔστειλε ἐδῶ γιὰ νὰ πάρω τὴν ὁμορφὴ σου ζώνη. Ἡ καρδιά μου εἶναι βαρειά, γιὰτὶ ἐγὼ ἀπὸ μικρὸ παιδί ἔμαθα νὰ σέβομαι τίς γυναῖκες. Πῶς λοιπὸν νὰ σοῦ φερθῶ τώρα ἄσχημα καὶ νὰ σοῦ πάρω τὴ ζώνη; Αὐτὸ δὲ θὰ μὲ τιμοῦσε κοθέλου. Βγάλε με λοιπὸν, ὥραία μου βασίλισσα, ἀπ' αὐτὴ τὴ δυσκολία.

Ἡ Ἰπολύτη ἄκουσε μὲ προσοχὴ τὰ εὐγενικὰ λόγια τοῦ Ἡρακλῆ καὶ συγκινήθηκε πολὺ. Γι' αὐτὸ τοῦ ὑποσχέθηκε πῶς θὰ τοῦ δώσῃ τὴ ζώνη. Μὰ σὰν μάθανε οἱ ἄλλες Ἀμαζόνες τὸ ἀνεπάντεχο ἐκεῖνο νέο, θυμώσανε πολὺ, κι ἄρματωμένες ζώσανε τὸ παλᾶτι τῆς Ἰπολύτης γιὰ νὰ σκοτώσουν τὸν Ἡρακλῆ.

Τι νὰ κάνῃ τώρα ὁ ἥρωας; Θέλοντας καὶ μὴ, πολέμησε τίς Ἀμαζόνες, τίς νίκησε, πήρε τὴ ζώνη καὶ τὴν ἔφερε στὴν κρῆν τοῦ Εὐρυσθέα στὶς Μυκῆνες.

Τὰ βόδια τοῦ Γηρυόνη.

Ἄμα περάσουμε τὴν Ἰταλία καὶ φτάσουμε στὸ νότιο μέρος τῆς Ἰσπανίας, βρίσκουμε μιὰ στενὴ λουρίδα θαλάσσια, ποὺ χωρίζει τὴν Ἀφρική ἀπὸ τὴν Εὐρώπη. Ἐκεῖ ἦταν στὰ παλιὰ τὰ χρόνια ἓνα νησί, ἡ *Ἐρύθεια*.

Στὴν Ἐρύθεια κατοικοῦσε ἓνας πελώριος γίγαντας, ὁ *Γηρυόνης*, ποὺ ἀπὸ τὴ μέση καὶ πάνω εἶχε τρία κορμιά, τρία κεφάλια καὶ ἔξι χέρια. Αὐτὸς εἶχε ἓνα κοπάδι χρυσοκόκκινα βόδια, ποὺ τὰ φύλαγαν οἱ τρεῖς γιοί του—γίγαντες κι αὐτοί—κι ἓνας φοβερός καὶ τρομερὸς μαντρόσκυλος, ποὺ τὸν φώναζαν *Ὁρθρο* κι εἶχε δυὸ κεφάλια.

«Θέλω τὰ βόδια τοῦ Γηρυόνη,» λέει ὁ Εὐρυσθέας στὸν Ἡρακλῆ, κι ἐκεῖνος ὅχι δὲν εἶπε. Δρόμο παίρνει, δρόμο ἀφήνει κι ὕστερα ἀπὸ μῆνες φτάνει κοντὰ στὸ στενὸ ποὺ χωρίζει τὴν Ἀφρική ἀπὸ τὴν Εὐρώπη. Αὐτὸ τὸ μέρος τοῦ ἄρεσε πολὺ καὶ νόμισε πῶς ἦταν ἡ ἄκρη τῆς Γῆς. Ἔστησε λοιπὸν ἐκεῖ δυὸ μεγάλες κολόνες, γιὰ νὰ τίς βλέπουν οἱ ἄνθρωποι καὶ νὰ λέγῃ:

Οἱ Ἀμαζόνες εἶναι προσωποποίηση τῶν συννεφῶν καὶ τῆς βροχῆς. Ἡ ζώνη τῆς Ἰπολύτης εἶναι τὸ οὐράνιο τόξο, ποὺ βγαίνει μετὰ τὴν καταιγίδα καὶ τὴ βροχή.

«Ὡς ἐδῶ ἔφτασε κάποτε ὁ Ἡρακλῆς».

Κι ἀλήθεια, ὡς σήμερα, ἅμα περάσουν τὰ βαπόρια ἀπ' αὐτό τὸ στενό, λένε οἱ ταξιδιώτες: «Ἐδῶ εἶναι τὸ *Γιβραλτάρ*, πού ἦταν ἄλλοτε οἱ *Ἡράκλειες σιῆλες*».

Γιὰ νὰ μὴν τὰ πολυλέμε, ὁ Ἡρακλῆς ἄρχισε νὰ σκέφτεται μὲ τί τρόπο θὰ περνοῦσε τὸ στενό τῆς θάλασσας, γιὰ νὰ πάη στὴν Ἐρύθεια. Βάρκα δὲν εἶχε. Τί ἔπρεπε νὰ κάνη λοιπόν; Ἐνῶ συλλογιόταν, τὸν πύρωνε πολὺ ὁ Ἥλιος, πού ἦταν καφετρός σ' ἐκεῖνο τὸ μέρος. Παρακάλεσε τότε τὸν Ἥλιο νὰ τραβήξῃ τὸ ἀμάξι του λίγο ψηλότερα ἀπὸ τὴ Γῆ. Ὅμως ὁ Ἥλιος γιὰ νὰ γελάσῃ μαζί του, κατέβασε ἀκόμα πιὸ χαμηλὰ τὸ ἀμάξι του.

Ὁ Ἡρακλῆς πύρωσε τώρα περισσότερο ἀπὸ τὴ ζέστη καὶ θύμωσε πολὺ. Ἔβαλε λοιπόν ἓνα βέλος στὸ τόξο του καὶ σαΐτεψε τὸν Ἥλιο.

Ὁ Ἥλιος εὐχαριστήθηκε μὲ τὴν τόλμη πού ἔδειξε ὁ Ἡρακλῆς, τὸν καμάρωσε καὶ τοῦ χάρισε μιὰ χρυσαφένια βάρκα.

Ἔτσι ὁ ἥρωας ἔφτασε στὴν Ἐρύθεια. Μόλις βγήκε στὸ νησί πῆγε στὰ λιβάδια πού βόσκανε τὰ βόδια τοῦ Γηρυόνη.

Σὰν εἶδαν τὸν Ἡρακλῆ οἱ δύο γιοὶ τοῦ Γηρυόνη, ὄρμησαν κατὰ πόνω του μαζί μὲ τὸν Ὀρθρο. Μὰ ὁ ἥρωας τοὺς σκότωσε καὶ τοὺς τρεῖς μὲ τὸ ρόπαλο. Σὲ λίγο, νὰ κι ἔρχεται κι ὁ Γηρυόνης. Ὁρμᾷ κι αὐτὸς πάνω στὸν Ἡρακλῆ. Ὅμως ὁ ἥρωας τὸν σφίγγει δυνατὰ, καὶ μὲ τὸ ρόπαλο τοῦ κάνει λυῶμα τὰ τρία του κεφάλια. Ὑστερα πιάνει τὰ χρυσοκόκκινα βόδια, τὰ δένει καὶ δρόμο τὸ δρόμο τὰ πάει στὸν Εὐρυσθέα, στὶς Μυκῆνες.

Τὰ μῆλα τῶν Ἑσπερίδων.

Ἐκεῖ πού βασιλεύει ὁ ἥλιος, ἦταν ἓνας νεραϊδότοπος, γεμάτος δέντρα φορτωμένα μὲ φρούτα. Τὸ μαγικὸ αὐτὸ περιβόλι τὸχε ὁ *Ἑσπερος* μὲ τίς τρεῖς του κόρες τίς *Ἑσπερίδες*, πού ἦταν νεράιδες. Μέσα στὸ περιβόλι βρισκόταν μιὰ χρυσομηλιά γεμάτη χρυσὰ μῆλα.

Τὰ βόδια τοῦ Γηρυόνη εἶναι τὰ χρυσοκόκκινα σὺννεφα, πού βγαίνουν τὴν ὥρα πού βασιλεύει ὁ Ἥλιος. Ἡ χώρα τοῦ Γηρυόνη βρίσκεται στὴ Δύση.

Μιά μέρα φωνάζει πάλι ὁ Εὐρυσθέας τὸν Ἡρακλῆ καὶ τοῦ λέει :

— Θέλω νὰ πᾶς νὰ μοῦ φέρῃς τὰ χρυσὰ μῆλα τῶν Ἑσπερίδων.

Φεύγει ὁ Ἡρακλῆς καὶ πάει ρωτώντας :

— Μήπως ξέρετε ποῦ μένουν οἱ Ἑσπερίδες, μὲ τὰ χρυσὰ τὰ μῆλα ;

— Ἀκουστά τις ἔχουμε, μὰ δὲν ξέρουμε τὸν τόπο τους.

Πάει ἄλλοῦ ὁ Ἡρακλῆς :

— Μήπως ξέρετε ποῦ μένουν οἱ Ἑσπερίδες μὲ τὰ χρυσὰ τὰ μῆλα ;

— Ἀκουστά τις ἔχουμε, μὰ δὲν ξέρουμε τὸν τόπο τους.

Πάει ἄλλοῦ, ρωτώντας. Τὰ ἴδια κι ἐκεῖ.

Τέλος βρίσκει στὸ δρόμο του δυὸ νεράϊδες.

— Καλές μου κοπέλλες, νὰ χαρῆτε τὰ νιάτα σας, πεῖτε μου, ποῦ μένουν οἱ Ἑσπερίδες μὲ τὰ χρυσὰ τὰ μῆλα ;

Τὸν λυπήθηκαν οἱ νεράϊδες, καὶ τοῦ λένε :

— Βλέπεις ἐκείνη τῇ σπηλιά ;

— Τῇ βλέπω.

— Ἔ, ἐκεῖ μέσα μένει ἓνας γέρος θαλασσόλυκος ποὺ τὸν λένε Νηρέα. Παραφύλαξε καὶ πιάσε τον. Αὐτὸς θὰ σοῦ δείξῃ τὸ δρόμο.

Φύγανε οἱ νεράϊδες κι ἔμεινε μόνος του ὁ Ἡρακλῆς. Παραφυλάει τότε καὶ πιάνει τὸ Νηρέα. Τρόμαξε ὁ γέρος καὶ τοῦ λέει τὸ μυστικό :

— Λίγο πιο πέρα θὰ συναντήσης τὸν Ἀτλαντα, ποὺ εἶναι γίγαντας καὶ σηκώνει στὸν ὧμο του τὸν οὐρανὸ μὲ τᾶστρα. Ἐκεῖνος θὰ σοῦ πῇ ποῦ βρίσκονται οἱ Ἑσπερίδες.

Τραβάει ὁ Ἡρακλῆς τὸ δρόμο ποὺ τοῦ ἔδειξε ὁ Νηρέας καὶ βρίσκει τὸν Ἀτλαντα.

— Γεῖα καὶ χαρά σου, γέρο λεβέντη μου, ποὺ κρατᾷς τὸν οὐρανὸ μὲ τᾶστρα !

— Γεῖα καὶ χαρά σου παλληκάρι μου μὲ τῇ λεοντῇ στὸν ὧμο ! Κάτι ἀπὸ τὰ μέρη τοῦτα δώ ;

— Μ' ἔστειλε ὁ Νηρέας νὰ μοῦ δείξῃς τὸ περιβόλι τῶν Ἑσπερίδων. Χρόνια γυρίζω καὶ δὲ μπορῶ νὰ τὸ βρῶ.

— "Αχ, λεβέντη μου, είναι πολύ μακριά αυτό που ζητάς. "Ελα όμως, κράτησε λίγο στον ώμο σου τον ούρανό με τ'άστρα κι εγώ θά πάω να σου φέρω τὰ χρυσὰ τὰ μήλα.

"Εσκυψε ὁ Ἡρακλῆς καὶ φορτώθηκε τὸν οὐρανό. Κι ὁ "Ατλαντας πῆγε κι ἔφερε τὰ μήλα. Τοῦ καλάρωσε ὅμως πού ξεφορτώθηκε τὸ βάρος τοῦ οὐρανοῦ καὶ λείει στὸν Ἡρακλῆ :

— Καλὰ τὸν κρατᾶς βλέπω τὸν οὐρανό. Σήκωνέ τον ἐσύ καὶ πάω ἐγώ τὰ μήλα στὸν Εὐρυσθέα.

Τὶ νὰ κάνη τώρα ὁ Ἡρακλῆς γιὰ νὰ ξεφορτωθῇ τὸν οὐρανό ;

— Καλὰ, "Ατλαντά μου, ἀφοῦ θέλεις ἄς γίνῃ κι ἔτσι. Μὰ ἔμένα τὸν ἀμάθητο μὲ πονοῦν οἱ ὦμοι μου. Σήκωσε λοιπὸν λίγο τὸν οὐρανό γιὰ νὰ κάνω ἓνα προσκέφαλο νὰ τὸ βάλω στὸν ὦμο μου νὰ μὴ μέ πληγώνῃ τὸ βάρος του.

"Επιασε ξανὰ ὁ "Ατλαντας τὸν οὐρανό, κι ὁ Ἡρακλῆς πῆρε τὰ χρυσὰ μήλα καὶ εἶπε :

— Καλέ μου "Ατλαντα, σ' εὐχαριστῶ πολύ, μὰ δὲν εἶναι δική μου δουλειὰ νὰ σηκώνω τὸν οὐρανό. Πρέπει νὰ κάνῃ ὁ καθένας τὸ ἔργο, πού τοῦ ὄρισαν οἱ θεοί. Αὐτὰ εἶπε ὁ Ἡρακλῆς, ἀποχαιρέτησε τὸν "Ατλαντα, πῆρε τὸ δρόμο κι ἔφερε τὰ χρυσὰ μήλα στὸν Εὐρυσθέα.

Ὁ Εὐρυσθέας σὰν εἶδε τὰ μήλα, θαύμασε τὴν ὁμορφίαν τους καὶ τὰ χάρισε στὸν Ἡρακλῆ. Ἐκεῖνος τὰ πῆγε δῶρο στὸ βωμὸ τῆς Ἀθηνᾶς κι ἡ Θεὰ τὰ πῆγε καὶ τὰ δῶσε πάλι πίσω σὲ τὴν Ἑσπερίδην.

Ὁ Κέρβερος.

Ὁ Εὐρυσθέας τὸ φουσοῦσε καὶ δὲν κρύωνε, πού ὁ Ἡρακλῆς τὴ γλίτωσε τόσες φορές καὶ γύριζε πάντα νικητής. Γι' αὐτὸ σκέφτηκε καὶ εἶπε : «Γιὰ νὰ δοῦμε, θὰ τὴ γλιτώσῃ τώρα, πού θὰ τὸν στείλω στὸν Ἀδην, νὰ μοῦ φέρῃ τὸν Κέρβερο ;»

Τὸ εἶπε καὶ τὸ ἔκανε.

Θέλετε νὰ μάθετε τώρα τί ἦταν αὐτὸς ὁ Κέρβερος ; Ἦταν ἓνας σκύλος φοβερὸς καὶ τρομερὸς. Εἶχε τρία κεφάλια, ἢ οὐρὰ του τέλειωνε σὲ στόμα φιδιοῦ, καὶ στὸ δέρμα του ἀντὶ γιὰ τρίχες εἶχε φίδια.

Καὶ τὰ μήλα τῶν Ἑσπερίδων εἶναι, ὅπως τὰ βόδια τοῦ Γηρυόνη, τὰ χρυσοκόκκινα σὺννεφα τῆς δύσης.

Αὐτὸς ὁ τρομερὸς σκύλος φύλαγε τὴν πόρτα τοῦ Ἄδῃ γιὰ νὰ μὴ μποροῦν οἱ νεκροὶ νὰ βγοῦν ἔξω καὶ ν' ἀνέβουν στὴ γῆ.

Ξεκινᾷ λοιπὸν ὁ Ἡρακλῆς ἀπὸ τὴς Μυκῆνης καὶ φτάνει στὸ ἀκρωτήριον Ταίναρο (στὴν Πελοπόννησο). Ἐκεῖ βρίσκει μιὰ βαθεῖα σπηλιά. Σκύβει στὴν τρύπα τῆς σπηλιάς καὶ τί νὰ δῇ μέσα; Σκοτάδι πυκνό! Ἀπὸ βαθιά ἀκουόντανε φοβερὰ γαυγίσματα σκυλιῶν.

— "Αἰ λέει ὁ Ἡρακλῆς, ἐδῶ εἶναι ὁ δρόμος ποῦ πάει στὸν Ἄδῃ! Προχωρεῖ ψαχουλεύοντας δεξιὰ κι ἀριστερά, καὶ φτάνει ὥστερ' ἀπὸ πολλὰς ὥρες στὰ κατάρβαθα τοῦ Ἄδῃ.

Νὰ ὁ Θεὸς ὁ Πλούτωνας, νὰ κι ὁ ἀγριεμένος Κέρβερος στὴ μεγάλη πόρτα τοῦ Ἄδῃ, κι ἔτοιμος νὰ δαγκώσῃ.

— Τί ζητᾷς ἐδῶ, Ἡρακλῆ; ρωτᾷ ὁ Πλούτωνας τὸν ἥρωά μας.

— Πολυχρογεμένε βασιλιά τοῦ Ἄδῃ, σὲ παρακαλῶ πολὺ, ἄφυσέ με νὰ πάρω τὸν Κέρβερό σου στὴ γῆ.

— Μεγάλῃ χάρῃ μοῦ ζητᾷς, Ἡρακλῆ, μὰ τί νὰ γίνῃ; Σοῦ ἐπιτρέπω νὰ τὸν πάρῃς τὸν Κέρβερο στὸν πάνω κόσμος, ἂν κατορθώσῃς νὰ τὸν νικήσῃς χωρὶς τὰ δῖπλά σου. Πρέπει ὅμως νὰ τὸν ξαναφέρῃς πίσω στὸν Ἄδῃ.

Τότε ὁ Ἡρακλῆς πετάει κάτω τὰ δῖπλά του, γτύνεται τῇ λεοντῇ του, κι ἔτσι ὅπως ἦταν, ρίχνεται στὸν Κέρβερο.

Ὁ Κέρβερος βλέπει τὸν Ἡρακλῆ καὶ θαρρεῖ πῶς ἔχει νὰ κἀνῃ μὲ λιοντάρι.

Αὐτὸ ἦταν ὄλο—ὄλο. Πρόλαβε ὁ ἥρωας, ἄρπαξε τὸ σκύλο ἀπὸ τὸ λαιμό, τοῦ ἔσφιξε δυνατὰ τὰ τρία κεφάλια καὶ τὸν ἔδεσε γερά. Ὑστερὰ τὸν φορτώθηκε στὸν ὦμο, καὶ μιὰ καὶ δυὸ γύρισε στὸν ἀπάνω κόσμος. Ζαλίστηκε ὁ Κέρβερος ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ κόσμου καὶ ζάρωσε ἀκόμα πιὸ πολὺ. Ὅμως κι ἔτσι ζαρωμένο ποῦ τὸν εἶδε ὁ Εὐρυσθέας, πάλι τὸν φοβήθηκε κι εἶπε στὸν Ἡρακλῆ ψευδίζοντας :

— Παπαπάρτον ἀπὸ δῶ, παπαρτόν ἀπὸ δῶ τὸν Κέρβερο καὶ καὶ νὰ μὴν τὸ ξαναδοῦν τὰ μεμάτια μου αὐτὸ τὸ φοφάντισμα!

Τότε ὁ Ἡρακλῆς πῆρε πάλι τὸν Κέρβερο καὶ πῆγε καὶ τὸν ἔδωσε πίσω στὸν Πλούτωνα.

Ὁ Κέρβερος τοῦ Ἄδῃ εἶναι τὸ σκοτάδι. Πάλεψε μαζί του ὁ Ἡρακλῆς—Ἡλῖος καὶ βγήκε νικητὴς τὸ φῶς.

Τὸ τέλος τοῦ Ἡρακλῆ.

Ὁ Ἡρακλῆς δὲν ἔκανε μόνο αὐτὰ τὰ δώδεκα κατορθώματα, ποὺ εἶδαμε ὡς τώρα. Βοήθησε τὸν Ἰάσονα καὶ κάτι ἄλλα παλληκάρια ποὺ πήγαινε νὰ πάρουν τὸ χρυσόμαλλο δέρμα ἐνὸς κριαριοῦ. Ξαναπῆγε ἄλλη μιὰ φορὰ στὸν Ἀδη, γλίτωσε ἀπὸ τοῦ Χάρου τὰ χέρια τὴν Ἀλκῆστη καὶ τὴν ἔφερε στὸν ἄντρα τῆς τὸν Ἀδμητο.

Τὰ κατορθώματα τοῦ Ἡρακλῆ εἶναι πολλὰ καὶ χρειάζεται καιρὸς γιὰ νὰ τὰ ποῦμε ὅλα. Γι' αὐτὸ ὅλοι τὸν ἀγαποῦσαν καὶ τὸν τιμοῦσαν. Ὅμως τὸ τέλος τῆς ζωῆς του ἦταν θλιβερό: Κάποτε, μόλις γύρισε ἀπὸ ἕνα πόλεμο, λούστηκε ἀμέσως καὶ ζήτησε νὰ τοῦ φέρουν καθαρὸ πουκάμισο νὰ ντυθῇ, γιὰ νὰ κάνῃ θυσία στοὺς θεοὺς καὶ νὰ τοὺς εὐχαριστήσῃ γιὰ τὴ νίκη του. Τοῦ δώσανε τότε ἕνα πουκάμισο δηλητηριασμένο μὲ τὸ αἷμα κάποιου Κένταυρου, ποὺ ἦταν ἐχθρὸς του. Μόλις τὸ φόρεσε ὁμως κόλλησε στὸ σῶμα του καὶ ἔνιωθε τρομεροὺς πόνους. Πύρωσε ὁ Ἡρακλῆς καὶ κοκκίνησε ὁλόκληρος. Πάει νὰ βγάλῃ τὸ πουκάμισο, μὰ μαζὶ μ' αὐτὸ ξεκολλοῦν κομμάτια—κομμάτια καὶ οἱ σάρκες του. Οἱ πόνοι του ἦταν τρομεροὶ καὶ νιώθει πῶς πλησιάζει τὸ τέλος του.

Ὁ Ἡρακλῆς ὁμως θέλει νὰ πεθάνῃ παλληκαρίσια, σὰν ἀληθινὸς ἥρωας. Παίρνει τοὺς φίλους του καὶ ἀνεβαίνει στὸ βουνὸ *Οἶτη*. Ἐκεῖ στήνει ἕνα σωρὸ ξύλα, ἀνεβαίνει στὴν κορφή τοῦ σωροῦ καὶ στέκεται ὀρθίος. Ὅλοι οἱ φίλοι του στέκονται γύρω καὶ θαυμάζουν τὸν ἥρωα. Τότε ὁ Ἡρακλῆς τοὺς παρακαλεῖ νὰ βάλουν φωτιά στὰ ξύλα γιὰ νὰ καίῃ καὶ νὰ γλιτώσῃ ἀπὸ τοὺς πόνους. Κανένας ὁμως δὲ δεχότανε νανάψῃ φωτιά. Ὅλοι λυπόντανε τὴ λεβεντιά του.

Σὲ λίγο, ὁ πιὸ νέος ἀπ' ὅλους, ὁ *Φιλοκτεῖνης*, λυπήθηκε τὸν Ἡρακλῆ καὶ ἔβαλε φωτιά στὰ ξύλα. Ὁ Ἡρακλῆς πρόλαβε καὶ τοῦ χάρισε τὰ βέλη του τὰ φαρμακερά.

Ὅμως τὴ στιγμή ποὺ οἱ φλόγες ἄρχισαν νὰ γλείφουν τὰ πόδια τοῦ Ἡρακλῆ, ἄστραψε καὶ βρόντησε δυνατὰ, καὶ ἕνα χρυσοκόκκινο σύννεφο κατέβηκε ἀπὸ ψηλά, τύλιξε τὸν ἥρωα καὶ τὸν ἀνέβασε στὸν οὐρανό. Τὸ σύννεφο τὸ εἶχε στείλει ὁ Δίας. Ἔτσι ὁ Ἡρακλῆς ἀνέβηκε στὸν πανύψηλο Ὀλυμπο, ἔγινε ἡμί-

θεος καὶ καθόταν ἀνάμεσα στοὺς θεοὺς. Ἐκεῖ ἔγινε φίλος τώρα πιά μὲ τὴν Ἥρα. Ὁ Δίας καὶ ἡ Ἥρα, ποὺ τὸν ἀγαποῦσαν πολὺ, τὸν κάνανε ἀθάνατο καὶ τὸν πάντρεψαν μὲ τὴν κόρη τους τὴν Ἥβη, τὴ θεὰ τῆς νιότης.

Ο ΘΗΣΕΑΣ

Τὰ παιδικὰ χρόνια τοῦ Θησέα.

Μιά φορά κι ἓναν καιρό, στὰ πολὺ παλιὰ χρόνια, ἦταν ἓνας βασιλιάς, ποὺ τὸν λέγανε **Πιθέα** κι εἶχε μιὰ μονοχοκόρη, τὴν **Αἰθήρα**. Ὁ βασιλιάς αὐτὸς εἶχε τὸ βασιλεῖό του στὴν **Τροιζήνα**, ποὺ εἶναι στὴν Πελοπόννησο.

Κάποτε πέρασε ἀπὸ τὴν Τροιζήνα ὁ βασιλιάς τῆς Ἀθήνας, ὁ **Αἰγέας**. Ἐκεῖνη τὴ μέρα ὁ Πιθέας ἔκανε τραπέζι στὸν Αἰγέα. Φάγανε κι ἤπιαν καλὰ· κι ἐπειδὴ τοῦ Αἰγέα τοῦ ἄρεσε ἡ Αἰθήρα, τὴ ζήτησε ἀπὸ τὸν πατέρα της νὰ τὴν πάρη γυναῖκα του.

— Τὸν θέλεις ;

— Τὸν θέλω.

Καὶ γίναν οἱ γάμοι κι οἱ χαρές. Σὲ κάμποσο καιρὸ ἡ Αἰθήρα ἔμεινε ἔγκυος. Τῆς λέει τότε ὁ Αἰγέας : « Ἐγὼ πρέπει πιά νὰ πάω στὴν Ἀθήνα, γιατί δὲν εἶναι σωστὸ νὰ μένη ἀκυβέρνητος ὁ τόπος μου. Ὅμως, ἐσύ Αἰθήρα, εἶσαι σὲ τέτοια κατάσταση, ποὺ δὲν κάνει νὰ ταξιδέψης ». Ἦτανε, βλέπετε, κεῖνα τὰ χρόνια πολὺ δύσκολα τὰ ταξίδια.

Πρὶν φύγῃ ὁ Αἰγέας, πῆρε τὴν Αἰθήρα καὶ βγῆκαν περίπατο λίγο ἔξω ἀπὸ τὴν Τροιζήνα. Φτόσανε σὲ κάποιο μέρος, δπου βρισκόταν ἓνας πελώριος βράχος. Σηκώνει ὁ Αἰγέας τὸ βράχο καὶ βάζει ἀπὸ κάτω τὸ σπαθί του καὶ τὰ πέδιλά του.

— Εἶδες τί ἔκανα ;

— Εἶδα !

— Ἀμα θὰ γεννήσης καὶ κάνης ἀγόρι, νὰ τὸ ἀναθρέψης καλὰ καὶ νὰ τὸ στείλῃς στὰ γυμναστήρια γιὰ νὰ γυμνάσῃ τὸ σῶμα του. Κι ὅταν μεγαλώσῃ καὶ γίνῃ ἄντρας, νὰ τὸ φέρῃς σ' ἡμεῖς.

Καὶ ὁ θάνατος τοῦ Ἥρα κ λ ῆ συμβολίζει τὴ δύσκολο τοῦ Ἥ λ ῖ ο υ ἀνάμεσα στὰ σύννεφα.

αὐτὸν ἐδῶ τὸ βράχο. "Αν μπορέσῃ καὶ τὸν σηκώσῃ, ἄς πάρῃ τὸ σπαθί μου καὶ τὰ πέδιλά μου, κι ἄς ἔρθῃ στὴν Ἀθήνα νὰ μὲ βρῇ». Αὐτὰ εἶπε ὁ Αἰγέας στὴ γυναῖκα του, καὶ σὲ λίγες μέρες τὴν ἀποχαιρέτησε κι ἔφυγε γιὰ τὴν Ἀθήνα.

Σὲ λίγους μῆνες γέννησε ἡ Αἰθρα ἓνα ὁμορφο ἀγόρι καὶ τὸ ὀνόμασε **Θησέα**. Γιὰ νὰ μὴν τὰ πολυλέμε, ὁ Θησέας μέρα μὲ τὴ μέρα ὄλο καὶ μεγάλωνε κι ὄλο καὶ θέριευε. Ἔδειχνε πὼς θὰ μοιάσῃ στὴ δύναμη μὲ τὸν Ἡρακλῆ.

Σὰν ἔγινε 16 χρονῶν, φαίνόταν σὰν εἴκοσι χρονῶν παλληκῆρι. Τὸν παίρνει τότε ἡ Αἰθρα καὶ τὸν πάει στὸ βράχο, ποῦ ἦταν τὰ πέδιλα καὶ τὸ σπαθί.

- Γιατί μ' ἔφερες ἐδῶ, μητέρα;
- Λαχταρᾷς νὰ δῆς τὸν πατέρα σου;
- Καὶ θέλει καὶ ρώτημα;

— Ναί, μὰ ὁ πατέρας σου δὲ θὰ σὲ γνωρίσῃ, ἂν δὲν τοῦ δείξῃς κάποιο σημάδι δικό του. Κάτω ἀπ' αὐτὸν ἐδῶ τὸ βράχο βρίσκονται τὰ πέδιλά του καὶ τὸ σπαθί του. "Αν μπορῆς, σήκωσε τὸ βράχο, πάρε τὸ σπαθί καὶ τὰ πέδιλα καὶ πηγαινέ τα στὸν πατέρα σου, στὴν Ἀθήνα.

Ὁ Θησέας σηκώνει τὸ βράχο.

Σιμώνει ὁ Θησέας τὸ βράχο, τὸν σπρώχνει μιὰ μὲ τὸ ἓνα του τὸ χέρι, καὶ χωρὶς πολὺ κόπο τὸν σηκώνει καὶ παίρνει τὰ πέδιλα καὶ τὸ σπαθί.

Χάρηκε ἡ Αἰθρα, ποῦ εἶδε τὴν παλληκαριὰ τοῦ γιοῦ της, μὰ λυπήθηκε κιόλας, γιατί τώρα θὰ χωριζόταν ἀπὸ τὸ μονάκριβό της τὸ παιδί.

Τὴν ἄλλη μέρα λέει ὁ Θησέας στὴ μάνα του καὶ στὸν παππού του.

— Μάνα σ' ἀφήνω γειά. Παππού σ' ἀφήνω γειά !

— Πήγαινε παιδί μου στὸ καλὸ. Μὰ ἀπὸ ποιοὺ δρόμο θὰ πᾶς στὴν Ἀθήνα; τοῦ λέει ὁ παππούς του.

— Θὰ πᾶω ἀπὸ τὴ στεριά.

— "Ὁχι, γιὰ ὄνομα τοῦ Δία ! Ἀπὸ κεῖ παραφυλᾶνε διάφοροι κακοῦργοι καὶ θὰ σοῦ κάνουν κακό. Πήγαινε καλύτερα ἀπὸ τὴ θάλασσα, νᾶμαστε σίγουροι, πῶς δὲ θὰ πάθης τίποτα.

— Μὰ ἴσα—ἴσα, ἐγὼ θέλω νὰ πᾶω ἀπὸ τὴ στεριά, γιὰ νὰ καθαρίσω ἀπὸ τοὺς κακοῦργους τὸ δρόμο ποὺ πάει στὴν Ἀθήνα καὶ νὰ περνοῦν εὐκόλα καὶ χωρὶς φόβο οἱ ἄνθρωποι.

Τὸ εἶπε καὶ τὸ ἔκανε ὁ Θησέας. Ταξίδεψε ἀπὸ τὴ στεριά καὶ συνάντησε στὸ δρόμο του τέσσερις ἄγριους καὶ χεροδύναμους κακοῦργους: τὸν *Περιφήτη*, ποὺ σκότωνε τοὺς περαστικούς μὲ σιδερένιο ρόπαλο, τὸ *Σίνη*, ποὺ ξέσκιζε τοὺς διαβάτες, τὸ *Σκελ-ρωνα*, ποὺ γκρέμιζε τοὺς ἀνθρώπους στὴ θάλασσα καὶ τοὺς ἔπι-γε, καὶ τὸν *Προκουῖστη*, ποὺ ἔκοβε μὲ τὸ πριόνι τὰ πόδια τῶν ψηλῶν ἀνθρώπων γιὰ νὰ τοὺς κάνη κοντότερους καὶ τραβοῦσε δυνατὰ τὰ πόδια τῶν κοντῶν ἀνθρώπων γιὰ νὰ τοὺς κάνη μα-κρότερους.

Σὰν πέρασε ὁ Θησέας ἀπὸ τὸ μέρος τους, πῆγαν νὰ κάνουν καὶ σ' αὐτὸν τὸ ἴδιο. Μὰ κεῖνος τοὺς σκότωσε ἕναν—ἕνα κι ἔλευ-θέρωσε τὸ δρόμο.

"Ἔτσι νικητὴς πιά, ἔφτασε στὴν Ἀθήνα, στὸ παλάτι τοῦ πατέρα του.

Ὁ Θησέας στὸ παλάτι τοῦ πατέρα του.

Σὰν ἔφτασε ὁ Θησέας στὴν Ἀθήνα, πάει ἀμέσως στὸ πα-λάτι τὸ βασιλικὸ καὶ παρουσιάζεται στὸν πατέρα του, χωρὶς νὰ τοῦ πῇ ποιὸς εἶναι. Ὁ Αἰγέας θαύμασε τὴν ὁμορφὴ κορμοστα-σιά καὶ τὴ λεβεντιά τοῦ παλληκαριοῦ, καὶ τὸ φιλοξένησε μὲ προθυμία. "Ὅμως τὸ μεσημέρι, τὴν ὥρα τοῦ φαγητοῦ, ἄφησε ὁ Θησέας ἐπιτήδες νὰ φανῇ τὸ ξίφος του. Ὁ Αἰγέας κοίτοξε τὸ ξίφος μὲ προσοχὴ κι ἀμέσως πῆγε τὸ μάτι του καὶ στὰ πέδιλα τοῦ Θησέα. Καὶ μόλις τὰ γνώρισε πετιέται ἀπὸ τὴ θέση του, τὸν σφίγγει στὴν ἀγκαλιά του καὶ τοῦ λέει :

- Θησέα μου ! Παιδί μου πολυαγαπημένο !

- Πατέρα μου ! Καλέ μου πατέρα !

Τι συγκίνηση ήταν εκείνη, πού νιώσανε πατέρας και γιός !
Σε λίγο, ρώτησε ο Αιγέας τὸ Θησέα :

- 'Απὸ ποιο δρόμο ἦρθες, παιδί μου, στήν 'Αθήνα;

- 'Απὸ τὸ δρόμο τῆς στεριᾶς πατέρα.

- Για τὸνομα τοῦ Δία ! Πῶς δὲν ἔπαθες κακό ; Πῶς δὲ σὲ σκότωσαν οἱ κακοῦργοι ;

- Μὴν ἀνησυχῆς, πατέρα ! 'Ο δρόμος τῆς στεριᾶς εἶναι τῶρα ἐλεύθερος. 'Αφανίστηκαν οἱ κακοῦργοι, κι ὁ κόσμος μπορεῖ πιά νὰ περνᾷ ἀπὸ κεῖ χωρὶς κανένα φόβο. Αὐτὰ εἶπε ὁ Θησέας καὶ διηγήθηκε στὸν πατέρα του μὲ ποιο τρόπο σκότωσε τοὺς τέσσερις κακοῦργους. 'Ο Αἰγέας ἄκουε μὲ καμάρι τὰ κατορθώματα τοῦ παιδιοῦ του καὶ χαιρόταν πολὺ γιὰ τὸ καλὸ ποὺ εἶχε κάνει στοὺς ἀνθρώπους.

Τὴν ἄλλη μέρα, τὸ νέο γιὰ τὸν ἐρχομὸ τοῦ Θησέα τὸ βοῦξε ὅλος ὁ κόσμος καὶ δὲν ἔμεινε ψυχὴ ποὺ νὰ μὴ θαυμάσῃ τὸ γιὸ τοῦ Αἰγέα, πού γλίτωσε τὸν κοσμο ἀπὸ τοὺς κακοῦργους.

Ὁ Ταῦρος τοῦ Μαραθῶνα.

Θυμᾶστε, πού κάποτε ὁ 'Ηρακλῆς εἶχε φέρει στὸν Εὐρυσθέα ἓνα ταῦρο ἀπὸ τὴν Κρήτη ; Τὸ ἄγριο αὐτὸ ζῶο τὸ φοβήθηκε ὁ Εὐρυσθέας καὶ τὸ ἄφησε ἐλεύθερο. Τότε ὁ Ταῦρος πῆγε στὸ Μαραθῶνα κι ἄρχισε νὰ καταστρέφῃ τὰ χωράφια καὶ νὰ σκοτώνῃ μὲ τὰ κέρατά του, ἀκόμα καὶ ἀνθρώπους.

Ποιὸς μποροῦσε νὰ πάῃ κατὰ κεῖ νὰ σκάψῃ, νὰ σπεῖρῃ, νὰ θερίσῃ ; Κανένας ! Κι ἔμενε ὁ τόπος χέρσος.

Σὰν τῷμαθε αὐτὸ ὁ Θησέας, λέει στὸν πατέρα του :

- Πατέρα, θὰ πάω στὸ Μαραθῶνα νὰ πιάσω τὸν ταῦρο.

Τῷπε καὶ τῷκανε. Δρόμο παίρνει, δρόμο ἀφήνει καὶ πάει στὸ Μαραθῶνα. Μυρίστηκε ἀπὸ μακριὰ ὁ ταῦρος ἀνθρώπο κι ἄρχισε νὰ μουκανίζει ἄγρια. Μὰ ὁ Θησέας δὲ χωρατεύει. Μιὰ καὶ δυό, ὀρμάει κατὰ πάνω στὸν ταῦρο, τὸν βουτάει ἀπὸ τὰ κέρατα, τὸν δένει καλά, καὶ χράπ, τὸν φορτώνεται στὸν ὄμο καὶ τραβάει κατὰ τὴν 'Αθήνα.

Στὴ στιγμὴ διαδόθηκε ὁ λόγος καὶ μαζεύτηκαν οἱ Ἀθηναῖοι στὸ δρόμο τοῦ Μαραθῶνα καὶ περιμένανε τὸν ἥρωα. Σὲ λίγο νὰ ὁ Θησέας μὲ τὸν ταῦρο στὸν ὄμο. «Ζήτωωω...» φωνάζουν ὅλοι καὶ τὸν ἀκολουθοῦν κατὰ πόδι.

Πάει τότε ὁ Θησέας στὸ βωμό, θυσιάζει τὸν ταῦρο στοὺς θεοὺς καὶ γυρνᾷ στὸ παλάτι τοῦ πατέρα του. Μὰ οἱ ζητωκραυγὲς τοῦ κόσμου φτάνανε ὥς ἐκεῖ πάνω, κι ὁ γερο—Αἰγέας τῶχε κρυφὸ καμάρι, ποὺ ὁ γιὸς του ἦταν ἥρωας σωστός, σὰν τὸν Ἡρακλῆ.

Ὁ Θησέας πάει στὴν Κρήτη γιὰ τὸ Μινώταυρο.

Δὲν πέρασε πολὺς καιρὸς ἀπὸ τότε ποὺ ὁ Θησέας ἔπιασε ζωντανὸ τὸν ταῦρο τοῦ Μαραθῶνα καὶ νά, ἓνα πρωῒνὸ ξυπνᾷ ὁ ἥρωάς μας κι ἀκούει σ' ὅλη τὴν Ἀθήνα κλάματα καὶ μοιρολόγια. Πετιέται γρήγορα ἔξω ἀπὸ τὸ παλάτι, καὶ τί νὰ δῇ; Ὁλος ὁ κόσμος ἦταν μαυρόντυμένος. Μανάδες, ἀδερφάδες, ἀρραβωνιαστικὲς κλαίγανε καὶ τραβοῦσαν τὰ μαλλιά τους. «Κάποιο μεγάλο κακὸ θά'χῃ πέσει στὴν πολιτεία», σκέφτηκε ὁ Θησέας κι ἔτρεξε νὰ ρωτήσῃ τί τρέχει. Μὰ ἐκεῖνη τὴ στιγμὴ δυὸ γέρικα χέρια τὸν πιάσανε ἀπ' τοὺς ὤμους κι ἀκούστηκε ἀπὸ πίσω του ἡ κλαμένη φωνὴ τοῦ Αἰγέα.

—Ποῦ πῶς, παιδί μου; Μείνε κοντὰ μου.

—Τι πάθατε σήμερα ὅλοι σας, πατέρα, καὶ δέρνεστε καὶ χτυπιέστε;

—Μὴν τὰ ρωτᾶς, καλὸ μου παιδί! Μεγάλῃ συμφορὰ μᾶς ἔχει βρῆ. Ἐδῶ καὶ τρία χρόνια οἱ Ἀθηναῖοι σκότωσαν σε κάτι ἀγῶνες τὸν Ἀνδρόγεω τὸ γιὸ τοῦ Μίνωα, τοῦ βασιλιᾶ τῆς Κρήτης. Ὑστερ' ἀπ' αὐτὸ μᾶς ἔκανε πόλεμο ὁ Μίνωας, μᾶς νίκησε, καὶ γιὰ νὰ μᾶς τιμωρήσῃ μᾶς ἀνάγκασε νὰ τοῦ στέλλουμε κάθε χρόνο στὴν Κρήτη ἑπτὰ νέους κι ἑπτὰ νέες, τὴν ἀφρόκρεμα τῆς νεολαίας μας.

—Καὶ τί τοὺς κάνει τοὺς ἀνθρώπους μας ὁ Μίνωας; ρώτησε ὁ Θησέας.

—Ἐχει ἓνα μεγάλο χτίριο, ποὺ τὸ λένε *Δαβύρινθο* καὶ τοὺς ρίχνει ἐκεῖ μέσα....

—Στὸ Λαβύρινθο ;

—Ναί, εἶναι χίλια πεντακόσια δωμάτια πάνω ἀπὸ τὴ γῆ
κι ἄλλα τόσα συνέχεια μέσα στὴ γῆ, σὰ σπηλιές, ποὺ ἐνώνουν-
ται μὲ διαδρόμους. Αὐτὸ τὸ χτίριο βρίσκεται στὴν πόλη *Κνωσσό*
καὶ τὸ ἔχει φτιάσει στὸ Μίνωα ἓνας σπουδαῖος Ἀθηναῖος τεχνί-
της, ὁ *Δαίδαλος*, μαζὶ μὲ τὸ γιό του τὸν *Ίκαρο*.

—Καὶ σὰν τοὺς ρίχνει τοὺς νέους καὶ τίς νέες στὸ Λαβύρινθο,
τί γίνονται ;

—Χμ! Ἐκεῖ, στὸ βάθος τοῦ Λαβύρινθου ζεῖ ἓνας φοβερός
δράκος, ποὺ ἔχει σῶμα ἀνθρώπου καὶ κεφάλι ταύρου. *Μινώταυρο*
τὸ λένε αὐτὸ τὸ τέρας καὶ πρέπει νὰ ξέρης πῶς τρώει ἀνθρώπινο
κρέας. Ὅποιος πέσει στὰ χέρια του, δὲν τὴ γλιτώνει. Μὰ καὶ ἂν
θελήσης νὰ τοῦ ξεφύγης, δὲ μπορεῖς νὰ βγῇς πιά ἔξω ἀπὸ τὸ
Λαβύρινθο, γιατί ὅποιος μπαίνει σ' αὐτὸν χάνει τὸ δρόμο μέσα
στὰ πολλὰ στριφογυρίσματα καὶ δὲ μπορεῖ νὰ ξαναβρῇ τὴν ἐξώ-
πορτα. Καταλαβαίνεις τώρα, γιατί κλαίει ὁ κόσμος !

—Τὸ καταλαβαίνω. Μὰ τοῦτη τὴ φορά, πατέρα, ὁ Μινώταυ-
ρος θὰ φάῃ χῶμα, κι ὁ κόσμος ὅλος θὰ πάψῃ πιά νὰ κλαίῃ. Θὰ
πάω κι ἐγὼ στὴν Κρήτη μὲ τᾶλλα τὰ παιδιά.

Σὰν ἄκουσε ὁ Αἰγέας τὴν ἀπόφαση τοῦ γιοῦ τοῦ, ἐνίωσε
νὰ σπαρταρᾷ ἡ καρδιά του, σὰν ψάρι ποὺ τὸ βρῆκε καμακιά,
κι εἶπε στὸ Θησέα :

—*Σώπα παιδί μου, μὴ μιλᾷς καὶ μοῦ παγώνει τὸ αἷμα.
Δὲ σ' ἔχω ἐγὼ γιὰ θάνατο καὶ βγάλετο ἀπ' τὸ νοῦ σου».*

Αὐτὸ πολὺ τοῦ κακοφάνηκε τοῦ Θησέα καὶ λέει στὸ γέρο του :

—*«Μὴ μ' ἀγαπᾷς μὲ προσβολές, πατέρα μου νὰ ζήσης !
γιατὶ δειλὸς δὲν εἶμ' ἐγὼ κι οὔτε μὲ σκιάζει ὁ χάρος.
Οἱ βασιλιάδες οἱ καλοὶ δὲν κρύβονται σὶν στρώμα,
σὰν ὁ λαὸς τοὺς χάνεται καὶ λυτρωμὸ προσμένει,
μόν' πρῶτοι ἐκεῖνοι τρέχουνε κεῖ ποὺ ἡ πατερίδα κρᾶζει
καὶ πρῶτοι πέφτουν στὴ φωτιά καὶ πρῶτοι αὐτοὶ πεθαίνουν :
Παράδειγμα σὶν πῶς νὰ ζῇς, σὶν πῶς καὶ νὰ πεθαίνης.
..... Τιμὴ σου μέσα σιτοῦς ἐφτά πρῶτος γὰν' ὁ Θησέας».*

Ὁ Αἰγέας ἄκουε καὶ δὲ μιλοῦσε. Ὁ φόβος τοῦ εἶχε περάσει,
καὶ τώρα, μονάχα καμάρι ἐνίωθε γιὰ τὸ γενναῖο του παιδί.

—Ἀφοῦ τὸ θέλεις ἐσύ, ἄς γίνῃ ἔτσι, τοῦ εἶπε. Τὸ ξέρω πῶς

θὰ νικήσης καὶ θὰ σκοτώσης τὸ Μινώταυρο. Γι' αὐτό, σὰ θὰ γυρίσης πίσω στὸν Πειραιά, βγάλε τὰ μαῦρα πανιά τοῦ караβιοῦ καὶ βάλε του ἄσπρα, γιὰ νὰ τὰ δοῦν τὰ μάτια μου καὶ νὰ χαρῇ ἡ καρδιά μου.

—Καλὰ, πατέρα. Θὰ τὸ κάνω αὐτό.

Αὐτὰ εἶπαν μεταξύ τους πατέρας καὶ γιὸς κι ἀποχαιρετίστηκαν. Ὑστερα ὁ Θησέας κατέβηκε στὸ λιμάνι, μπήκε στὸ καράβι μαζί μὲ τους νέους καὶ τὶς νέες, καὶ μιὰ καὶ δυὸ ἔβαλε πλώρη γιὰ τὴν Κρήτη, ἐνῶ κόσμος πολὺς τοὺς ἀποχαιρετοῦσε μὲ συγκίνηση.

Ὁ Θησέας σκοτώνει τὸ Μινώταυρο.

Σὰν ἔφτασε ὁ Θησέας στὴν Κρήτη, κόσμος πολὺς μαζεύτηκε στὴν ἀκρογιαλιά γιὰ νὰ δῇ τοὺς νέους καὶ τὶς νέες, ποὺ θάτρωγε ὁ Μινώταυρος. Μέσα σ' αὐτὸ τὸν κόσμο ἦταν κι ὁ Μίνωας μαζί μὲ τὴν κόρη του τὴν Ἀριάδνη.

Τώρα βγαίνουν ἔξω στὴ στεριά οἱ ἑπτὰ νέοι καὶ οἱ ἑπτὰ νέες. Τὶ ὁμορφιά, τὶ λεβεντιά, τὶ χάρη! Ὅλοι κι ὅλες τους εἶναι λουλούδια μοναχά. Μὰ ἀπ' ὅλους πιὸ πολὺ ξεχωρίζει ὁ Θησέας. Αὐτὸς μοιάζει σὰν Ὁλύμπιος θεός, ποὺ κατέβηκε στὴ γῆ.

Ὅλοι κοιτάζουν τὸ Θησέα. Ζηλεύουν τὴν ψυχραιμία του, καὶ τὴν παλληκαριά του, Πιὸ πολὺ ἀπ' ὅλους ὅμως τὸν καμαρώνει ἡ Ἀριάδνη. «Κρίμα στὸ παλληκάρι!» λέει ἀπὸ μέσα της «Ἐναν τέτοιο λεβέντη δὲν πρέπει νὰ τὸν φάῃ ὁ Μινώταυρος».

Ἐκείνη τὴν ὥρα ὁ Θησέας τραβάει κατὰ τὸ Λαβύρινθο. Ξωπίσω του κι οἱ ἄλλοι νέοι. Σὲ μιὰ στιγμή, ποὺ ὅλοι σπρωχνόντανε νὰ δοῦν τὸ θέαμα, ξεφεύγει ἡ Ἀριάδνη ἀπὸ τὸν πατέρα της καὶ κρυφά, τάχα γιὰ νὰ δῇ καλύτερα, πλησιάζει τὸ Θησέα:

—Ἐ, σὺ λεβέντη μου, τοῦ λέει. Πάρε αὐτὸ τὸ κουβάρι μὲ τὴν κλωστή καὶ κάνε αὐτὸ ποὺ θὰ σοῦ πῶ: Μόλις μπῆς στὸ λαβύρινθο, δέσε τὴν ἄκρη τῆς κλωστῆς στὸ κρικέλι τῆς πόρτας. Ὑστερα ξετύλιγε καὶ προχώρα. Ὅταν σκοτώσης τὸ Μινώταυρο, τύλιγε πάλι τὴν κλωστή γιὰ νὰ ξαναβρῇς εὐκολὰ τὴν πόρτα. Νὰ κι ἓνα σπαθί. Πάρτο καὶ θὰ σοῦ χρειαστῇ.

Αὐτὰ εἶπε ἡ Ἀριάδνη στὸ Θησέα κι ἐκεῖνος χάρηκε πολὺ. Δένει ἀμέσως στὸ κρικέλι τῆς πόρτας τὴν ἄκρη τῆς κλωστής, ξετυλίγει τὸ κουβάρι καὶ προχωρεῖ καὶ προχωρεῖ. Οἱ ἄλλοι νέοι μένουν ἀπ' ἔξω κι ἀπαντέχουν.

Σκοτάδι πυκνὸ ἀπλώνεται μέσα στὸ Λαβύρινθο. Σὲ κάμποση ὥρα ἀκούει ὁ Θησέας τὸ φοβερὸ μουγκρητὸ τοῦ θεριοῦ. Μυρίστηκε ὁ Μινώταυρος κρέας καὶ θέλει νὰ φάη. Μέσα στὴ μαυρίλα τοῦ Λαβύρινθου, δυὸ κόκκινες φωτιὲς πλησιάζουν ὁλοένα τὸ Θησέα. Εἶναι τὰ μάτια τοῦ Μινώταυρου, ποὺ φυσομανᾷ κι ὁλοένα πλησιάζει. Μὰ τὰ μπράτσα τοῦ Θησέα δὲν ἀστειεύονται. Δυὸ καὶ δυὸ κάνουν τέσσερα! Ὡσπου νὰ πῆς κρεμμῦδι, ὁ Θησέας ὀρμᾷ καταπάνω στὸ Μινώταυρο, τὸν ἀρπάζει ἀπὸ τὰ κέρατα, τὸν παλεύει, τὸν ζαλίζει, τὸν καταπονᾷ καὶ στὸ τέλος τοῦ μῆγει γρήγορα τὸ σπαθὶ στὴν καρδιά. Σωριάστηκε ὁ Μινώταυρος κατάχαμα. Ὁ τόπος γέμισε μουγκρητό, ἀνατριχίλα καὶ αἷμα. Τώρα ὁ Θησέας τυλίγει ξανά τὴν κλωστή στὸ κουβάρι τῆς καὶ προχωρεῖ πρὸς τὰ ἔξω. Σὲ λίγη ὥρα ἀνταμώνει τοὺς συντρόφους του στὴν πόρτα. Αὐτοὶ τὸν ἀγκαλιάζουν, τὸν σηκώνουν στὰ χέρια τους ψηλὰ καὶ τὸν πᾶνε ζητωκραυγάζοντας στὸ καράβι.

Τὸ λιμάνι ἀντηχεῖ ἀπὸ τὰ γέλια καὶ τὰ τραγούδια τῶν Ἀθηναίων. Ὅλοι βιάζονται νὰ γυρίσουν πίσω στὴν πατρίδα τους. Καὶ μέσα στὴν πολλή τους τὴ χαρὰ καὶ τὴ βιασύνη, κανένας δὲ θυμῆθηκε νὰ ἀλλάξη τὰ πανιά τοῦ καραβιοῦ. Τὸ καράβι φεύγει μὲ μαῦρα πανιά γιὰ τὴν Ἀθήνα.

Ὁ Θησέας γυρίζει στὴν Ἀθήνα.

Τὸ καράβι τοῦ Θησέα ἀρμένιζε γιὰ τὸν Πειραιᾶ κι ὁ κόσμος χαλοῦσε στὸ κατάστρωμα ἀπὸ τὰ τραγούδια καὶ τοὺς χοροὺς. Ὁ ἄνεμος φούσκωνε τὰ μαῦρα πανιά κι ἡ πλώρη του ἔσκιζε τὸ κύμα καὶ τῶκανε ν' ἀφρίζη. Σὲ λίγο ἄρχισαν νὰ φαίνονται ἀπὸ μακριὰ οἱ πευκόφυτες ἀκρογιαλιὲς τῆς Ἀττικῆς. Νὰ καὶ τὸ Σούνιο! Ἔ, καὶ ποῦ νὰ τόξερες, καημένε μου Θησέα, τί συμφορὰ θὰ βρῇ τὸν πατέρα σου, τὸν Αἰγέα, τώρα ποὺ ἐσεὶς τραγουδᾶτε καὶ γλεντᾶτε μέσα στὸ πλοῖο!

Ὁ Αἰγέας λοιπόν, ποὺ ἀνησυχοῦσε πολὺ γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ παιδιοῦ του, καθόταν στὴν ψηλὴ κορυφὴ ἐνός παραθαλάσσιου

βρόχου, στο Σούνιο, και κοίταζε πέρα στ' ανοιχτά τὸ πέλαγος. «Ἄραγε θὰ φανῇ νᾶρχεται μὲ ἄσπρα πανιά τὸ κοράβι τοῦ Θησέα μου ἢ θὰ γυρίσῃ μὲ μαῦρα, ὅπως εἶχε φύγει;» Αὐτὰ συλλογιζότανε ὁ Αἰγέας, ὅπου ξαφνικὰ παίρνει τὸ μάτι του ἓνα μαῦρο σημάδι, ποὺ σάλευε ξέμακρα πάνω στη θάλασσα. Τὸ σημάδι δσο πάει καὶ μεγαλώνει, κι ἡ καρδιά τοῦ Αἰγέα χτυπᾷ δυνατῶς. Δὲ θέλει νὰ πιστέψῃ τὸ κακό, κι ὁ νοῦς του ἐλπίζει ἀκόμα. Μὰ νά! Σὲ λίγο φαίνεται ὁλοκάθαρα πὼς εἶναι τὸ κοράβι τοῦ Θησέα μὲ τὸ μαῦρο πανί. Τὸ φῶς τοῦ Αἰγέα θόλωσε μὲ μῖα, ὁ νοῦς του σκοτείνιασε, κι ἀπὸ τὸ ὕψος ἐκείνου τοῦ βρόχου γκρεμίστηκε στὴ θάλασσα, φωνάζοντας μὲ σποραγμὸ: «Θησέα μου! Χόθηκες λοιπόν, παιδί μου ἀγαπημένο;»

Τρέξανε οἱ ψαράδες, ποὺ ἦταν ἐκεῖ κοντά, νὰ σώσουν τὸ βασιλιά τους, μὰ δὲν πρόλαβαν. Ὁ κόσμος ὅλος λυπήθηκε πολὺ γιὰ τὸν ἄδικο πνιγμὸ τοῦ Αἰγέα καὶ δνόμασε τὴ θάλασσα ἐκείνη «*Αἰγαῖο πέλαγος*».

Ὁ Θησέας γίνεται βασιλιάς τῆς Ἀθήνας.

Οἱ φωνές καὶ τὰ τραγούδια ἀντηχοῦσαν ἀκόμα, ὅταν τὸ πλοῖο ἔδενε κάβο στὸ λιμάνι τοῦ Πειραιᾶ. Ὅμως, ἔξω στὴν πόλη, βασιλεψε μεγάλη θλίψη. Οἱ Ἀθηνοῖοι κι οἱ Πειραιῶτες θρηνοῦσαν τὸ χαμὸ τοῦ Αἰγέα. Καὶ νά! Τώρα ποὺ τὸ μαῦρο κοράβι ἦταν ἀνάστατο ἀπὸ τὰ τραγούδια καὶ τὶς ζητωκραυγὰς τῶν νικητῶν, ὅλος ὁ κόσμος ἀνθρωπιόταν κι ἔλεγε: «Γιὰ τὴν τραγωδίαν αὐτοῖ καὶ χαίρουνται μέσα στὸ κοράβι;»

Δὲν πέρασε πολὺ ὥρα κι ἔμαθε ὅλος ὁ κόσμος τὸ κατόρθωμα τοῦ Θησέα. Τώρα ἡ χαρὰ ἦταν ἀνοκατεμένη μὲ τὴ λύπη. «Τὶ κρίμα ποὺ πέθανε ὁ Αἰγέας ἄδικο! Τὶ κρίμα ποὺ δὲν πρόφτασε νὰ δῇ νικητὴ τὸ Θησέα!» Αὐτὰ ἔλεγε ὁ κόσμος ὅλος.

Κι ὁ Θησέας, σὰν ἔμαθε τὸν πνιγμὸ τοῦ πατέρα του, χτυποῦσε τὸ στήθος του κι ἔλεγε: «Ἄχ, πατέρα μου, κολεῖ μου πατέρα, σὲ σκότωσε ἡ ἀπροσεξία μου!»

Ἀμέσως τὴν ἄλλη μέρα οἱ Ἀθηνοῖοι κόναιε βασιλιά τους τὸ Θησέα. Ἐκεῖνος μόλις ἀνέβηκε στὸ θρόνο σκέφτηκε νὰ κἀνὴ τὴν Ἀθῆνα καὶ ὅλα τὰ γύρω χωριά μιά δυνατὴ πολιτεία. Καὶ νὰ μὲ ποιὸ τρόπο τὸ κατάφερε:

Γύρω τριγύρω στήν Ἀθήνα εἶναι κάτι λόφοι, ὁ Λυκαβηττός, ὁ Ἀρδηττός καὶ ἄλλοι. Στὸν κάθε λόφο κατοικοῦσαν μερικοὶ Ἀθηναῖοι. Μὰ ὅλοι αὐτοὶ δὲν ἦταν ἐνωμένοι σὲ μιὰ πολιτεία. Ὁ κάθε λόφος ἦταν καὶ μιὰ μικρὴ Ἀθήνα. Ἔτσι ἦταν ἡ Ἀθήνα τοῦ Λυκαβηττοῦ, ἡ Ἀθήνα τοῦ Ἀρδηττοῦ κι ἄλλες Ἀθῆνες. Ἡ μιὰ Ἀθήνα μάλλωνε μὲ τὴν ἄλλη καὶ δὲν εἶχαν ποτὲ εἰρήνη μεταξύ τους. Ὁ Θησεὺς λοιπὸν ἔνωσε ὅλες αὐτὲς τὶς Ἀθῆνες σὲ μιὰ μεγάλη καὶ δυνατὴ πολιτεία. Γι' αὐτὸ οἱ Ἀθηναῖοι τὸν ἀγάπησαν ἀκόμα πιὸ πολύ, καὶ γιὰ νὰ θυμοῦνται αὐτὴ τὴν ἔνωση κάνανε ὅλοι μαζί μιὰ μεγάλη γιορτὴ, τὰ *Παναθήναια*, ποὺ τὰ γιόρταζαν κάθε χρόνο ὥραϊα, καὶ κάθε τέσσερα χρόνια ἀκόμα πιὸ ὥραϊα (Τὰ *μικρὰ* καὶ τὰ *μεγάλια Παναθήναια*).

Τὸ τέλος τοῦ Θησεῦ.

Τὰ χρόνια περνοῦσαν γεμάτα χαρὰ κι εὐτυχία. Ὁ Θησεὺς ἦταν εὐχαριστημένος ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους κι οἱ Ἀθηναῖοι τὸν ἀγαποῦσαν καὶ τὸν σεβόντανε. Κάποτε ὅμως, ἐκεῖνος ἔφυγε ἀπὸ τὴν Ἀθήνα καὶ πῆγε στὸ νησί *Σκύρο*. Βασιλιάς στὴ Σκύρο ἦταν ὁ πονηρὸς *Λυκομήδης*. Αὐτὸς φιλοξένησε κάμποσο καιρὸ τὸ Θησεῖα στὸ παλάτι του. Φοβήθηκε ὅμως μὴν τοῦ πάρῃ τὸ θρόνο του κι ἀποφάσισε νὰ τὸν σκοτώσῃ. Τί ἔκανε λοιπὸν; Μιὰ μέρα τὸν πῆρε καὶ τὸν ἔφερε σ' ἓνα ὕψωμα γιὰ νὰ τοῦ δείξῃ τάχα τὰ χτήματά του. Ἐνῶ λοιπὸν ὁ Θησεὺς κοίταζε ἀπὸ ψηλὰ, τοῦ δίνει μιὰ σπρωξιὰ ὁ Λυκομήδης καὶ τὸν γκρεμίζει κάτω στὸ βάραθρο.

Αὐτὸ ἦταν τὸ τέλος τοῦ Θησεῦ. Μὰ ὕστερα ἀπὸ πολλὰ χρόνια ὁ στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὁ *Κίμωνας*, πῆγε ἐπίτηδες στὴ Σκύρο, βρῆκε τὰ κόκκαλα τοῦ Θησεῦ, τὰ ἔφερε στὴν Ἀθήνα καὶ τὰ ἔβαλε μὲ μεγάλες τιμὲς στὸ *ναὸ τοῦ Ἡφαιστου*, ποὺ γι' αὐτὸ ὡς τὰ σήμερα λέγεται *Θησεῖο*.

Η ΑΛΚΗΣΤΗ

Ὁ Πελίας δίνει τὴν Ἀλκῆστη στὸν Ἀδμητο.

“Ὅλοι σας θὰ ἔχετε ἀκουστὰ τὸ Βόλο τῆς Θεσσαλίας. Ἐκεῖ, στὰ πολὺ παλιὰ χρόνια, βρισκόταν ἡ *Ἰωλκός*. Βασιλιάς στὴν Ἰωλκὸς ἦταν ὁ *Πελίας* κι εἶχε μιὰ κόρη σὰν τὸ κρὺο νερό.

Ἀλκησιη τὴ λέγανε κείνη τὴ βασιλοπούλα. Ἀλλὰ δὲν ἦταν μονάχα ὁμορφὴ ἢ κόρη τοῦ Πελίας. Ἦταν καὶ πολὺ καλὴ. Γι' αὐτὸ ὅλα τὰ βασιλόπουλα τὴ θαύμαζαν καὶ τὴ ζητοῦσαν γιὰ γυναῖκα τους.

Ὡς τόσο ὁ γέρο Πελίας ἦταν παράξενος ἄνθρωπος καὶ σ' ὅποιον ἐρχόταν νὰ τοῦ ζητήσῃ τὴν **Ἀλκηστη**, τοῦ ἔλεγε: «Ἄν θέλῃς τὴν κόρη μου, ζέψε στὸ ἀμάξι σου ἓνα λιοντάρι καὶ ἓνα ἀγριογούρουνο μαζί, κι ἔλα πάρτηνε».

Κανένας δὲ μποροῦσε νὰ καταφέρῃ αὐτὸ ποὺ ζητοῦσε ὁ Πελίας. Ἦταν ὁμῶς κι ἓνας βασιλιάς, ποὺ τὸν λέγανε **Ἀδμητος** καὶ εἶχε τὸ βασιλεῖό του στὶς Φερέες, κοντὰ στὸ Βελεστίνο. Αὐτὸς ὁ Ἀδμητος πῆγε καὶ ζήτησε τὴν Ἀλκηστη ἀπὸ τὸν πατέρα της. Ὁ Πελίας εἶπε καὶ σ' αὐτὸν τὰ ἴδια. Γι' αὐτὸ ὁ Ἀδμητος γύρισε πίσω στὸ βασιλεῖό του λυπημένος.

—Τι ἔχεις, ἀφέντη βασιλιά κι εἶσαι κακοκαρδισμένος; τὸν ρωτᾷ κάποιος βοσκὸς του, ποὺ ἦταν ὁ πιὸ σοφὸς ἀπ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.

—Τι νᾶχω καὶ τί νὰ μὴν ἔχω; Ὁ καημὸς μου εἶναι πολὺ μεγάλος. Ζήτησα τὴν κόρη τοῦ Πελίας, τὴ φρόνιμη καὶ ὠραία Ἀλκηστη, μὰ αὐτὸς δὲ μοῦ τὴ δίνει, ἂν δὲ ζέψω, λέει, στὸ ἀμάξι, ποὺ μ' αὐτὸ θὰ πάω νὰ τὴν πάρω, ἓνα ἀγριογούρουνο καὶ ἓνα λιοντάρι μαζί.

—Τι λές, ἀφέντη βασιλιά; Αὐτὸ δὰ σὲ κάνει νὰ λυπᾶσαι; Θὰ πάω ἐγὼ στὸ δάσος καὶ θὰ ζέψω στὸ ἀμάξι σου τὰ δυὸ θηρία, ποὺ θέλει ὁ Πελίας. Ὑστερα θὰ πᾶμε κι οἱ δυὸ μαζί στὸ παλάτι καθισμένοι στὸ ἀμάξι.

Τόπε καὶ τόκανε ὁ βοσκός. Πᾶει στὸ δάσος καὶ ζεύει γρήγορα—γρήγορα στὸ ἀμάξι τοῦ Ἀδμητου ἓνα ἀγριογούρουνο καὶ ἓνα λιοντάρι. Καθισμένοι τώρα καὶ οἱ δυὸ τους πάνω στὸ ἀμάξι, πᾶνε στὸ παλάτι τοῦ Πελίας. Αὐτὸς καθὼς εἶδε τὸν Ἀδμητο καὶ τὸ ἀμάξι ποὺ τὸ σέρνανε τὰ δυὸ θηρία, τοῦ ἔδωσε τὴν Ἀλκηστη γυναῖκα του, καὶ γίναν οἱ γάμοι καὶ οἱ χαρές.

Θέλετε τώρα νὰ μάθετε καὶ ἓνα μυστικὸ; Ὁ σοφὸς καὶ πολὺξερος βοσκός, ποὺ κατάφερε νὰ ζέψῃ τὰ δυὸ θηρία καὶ βοήθησε τὸν Ἀδμητο, ἦταν ὁ θεὸς ὁ Ἀπόλλωνας.

Ὅμως ἡ ἱστορία αὐτὴ εἶχε καὶ τὴν περιπέτειά της, ὅπως θὰ δοῦμε παρακάτω.

Ἡ Ἀλκешτη πεθαίνει γιὰ τὸν Ἀδμητο.

Ὁ Ἀδμητος κι ἡ Ἀλκешτη ζοῦσαν πολὺ εὐτυχισμένοι. Ὅμως κάποτε σόπασαν γι αὐτοὺς τὰ γέλια κι οἱ χαρές κι ἤρθαν οἱ λύπες. Γιατί οἱ θεές οἱ *Μοῖρες* εἶχαν αποφασίσει νὰ πεθάνη ὁ Ἀδμητος πολὺ νέος καὶ μὲ ἀγιάτρευτη ἀρρώστια. Κακὸ πράμα ὁ θάνατος, σὰν ἔρχεται μὲ πόνους καὶ μὲ βάσανα. Πέφτει λοιπὸν βαριά ἀρρωστος ὁ Ἀδμητος.

Τότε ὁ θεὸς ὁ Ἀπόλλωνας παρακάλεσε τὶς Μοῖρες νὰ λυπηθοῦν τὸν Ἀδμητο καὶ νὰ μὴν τὸν ἀφήσουν νὰ πεθάνη. Ἐκεῖνες τὸ παραδέχτηκαν αὐτό, ἀλλὰ μὲ τὴ συμφωνία νὰ ζήσῃ ὁ Ἀδμητος μονάχα ἂν βρεθῇ κάποιος ἄλλος, ποὺ νὰ θέλῃ νὰ πεθάνῃ γι αὐτόν.

Ποιὸς νὰ πεθάνῃ τώρα γιὰ νὰ σωθῇ ὁ Ἀδμητος; Κανένας δὲν ἤθελε νὰ χάσῃ τὴ ζωὴ του. Οὔτε καὶ οἱ γονεῖς του ποὺ ἦταν γέροι ἄνθρωποι.

Σὰν εἶδε ἡ Ἀλκешτη, πὼς περνάει ὁ καιρὸς καὶ θὰ πεθάνῃ ὁ ἄντρας της, λέει : «Ἀλλιῶς δὲ γίνεται! Θὰ πεθάνω ἐγώ». Ἐπese λοιπὸν ἀρρωστητὴ στὸ κρεβάτι καὶ πέθανε γιὰ κεῖνον.

Ἀμέσως ὁ Ἀδμητος σηκώθηκε ἀπὸ τὸ κρεβάτι του γερός καὶ δυνατός. Δεν πρόλαβε ὅμως νὰ χαρῇ, γιατί τοῦ εἶπαν πὼς πέθανε ἡ Ἀλκешτη. Τότε ντόθηκε στὰ μαῦρα κι ἄλλο τίποτα δὲν ἔκανε παρὰ νὰ κλαίῃ ἀπαρηγόρητα.

Ἄς θυμηθοῦμε ὅμως λίγο καὶ τὸν Ἡρακλῆ. Ἐκεῖνο τὸν καιρό, ποὺ γινόντανε ὅλ' αὐτά, ζοῦσε ἀκόμα ὁ Ἡρακλῆς κι ἦταν ἡ χρονιά ποὺ πήγαινε γιὰ τᾶλογα τοῦ Διομήδη. Ὁ Ἡρακλῆς λοιπὸν, περνώντας τότε ἀπὸ τὴν Ἰωλκὸ, ἔμαθε πὼς πέθανε ἡ Ἀλκешτη, καὶ συμπόνεσε ἡ καρδιά του τὸ χαροκαμένο τὸν Ἀδμητο, ποὺ ἦταν φίλος του.

—ὦ φίλε μου, τοῦ εἶπε, σὲ λυποῦμαι ποὺ ἔχασες τὸ ταῖρι σου, ἀλλὰ σὲ θαυμάζω κιόλας, γιατί ἡ γυναίκα ποὺ σοῦ ἔτυχε σοῦ ἦταν πιστὴ ὅχι μόνο στὴ ζωὴ, μὰ καὶ στὸ θάνατο.

—Τί νὰ τὸ κάνῃς αὐτό, καλέ μου Ἡρακλῆ; λέει ὁ Ἀδμητος ἀναστενάζοντας. Ἄς ἦταν νὰ πέθαινα ἐγώ, παρὰ ἔτσι ὅπως ἔγινε τώρα.

—Καλά, μὴ λυπᾶσαι ἄλλο, κι ὅλα θὰ διορθωθοῦν.

Αὐτὰ εἶπε ὁ Ἡρακλῆς στὸν Ἄδμητο καὶ μιὰ κοί δυὸ φεύ·
γει χωρὶς νὰ τοῦ ἐξηγήσῃ ποῦ πάει.

Ποῦ λέτε σεῖς νὰ πῆγε; Κατέβηκε γρήγορα— γρήγορα στὸν
κάτω κόσμο καὶ εἶπε στὸ
Χάρο μὲ θυμό :

— Ἔλα δῶ, μάυρε γιέ τῆς
μαύρης νύχτας.

— Ποιὸς εἶσαι σύ, ποῦ
τολμᾷς καὶ μοῦ μιλάς ἔτσι;

— Ἐγὼ εἰμ' ἐκεῖνος, ποῦ
ἦρθα νὰ σοῦ πάρω τὴν Ἀλ-
κηστη, γιὰ νὰ μάθῃς νὰ
μὴν ξεταιρεῖς τὰ ἀγαπη-
μένα ἀντρώγυνα.

— Μπα; Γιὰ τὴν Ἀλκη-
στη ἦρθες; Ἄν σοῦ βαστά-
νε τὰ κότσια, κόπιασε καὶ
πάρτηνα.

Αὐτὸ ἦταν ὄλο— ὄλο κι ἄρ-
χισε ἓνα φοβερὸ πάλεμα,
ποῦ τὰ χρειάστηκε ὁ Χάρος.
Ἄμέ!

Νίκησε ὁ Ἡρακλῆς, παίρ-
νει τὴν Ἀλκηστη καὶ τὴν
ξεναπᾷ γρήγορα στὸν ἄν-
τρα τῆς.

— Ὅριστε Ἄδμητε! Πά-
ρε τὴ γυναῖκα σου καὶ νὰ
μὴ ξεχνᾷς, πῶς ἡ ἀληθινὴ
ἀγάπη εἶναι πάντοτε ἀθά-
νατη.

Ἡρακλῆς καὶ Ἀλκηστη.

Αὐτὰ εἶπε ὁ ἥρωας. Κι ἐσύ, χαροκαμένε Ἄδμητε, μιὰ εὐ-
χαριστοῦσες τὸν εὐεργέτη σου μὲ δάκρυα στὰ μάτια καὶ μιὰ
κοιτοῦσες τὴν Ἀλκηστή σου μὲ τὸ χαμόγελο στὰ χεῖλη.

Ὅσο γιὰ τὸ Χάρο, αὐτὸς φοβήθηκε τόσο πολὺ τὸν Ἡρακλῆ,
ποῦ ἄφησε τὸν Ἄδμητο καὶ τὴν Ἀλκηστη νὰ ζήσουν καὶ νὰ
γεράσουν χαρούμενοι κι εὐτυχισμένοι.

Η ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ

Ὁ Φρίξος καὶ ἡ Ἑλλη.

Μιά φορά κι ἓναν καιρό, στὰ πολὺ παλιὰ χρόνια, ἦταν ἓνας βασιλιάς καὶ μιὰ βασίλισσα ποὺ εἶχαν τὸ βασιλείο τους στὸν Ὀρχομενὸ τῆς Βοιωτίας. Τὸ βασιλιά τὸν λέγανε Ἀθάμας καὶ τὴ γυναῖκα του Νεφέλη.

Ἡ Νεφέλη πολὺ ἀγαποῦσε τὰ παιδιὰ καὶ γι αὐτὸ τῆς ἔστειλε ὁ Δίας ἓνα ἀγόρι τὸ Φρίξο κι ἓνα κορίτσι, τὴν Ἑλλη. Ὅμως τὰ δυὸ αὐτὰ βασιλόπουλα δέν ἦταν τυχερά, γιατί σὲ λίγο πέθανε ἡ μητέρα τους καὶ τᾶφησε ὀρφανά. Καὶ σὰ νὰ μὴν ἔφτανε ἡ ὀρφάνια τους, ὁ Ἀθάμας ξαναπαντρεύτηκε καὶ πῆρε μιὰ γυναῖκα κακιὰ καὶ πονηρή, τὴν Ἰνώ. Ἔτσι τὴν λέγαν ἐκείνη τὴ μητριά.

Σὲ κάμποσα χρόνια ἔκανε καὶ ἡ Ἰνώ παιδιὰ καὶ μόνο αὐτὰ ἀγαποῦσε. Τὸ Φρίξο καὶ τὴν Ἑλλη, τὰ ὀρφανά, νὰ μὴν τὰ δῇ, νὰ μὴν τὰκούση. Ἦθελε κιόλας μὲ κάθε τρόπο νὰ τὰ ξεφορτωθῇ, καὶ τὸ κατάφερε.

Μιά χρονιά, ποὺ ἦταν μεγάλη ξηρασία, ἔβριζε ἀνθρώπους ἔμπιστους σ' αὐτὴν καὶ διάδωσαν στὸ λαό, ὅτι τὸ Μαντεῖο τῶν Δελφῶν εἶπε πὼς δὲ θὰ δώση ἡ γῆ καρποὺς ἂν δὲ θυσιάσῃ ὁ Ἀθάμας τὸ Φρίξο καὶ τὴν Ἑλλη.

Ὁ βασιλιάς, σὰν τᾶκουσε, λυπήθηκε πολὺ, γιατί ἀγαποῦσε τὰ παιδιὰ του. Μὰ κι ὁ λαὸς πεινοῦσε κι ἦταν ἔτοιμος νὰ κάνῃ ἐπανάσταση καὶ νὰ ξεθρονίσῃ τὸ βασιλιά. Γι αὐτὸ ὁ Ἀθάμας μὲ μεγάλη του λύπη παραδέχτηκε νὰ θυσιάσῃ τὰ παιδιὰ.

Ὅμως ἡ ἀληθινὴ μάνα τῶν παιδιῶν, ἡ Νεφέλη, ποὺ τᾶμαθε ὅλα αὐτὰ κάτω στὸν Ἄδη, ἄρχισε νὰ κλαίῃ, κι ἀπὸ τὸν Ἄδη ἀκουγόνταν τὰ μοιρολόγια τῆς ὥς τὸν πάνω κόσμο. Ἀκουσε τὸ θρῆνο τῆς ὁ Θεὸς ὁ Ἑρμῆς, ποὺ ἦταν πονόψυχος, καὶ τῆς λέει :

— Ἐννοια σου, Νεφέλη. Ἐγὼ θὰ σοῦ γλιτώσω τὰ παιδιὰ σου.

Σὲ λίγο ἓνα χρυσόμαλλο κριάρι, σταλμένο ἀπὸ τὸν Ἑρμῆ, πῆγε καὶ στάθηκε μπροστὰ στὸ Φρίξο καὶ στὴν Ἑλλη. Τὰ δυὸ παιδιὰ χάρηκαν πολὺ, γιατί κατάλαβαν πὼς ὁ θεὸς τῷθελε νὰ λευτερωθοῦν ἀπὸ τὰ χέρια τῆς Ἰνῶς. Κάθισε λοιπὸν ὁ Φρίξος

πάνω στο κριάρι κι από πίσω καβαλίκηψε ή "Ελλη, κρατώντας τον αδερφό της άγκαλιά. "Αμέσως τó κριάρι έγινε φτερωτό, πέταξε ψηλά κι έφυγε μακριά, πρós τά βορειοανατολικά.

"Ο "Αθάμας χάρηκε πολύ, πού σώθηκαν τά παιδιά του.

"Ως τόσο ó Φρίξος και ή "Ελλη συνέχισαν τó ταξίδι τους πάνω από στεριές και θάλασσες. Τέλος φτάσανε σέ μιá στενή λουρίδα, πού μοιάζει σάν ποτάμι και χωρίζει τήν Εύρώπη από τήν "Ασία. "Εκεί ή "Ελλη έσκυψε νά δη κάτω και ζαλίστηκε πολύ. Πρίν νά τó καταλάβη αυτό ó Φρίξος, «άχ μανούλα μου» λέει εκείνη, και πέφτει στη θάλασσα. "Ετσι πνίγηκε ή "Ελλη σ' αυτό τó μέρος μά τ'ονομά της δέ χάθηκε. Τó πήρε ή στενή εκείνη θάλασσα και ονομάστηκε «*Ελλάσποντος*».

"Ο Φρίξος λυπήθηκε πολύ, μά τί μπορούσε νά κάνη; Συνέχισε τó ταξίδι του, πέρασε τή Μαύρη θάλασσα κι έφτασε σέ μιá μακρινή πολιτεία, τήν *Κολχίδα*, όπου βασιλεύε ό *Αιήτης*. "Εκεί ό Φρίξος θυσίασε τó κριάρι στούς θεούς, και τó χρυσόμαλλο δέρμα τó χάρισε στόν Αιήτη. "Εκείνος πάλι πάντρεψε τó Φρίξο μέ τήν κόρη του.

"Αν ρωτάτε τώρα και για τó χρυσόμαλλο δέρμα, αυτό τó δώρισε ό Αιήτης στο θεό τοϋ πολέμου, τόν "Αρη. Τó κρέμασε δηλαδή σέ μιá ψηλή βελανιδιά μέσα στο ιερό δάσος τοϋ θεοϋ κι έβαλε ένα φοβερό δράκο, πού ήταν άκοίμητος, νά τó φυλάη μέρα - νύχτα.

Πελίας και "Ιάσονας.

"Ας άφήσουμε τώρα τήν Κολχίδα κι άς ξαναγυρίσουμε πάλι στήν "Ελλάδα.

"Όλοι θά θυμάστε τήν "Ιωλκό της Θεσσαλίας, τόν Πελία, τήν "Αλκешτη και τόν "Αδμητο.

Θυμόσαστε πού βασιλιάς στήν "Ιωλκό ήταν ό γέρο - Πελίας. Πρέπει όμως νά ξέρετε πώς ό θρόνος αυτός δέν ήταν δικός του. Τόν είχε αρπάξει μέ πονηριά από τόν αδερφό του τόν *Αϊσσονα*, πού τόν έστειλε σέ εξορία μαζί μέ τó μικρό του γιό τόν *"Ιάσσονα*.

"Ο Αϊσσονας ήθελε νά μάθη καλά γράμματα στόν "Ιάσσονα

καὶ καλὴ γυμναστικὴ, ἴσως καὶ μπορέσῃ καμιά μέρα, νὰ πάρῃ πίσω ἀπὸ τὸ θεῖο του τῇ βασιλείᾳ. Τὸν ἔστειλε λοιπὸν στὸ **Χείρωνα**, ψηλὰ στὸ βουνὸ **Πήλιο**. Ὁ Χείρωνας ἦταν **Κένταυρος**, δηλαδὴ ἀπὸ τὰ μισὰ καὶ πάνω ἄνθρωπος καὶ ἀπὸ τὰ μισὰ καὶ κάτω ἄλογο. Μὰ ἦταν πολὺ σοφὸς καὶ καλὸκαρδος. Γι' αὐτὸ στέλανε οἱ βασιλιάδες τὰ παιδιὰ τους σ' αὐτὸν νὰ τὰ μορφώσῃ καὶ νὰ τὰ μάθῃ κυνήγι, μουσικὴ, γυμναστικὴ καὶ διάφορα ἀγωνίσματα.

Ἔ, λοιπὸν ! κοντὰ στὸ Χείρωνα ὁ Ἰάσωνας ἔγινε ἓνας παλληκαρὰς πρώτης γραμμῆς. Γι' αὐτὸ τὸ λόγῳ ὁ Πελλίας πολὺ ἀνησυχοῦσε, μὰ τί νὰ κάνῃ ; Ἔστειλε λοιπὸν ἄνθρωπο καὶ ρώτησε τὸ Μαντιεῖο τῶν Δελφῶν, ἂν ὑπάρχῃ φόβος νὰ χάσῃ τὸ θρόνο του. Τὸ Μαντιεῖο τοῦ μήνυσε : «Μὴ φοβᾶσαι, Πελλία κανένα ! Μόνο τὸν ἄνθρωπο τὸ μονοσάνταλο νὰ φοβᾶσαι.» Ἔ, γιὰ πείτε μου τώρα, ἄφηνε ἄνθρωπο ὁ Πελλίας ποῦ νὰ μὴν τὸν κοιτάξῃ στὰ πόδια ; Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ φορᾶνε ὅλοι δυὸ σαντάλια, καὶ κανένας ἓνα.

Αὐτὰ γινόταν στὴν Ἰωλκὸ, ὥσπερ μιά μέρα ὁ Ἰάσωνας ἔμαθε τὴν ἀλήθεια, πὼς ὁ θεῖος του ὁ Πελλίας τοὺς εἶχε πάρει τὸ θρόνο. Ἀφήνει λοιπὸν τὸ Πήλιο καὶ μιά καὶ δυὸ τραβάει κατὰ τὴν Ἰωλκὸ νὰ συναντήσῃ τὸν Πελλία.

Στὸ δρόμο ποῦ πῆγαινε βλέπει μιά γριούλα, ποῦ κεθόταν κι ἔκλαιε κοντὰ σ' ἓνα ποτάμι.

— Τί ἔχεις καλὴ μου γυναίκα ;

— Παιδί μου, πέρασέ με σὲ παρακαλῶ ἀπὸ τὸ ποτάμι, γιατί εἶμαι γριά καὶ δὲ μπορῶ. . . ».

— «Καὶ γι' αὐτὸ λυπᾶσαι γιαγιά ;»

᾽Ωπ ! μιά στὸν ὦμο, καὶ τὴν περνᾷ σηκωτὴ στὴν ἄλλῃ ἀκροποταμίᾳ. Μόνο ποῦ τοῦφυγε τὸ σαντάλι του τὸ ἓνα κι ἔπεσε στὸ ποτάμι.

— Παιδί μου, τοῦ ξαναλέει ἡ γριά. Τράβα μπρὸς καὶ μὴ φοβᾶσαι. Θὰ πετύχῃς ἐκεῖ ποῦ πᾶς, ἄς εἶσαι καὶ μονοσάνταλος.

Κάνει ὁ Ἰάσωνας νὰ δῇ τὴ γριά, μὰ ἐκεῖνη ἔγινε ἄφαντη. Ἦταν ἢ θεὰ ἢ Ἥρα. Τώρα κι αὐτὸς πῆρε πρὸς πολὺ θάρρος καὶ τράβηξε γρήγορα κατὰ τὰ παλάτια τοῦ Πελλία. Μπαίνει μέσα καὶ παρουσιάζεται στὸ θεῖο του.

— Χαίρετε, βασιλιά Πελλία.

— Χαῖρε, ὦ ἄγνωστό μου παλληκάρι. Μὰ μόλις εἶπε αὐτό ὁ Πελλίας, ἔπεσε τὸ μάτι του στὰ πόδια τοῦ Ἰάσονα. Κρύος ἰδρώ-
τας περέχυσε τὸν πονηρὸ βασιλιά καὶ τὰ χεῖλη του ἄρχισαν νὰ
τρέμουν. Μὰ σώπασε καὶ καμώθηκε τὸν ψύχραιμό.

Ἦταν ἡ ὥρα τοῦ φαγητοῦ κι ὁ ξένος θάπρεπε νὰ φάη. (Οἱ
ἀρχαῖοι Ἕλληνες τῶχανε σὲ κακὸ νὰ διώξουν ἀνθρώπο φιλοξε-
νούμενο). Ἔτσι ὁ Πελλίας ἔκανε τὸ τραπέζι στὸν Ἰάσονα. Φάγανε
λοιπὸν κι ὕστερα πιάσανε τὴν κουβέντα. Λέγανε γιὰ τὰ κατορ-
θώματα τοῦ Ἡρακλῆ, τοῦ Θησέα καὶ πολλὰ ἄλλα. Ὁ Ἰάσοντας
ἤξερε πολλὰ γι αὐτοὺς τοὺς δυὸ ἥρωες, γιατί τοὺς εἶχε συμμαθη-
τὲς στὸ Πήλιο, στὸ σχολεῖο τοῦ Χείρωνα. Εἶπαν πολλὲς καὶ διά-
φορες ἱστορίες, καὶ σὲ μιά στιγμή λείει ὁ Ἰάσοντας:

— Ἐγὼ ἔχω ἀκουστὰ πολλὲς ἱστορίες γιὰ τὸ χρυσόμαλλο
δέρμα, πού βρίσκεται στὴν Κολχίδα καὶ τὸ φυλάει ἓνας ἀκοίμητος
δράκος.

— Τι λὲς βρὲ παιδί μου; ρωτᾷ πονηρὰ ὁ Πελλίας. Δράκος
τὸ φυλάει; Καὶ γιατί;

— Γιατί τὸ δέρμα ἐκεῖνο ἔχει μεγάλη ἀξία. Εἶναι χρυσόμαλ-
λο καὶ ταξιδεψαν πολλοὶ γιὰ νὰ τὸ πάρουν, μὰ κανένας δὲν τὸ
κατάφερε. Τοὺς ἔφαγε ὁ δράκος.

Τάκουσε ὁ Πελλίας καὶ τῷβαλε σκουλαρίκι. Νὰ δουλεῖ, λέει
μέσα του, γιὰ νὰ στείλω τὸ μονοσάνταλο.

— Καὶ πῶς σὲ λένε ἐσένα, πού δλα τὰ ξέρεις; ρωτᾷ ὁ Πελλίας.

— Ἐμένα μὲ λέν Ἰάσονα. Εἶμαι τοῦ ἀδερφοῦ σου ὁ γιὸς
κι ἤρθα ἐδῶ νὰ ξοφλήσω κάτι λογαριασμοὺς, πού εἶχε ὁ πατέ-
ρας μου μαζί σου.

— Μετὰ χαρᾶς μου, καμώθηκε ὁ Πελλίας. Ἀλλὰ γιὰ νὰ γίνης
βασιλιάς καὶ νὰ σὲ θαυμάζῃ ὁ λαός σου θὰ πρέπει νὰ κάνης
κάποιο μεγάλο κατόρθωμα. Ἐσὺ ὅμως, καθὼς φαίνεσαι, εἶσαι
μόνο γιὰ παινέματα.

Ὁ Ἰάσοντας ἦταν φιλότιμο παλληκάρι καὶ στενοχωρέθηκε
πολύ, μὰ κράτησε τὸ θυμὸ του καὶ εἶπε στὸν Πελλία:

— Τι θέλεις λοιπὸν;

— Ὅρκισού μου πῶς θὰ κάνης ὅ,τι σοῦ ζητήσω.

— Σοῦ τ' ὀρκίζομαι.

— Θέλω νὰ πᾶς νὰ μοῦ φέρῃς τὸ χρυσόμαλλο δέρμα.

— Θά πάω καί θά τὸ φέρω, εἶπε ἀποφασιστικά ὁ Ἰάσονας. Χάρηκε τότε πολὺ ὁ Πελλίας, γιατίί πίστεψε πῶς ὁ Ἰάσονας θά χανόταν ἐκεῖ στήν Κολχίδα. Χάρηκε ὁμως πολὺ κι ὁ Ἰάσονας, γιατί τοῦ ἄρεσαν οἱ περιπέτειες.

Καί σέ ποιόν δὲν ἄρεσαν ἐκεῖνο τὸν καιρὸ οἱ περιπέτειες; Γι αὐτὸ σὰν ἀκούστηκε πῶς θά γίνη ἐκστρατεία στήν Κολχίδα, ἦρθανε νὰ πάρουν μέρος τὰ καλύτερα παλληκάρια τῆς Ἑλλάδας: Ὁ Ἡρακλῆς, ὁ Θησέας, ὁ Κάστορας καί ὁ Πολυδεύκης, οἱ φερωτοὶ γιοὶ τοῦ Βοριά Ζήτης καί Κάλας, ὁ Ἄδμητος, ὁ ξακουστός μουσικὸς Ὀρφέας, ὁ Πηλέας καί πολλοὶ ἄλλοι, καμιά πενηνταριά ὅλοι—ὅλοι.

Ὁ Ἄργος πάλι, ποὺ ἦταν ὁ καλύτερος τεχνίτης, ἔφτιασε τὸ κοράβι τοῦ Ἰάσονα, τὴν Ἀργώ. Ὡς κοί ἡ θεά ἡ Ἀθηνᾶ κάρφωσε στήν πρύμη τοῦ πλοίου ἓνα κομμάτι ξύλο, ποὺ ἦταν μαντικό καί μιλοῦσε καί προφήτευε.

Τέλος ἦρθε κι ἡ μέρα γιὰ τὸ ταξίδι. Ὅλοι οἱ ναῦτες τῆς Ἀργῶς, οἱ Ἀργοναῦτες, βρισκόντανε πάνω στὸ καράβι.

Ἡ Ἀργώ σήκωσε τὴν ἄγκυρα καί τὸ κύμα ἄνοιξε στὰ δυό, γιὰ νὰ περάσῃ ἡ λεβεντιά τῆς Ἑλλάδας.

Ἀπὸ δῶ ἀρχινάει τὸ ταξίδι μὲ τὴν Ἀργώ, δηλαδή ἡ Ἀργοναυτικὴ ἐκστρατεία.

Τὸ μεγάλο ταξίδι.

Οἱ Ἀργοναῦτες ταξίδευαν μὲ τὴν Ἀργώ, ὥσπου φτάσανε στὴ Λήμνο. Ἐκεῖ τοὺς καλοδέχτηκε καί τοὺς περιποιήθηκε ὁ βασιλιάς τοῦ νησιοῦ. Ὑστερα τράβηξαν κατὰ τὸν Ἑλλήσποντο. Μὰ στὰ μισὰ τοῦ ταξιδιοῦ ἔπεσε ὁ ἄερας καί μένανε τὰ πανιὰ ἀσάλευτα πάνω στὰ κατάρτια τους. Ἡ Ἀργώ τότε σταμάτησε στὴ μέση τοῦ πελάγου σὰ μαρμαρωμένη.

— Ὅλοι στὰ κουπιά, φωνάζει ὁ Ἰάσονας, κι ὅλοι ἀρχίσανε τὸ κουπλί. Μὰ τίποτα! ἡ Ἀργώ δὲ σάλευε.

Τρέχουν ἀμέσως καί ρωτοῦν τὸ μαντικὸ ξύλο τῆς θεᾶς Ἀθηνᾶς κι αὐτὸ τοὺς εἶπε:

«Ὁ ἄνεμος ξεψύχησε καί τὸ καράβι ἐστάθη
γιατὶ ἀκλαφτὴ στοῦ πέλαγου τὰ σκοτεινὰ τὰ βάθη
τοῦ Ἀθάμα ἡ κόρη ἐχάθηκε κι ἀθαφτο μένει ἀκόμα
τὸ σῶμα τῆς τὰγγελικό, τὰγγελικό τῆς σῶμα».

Αὐτὰ λάλησε τὸ ξύλο, κι ἀμέσως ἡ γαληνεμένη ἀπλωσιὰ τῆς θάλασσας γέμισε νεράϊδες, πού κρατοῦσαν τὸ ἄψυχο σῶμα τῆς Ἑλλης καὶ κλαίγανε ἓνα κλάμα πού σοῦ ράγιζε τὴν καρδιά.

Τότε οἱ Ἀργοναῦτες βγῆκαν στὴν ἀκρογιαλιά, θάψανε τὴν Ἑλλη καὶ τῆς χτίσαν ἐκεῖ ἓνα ὥραϊο καὶ μεγαλόπρεπο μνημεῖο. Ἀμέσως τότε φύσηξε ὁ ἄνεμος, τὰ πανιά τῆς Ἀργῶς ξαναφούσκωσαν καὶ τὸ ταξίδι συνεχίστηκε ὥς τὰ τελευταῖα παράλια τῆς Θράκης. Ἐκεῖ οἱ Ἀργοναῦτες ἀντάμωσαν ἓνα σπουδαῖο μάντη, τὸ Φινέα, πού τὸν εἶχαν τιμωρήσει οἱ θεοὶ νὰ τοῦ ἀρπάζουν κάτι ἄγρια πουλιά τὸ φαγητό του. Ἄρπυες τὰ λέγανε κεῖνα τὰ πουλιά. Ἀμέσως διώξανε οἱ Ἀργοναῦτες τὶς Ἀρπυες καὶ γλίτωσαν τὸ Φινέα ἀπὸ τὴ φοβερὴ τὴν πείνα. Ἐκεῖνος πάλι γιὰ νὰ τοὺς εὐχαριστήσῃ τοὺς συμβούλεψε νὰ προσέξουν πολὺ ἐκεῖ πού πάνε, γιατί εἶναι δυὸ ἀπότομοι βράχοι, οἱ Συμπληγάδες πέτρες, πού ἀνοιγοκλείνουν μὲ ὀρμὴ καὶ γρηγοράδα, καὶ τσακίζουν τὰ καράβια καὶ τοὺς ταξιδιώτες.

Οἱ Ἀργοναῦτες τότε ρώτησαν τὸ Φινέα :

—Τι πρέπει νὰ κάνουμε γιὰ νὰ περάσουμε τὶς Συμπληγάδες πέτρες ;

—Ὅταν τὶς δῆτε κι ἀνοίξουν, ἀφήσετε ἓνα περιστέρι. Ἄν αὐτό τὶς περάσῃ καὶ δὲν πάθῃ τίποτε, περάσετε κι ἐσεῖς. Ἄν ὅμως τὸ περιστέρι δὲν περάσῃ, καλύτερα νὰ γυρίσετε πίσω στὸν τόπο σας, γιατί θὰ γίνετε κι ἐσεῖς λυῶμα. Καταλάβετε ;

— Καταλάβαμε !

—Στὸ καλὸ λοιπόν, κι ὁ Ποσειδῶνας μαζί σας.

Φεύγουν οἱ Ἀργοναῦτες καὶ φτάνουν κοντὰ στὶς Συμπληγάδες πέτρες. Ἐκεῖνες ἀνοίγαν καὶ κλείνανε καὶ σήκωναν κάτι θεόρατα κύματα, πού οἱ ἄφροὶ τοὺς πετιόνταν στὰ οὐράνια. Μὰ οἱ Ἀργοναῦτες δὲ φοβοῦνται. Μὲ τὸ ἀνοιγμα τῶν βράχων ἀφήνουν τὸ περιστέρι, κι αὐτό, γοργόφτερο καθὼς εἶναι, περνᾷ μέσα ἀπ' τὸ στενὸ, χωρὶς νὰ πάθῃ τίποτα. Μόνο μερικὰ φτερά κόπηκαν ἀπὸ τὴν οὐρά του. Ἀμέσως τότε οἱ Ἀργοναῦτες μὲ γοργὸ κουπί ὁρμησαν καὶ περάσανε μέσ' ἀπὸ τὶς πέτρες. Μόνο πού ἡ πρύμη τῆς Ἀργῶς ἔπαθε μιὰ ἀσήμαντη ζημιὰ.

Ἀπὸ τότε οἱ Συμπληγάδες πέτρες μέινανε ἀκίνητες κι ὅποιος θέλει, ταξιδεύει ἀπὸ κεῖ χωρὶς φόβο.

Ἔτσι οἱ Ἀργοναυτεῖς συνέχισαν τὸ ταξίδι τους, ὥσπου φτάσανε στὴν Κολχίδα.

Ὁ Ἰάσοντας παίρνει τὸ χρυσόμαλλο δέρμα.

Σὰν ἔφτασε ὁ Ἰάσοντας στὴν Κολχίδα, παρουσιάστηκε ἀμέσως στὸ βασιλιά τὸν Αἰήτη καὶ τοῦ ζήτησε τὸ χρυσόμαλλο δέρμα. Ἐκεῖνος ὅμως δὲν ἤθελε νὰ τοῦ τὸ δώσῃ καὶ γιὰ νὰ τὸν ἀφανίσῃ τοῦ λέει:

— Θὰ σοῦ τὸ δώσω τὸ χρυσόμαλλο δέρμα, ἂν μπορέσῃς νὰ ζέψῃς τοὺς ταύρους μου ποὺ ἔχουν χάλκινα πόδια, καὶ μ' αὐτοὺς νὰ ὀργώσῃς τὴ γῆ. Πάρε κι αὐτὸ τὸ σακκούλι, ποὺ ἔχει μέσα κάτι δόντια μεγάλα, καὶ σπείρε τα στὸ χωράφι ποὺ θὰ ὀργώνῃς.

Ἦταν μούχρωμα κείνη τὴν ὥρα κι ὁ Ἰάσοντας πῆρε τὸ σακκούλι κι ἀποτραβήχτηκε γιὰ νὰ σκεφτῇ πῶς θὰ τὰ καταφέρῃ. Τὴν ἄλλη μέρα, ἐκεῖ ποὺ σκεφτόταν, τὸν πλησιάζει ἡ κόρη τοῦ Αἰήτη ἡ *Μήδεια*, ποὺ ἦταν μάγισσα, καὶ τοῦ λέει:

— Ἐγὼ Ἰάσωνα, θέλω τὸ καλὸ σου καὶ ἦρθα νὰ σέ βοηθήσω. Αὐτό, ποὺ σοῦ εἶπε ὁ πατέρας μου νὰ κάνῃς, εἶναι κάτι τὸ τρομερό, γιατί οἱ ταῦροι αὗτοί εἶναι πολὺ ἄγριοι καὶ ἀπὸ τὰ ρουθούνια τους βγάζουν φλόγες. Μάθε ἀκόμα, πῶς, ὅταν θὰ σπείρῃς τὰ δόντια ποὺ εἶναι μέσα στὸ σακκούλι, θὰ φυτρώσουν μέσα ἀπὸ τὴ γῆ κάτι γίγαντες φοβεροὶ καὶ τρομεροί. Μὴ φοβηθῇς ὅμως. Πάρε αὐτὴ τὴν ἀλοιφή κι ἄλειψε καλὰ τὸ σῶμα σου. Ἔτσι οἱ ταῦροι δὲ θὰ σέ πειράξουν. Ὅσο γιὰ τοὺς γίγαντες, μὴ σέ νιάζει! Ἀμα θὰ φυτρώσουν ἀπὸ τὴ γῆ, κρύψου κάπου καὶ πέτα τους πέτρες, μὰ χωρὶς νὰ σέ βλέπουν.

— Καὶ ποιά εἶσαι σύ, κοπέλλα μου, ποὺ θέλεις τὸ καλὸ μου;

— Ἐγὼ εἶμαι ἡ *Μήδεια*, ἡ κόρη τοῦ Αἰήτη.

— Καὶ τί ζητᾷς ἀπὸ μένα γι αὐτὸ τὸ καλὸ ποὺ μοῦ κάνεις;

— Νὰ μὲ πάρῃς μαζί σου στὴν πατρίδα σου, γιατί ἂν μάθῃ ὁ πατέρας μου πῶς σέ βοήθησα, θὰ μὲ σκοτώσῃ.

Καλά. Ἄς γίνῃ ὅπως λές.

Αὐτὰ εἶπαν μεταξύ τους ὁ Ἰάσσωνας καὶ ἡ Μήδεια καὶ καληνυχτίστηκαν.

Τὴν ἄλλη μέρα ἀλείφεται ὁ Ἰάσσωνας μὲ τὴ μαγικὴ ἀλοιφή καὶ πηγαίνει στὸ σταθλο τοῦ Αἰήτη. Ἀμέσως πιάνει ἀπὸ τὰ κέρατα τοὺς δυὸ ταύρους, ποὺ φυσσομανοῦσαν καὶ βγάζανε φλόγες ἀπὸ τὰ ρουθούνια. Τοὺς πάει στὸ χωράφι, τοὺς ζεύει καὶ ὀργώνει τὴ γῆ. Σὰν τέλειωσε τὸ ὄργωμα, σπέρνει τὰ δόντια στὸ χῶμα καὶ νά ! Κάτι πελώριοι γίγαντες πετάχτηκαν σὲ λίγο ἀπὸ τὴ γῆ. Ὁ Ἰάσσωνας ὅμως κρύφτηκε κάπου κι ἄρχισε νὰ τοὺς ρίχνῃ πέτρες.

Οἱ γίγαντες τότε δὲν ξέρανε ἀπὸ ποῦ τοὺς ἐρχόνταν οἱ πέτρες καὶ νόμιζαν πὼς τὶς πετᾷ ὁ ἕνας στὸν ἄλλο. Ἔτσι ἀρπάχτηκαν ἀναμεταξύ τους καὶ σκοτώθηκαν μόναι τους.

Τότε ὁ Ἰάσσωνας τρέχει μὲ χαρὰ στὸν Αἰήτη καὶ τοῦ ζητᾷ τὸ χρυσόμαλλο δέρμα.

Ὁ Αἰήτης, σὰν εἶδε τὸ κατόρθωμα τοῦ Ἰάσσωνα, ὑποψιάστηκε πὼς τὸν βοήθησε ἡ Μήδεια καὶ λέει στὸν Ἰάσσωνα :

— Μόνος σου τὰ κατὰφες αὐτὰ παλληκάρι ; Δὲ σοῦ δίνω τὸ δέρμα. Πάρε τοὺς συντρόφους σου κι ἄδειασέ μου τὸν τόπο, γιατί ἄλλιῶς θὰ κάψω τὴν Ἀργώ καὶ θὰ σᾶς ἀφανίσω ὅλους.

Ὁ Ἰάσσωνας ἔφυγε καταστενοχωρημένος καὶ σκεφτότανε τί νὰ κάνῃ. Μὰ ἐκείνη τὴ νύχτα πάει πάλι κρυφὰ ἡ Μήδεια καὶ τοῦ λέει :

— Ἰάσσωνα, μὴν ἀπελπίζεσαι. Παράγγειλε στοὺς Ἀργοναυτες σου νὰ ἐτοιμάσουν τὸ καράβι, κι ἐσύ ἔλα μαζί μου ἐκεῖ, στὸ δάσος μὲ τὶς βελανιδιές. Τὸ δέρμα εἶναι δικό μας. Καταλαβαίνει ; Αὐτὰ εἶπε ἡ Μήδεια καὶ πῆρε τὸν Ἰάσσωνα καὶ τὸν ὡδήγησε στὸ δάσος. Καὶ νά ! Πάνω σὲ μιὰ μεγάλη βελανιδιὰ κρεμόταν τὸ δέρμα καὶ γιάλιζε σὰν τὸ χρυσάφι. Ὅμως στὴ ρίζα τοῦ δέντρου ἀγρυπνοῦσε καὶ μούγκριζε ὁ δράκος ὁ ἀκοίμητος μὲ τὸ πελώριο τὸ στόμα.

Ἡ Μήδεια, χωρὶς καθόλου νὰ φοβηθῇ, πλησιάζει τὸ δράκο, τοῦ ρίχνει μέσα στὸ στόμα ἕνα μαγικὸ φάρμακο κι αὐτὸς ἀποκοιμίζεται ἀμέσως σὰ μωρὸ παιδί.

Τότε ὁ Ἰάσσωνας ἀρπάζει τὸ δέρμα καὶ τρέχει. Πίσω του τρέχει γρήγορα κι ἡ Μήδεια. Πρέπει νὰ προφτάσουν νὰ φύγουν πρὶν ξυπνήσῃ ὁ δράκος καὶ πρὶν τοὺς μυριστηῇ ὁ Αἰήτης. Καὶ τὸ

πετυχαίνουν. Νά ἡ Ἀργώ! Πρῶτος μπαίνει μέσα ὁ Ἰάσονας, ὅστε-
ρα καὶ ἡ Μήδεια. Ὅλοι οἱ Ἀργοναυτες τραβᾶνε κουπί καὶ τὸ
καράβι φεύγει.

— Ἀντίο Κολχίδα!

Ὁ Ἰάσονας γυρίζει στὴν Ἑλλάδα.

Σὰν ἔμαθε ὁ Αἰήτης, πῶς ὁ Ἰάσονας τοῦ πήρε τὸ χρυσό-
μαλλο δέρμα, θύμωσε πολὺ. Παίρνει λοιπὸν στρατὸ καὶ στόλο
καὶ βγαίνει μὲ τὰ καράβια τοῦ ἀνοιχτὰ στὸ πέλαγος. Κουπί τὸ
κουπί, πανὶ τὸ πανί, πλησιάζει ὁλοένε τὴν Ἀργώ. Ὅμως ὅταν
εἶδαν οἱ Ἀργοναυτες πῶς κόντευε νὰ τοὺς προφτάσῃ ὁ Αἰήτης,
ἄρχισαν νὰ τραβοῦν κουπί γερά — γεμάτα, κι ἔτσι ἡ Ἀργώ ξέ-
φυγε τὸν κίνδυνον.

Σὰν ἔφτασε ὁ Ἰάσονας στὴν Ἰωλκὸ, ἔδωσε τὸ χρυσόμαλ-
λο δέρμα στὸν Πελία καὶ γίνηκε βασιλιάς.

Ὁλος ὁ λαὸς ὑποδέχτηκε μὲ μεγάλη χαρὰ τοὺς Ἀργοναυτες,
Γίνανε γιορτές καὶ πανηγύρια, ποὺ κράτησαν πολλὰς μέρες καὶ
τραγουδοῦσε ὁ λαὸς τὴν παλληκαριά καὶ τὰ κατορθώματα τῶν
Ἀργοναυτῶν.

Σὲ λίγο ἔγινε κι ὁ γάμος τοῦ Ἰάσονα μὲ τὴ Μήδεια. Τὸ και-
νούργιο ζευγάρι ἔζησε εὐτυχισμένο, ἀλλὰ γιὰ λίγα χρόνια, γιατί
κι ὁ Ἰάσονας κι ἡ Μήδεια δὲ χάρηκαν πολὺ τὴ ζωὴ. Πέθαναν
κι οἱ δύο τοὺς πολὺ νέοι.

Ο ΤΡΩΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ.

Ἡ ἀφορμὴ τοῦ πολέμου.

Μιά φορὰ κι ἕναν καιρὸ, στὰ πολὺ παλιὰ χρόνια, ἦταν ἕνας
βασιλιάς καὶ μιὰ βασίλισσα μὲ πενήντα γιουὺς καὶ δώδεκα κόρες.
Πρίαμος τὸν λέγανε τὸ βασιλιά καὶ **Ἑκάβη** τὴ γυναῖκα του.
Ἐκτορας λεγότανε ὁ πρῶτος τοὺς γιὸς καὶ **Πάρις** ὁ δεύτερος. Ὁ
Ἐκτορας ἦταν πρῶτος στὴν παλληκαριά κι ὁ Πάρις στὴν ὁμορ-
φιά. Ἄν ρωτᾶτε τώρα καὶ γιὰ τὸ βασίλειο τοῦ Πρίαμου, αὐτὸ
βρισκόταν στὰ παράλια τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, κοντὰ στὸν Ἑλλή-
σποντο, καὶ εἶχε πολλὰς καὶ πλούσιες πολιτείες, μὰ πρώτη καὶ
καλύτερη τὴν **Τροία**.

Ἀπὸ τὴν Τροία ὡς τὴν Ἑλλάδα ὑπάρχει θάλασσα. Καὶ ὅμως ὁ Πάρης, ὁ βουνίσιος, ἀποφάσισε νὰ πάη κάποτε στὴν Ἑλλάδα. Καὶ νὰ γιατί :

Μιά μέρα ποὺ ἔβουκε τὰ πρόβατά του σ' ἓνα ψηλὸ βουνό, ποὺ τὸ λέγανε *Ἰδη*, νάσου καὶ παρουσιάζονται μπροστά του τρεῖς θεές : ἡ *Ἥρα*, ἡ *Ἀθηνᾶ* καὶ ἡ *Ἀφροδίτη*.

Τὶ ζητοῦσαν ἀπ' τὸν Πάρη οἱ θεές ; Κρατοῦσαν ἓνα χρυσὸ μῆλο καὶ ἦρθανε σ' αὐτὸν νὰ τίς κρίνῃ, ποιά ἦταν ἡ πιὸ ὁμορφὴ γιὰ νὰ πάρῃ τὸ μῆλο.

Ὁ Πάρης πῆρε στὰ χέρια του τὸ μῆλο, τίς κοίταξε μὲ προσοχή, καὶ δυσκολεύτηκε πολὺ ποιάν ἔπρεπε νὰ προτιμήσῃ. Ἦταν καὶ οἱ τρεῖς τόσο ὁμορφες ποὺ τίς ζηλεύανε καὶ οἱ κρίνοι. Ὑστερὰ ἀπὸ κάμποση ὥρα, παίρνει τὴν ἀπόφαση καὶ δίνει τὸ μῆλο στὴν Ἀφροδίτῃ, τῇ θεᾷ τῆς ὁμορφιάς.

Ἡ Ἀφροδίτῃ εὐχαριστήθηκε τόσο πολὺ, ποὺ ὑποσχέθηκε στὸν Πάρη νὰ τοῦ δώσῃ τὴν πιὸ ὁμορφὴ γυναῖκα τοῦ κόσμου.

— Καὶ ποιά εἶναι ἡ πιὸ ὁμορφὴ γυναῖκα τοῦ κόσμου ; ρώτησε ὁ Πάρης τὴν Ἀφροδίτῃ.

— *Ἑλένη* τὴ λένε καὶ εἶναι γυναῖκα τοῦ Μενέλαου, τοῦ βασιλιᾶ τῆς Σπάρτης.

— Μὰ πῶς θὰ γίνῃ αὐτό, θεά μου ;

— Πήγαινε ἐσὺ στὴ Σπάρτῃ καὶ ἐγὼ θὰ σὲ βοηθήσω.

Αὐτὰ εἶπε ἡ Ἀφροδίτῃ στὸν ὁμορφο Πάρη καὶ χάθηκε ἀπὸ μπροστά του. Τότε καὶ αὐτὸς ἀφήνει τὸ βουνό καὶ τὰ πρόβατά του, κατεβαίνει στὴ θάλασσα, ἐτοιμάζει τὸ καράβι του καὶ τραβᾷ γιὰ τὴν Ἑλλάδα. Ἀπὸ λιμάνι σὲ λιμάνι, φτάνει στὸ Λακωνικὸ κόλπο. Ἀράζει ἐκεῖ καὶ ἀνεβαίνει στὴ *Σπάρτῃ*.

Ὁ *Μενέλαος* τὸν ὑποδέχεται μὲ καλοσύνη καὶ εὐγένεια καὶ τοῦ κάνει καὶ τὸ τραπέζι. Τὸ παλάτι λαμποκοπᾷ στὸ ἀσήμι καὶ στὸ χρυσάφι. Μὰ ὁ Πάρης εἶναι λυπημένος, γιατί ἡ Ἑλένη δὲ φαίνεται νὰ τὸν προσέχῃ καὶ πολὺ.

« Ἀχ, μὲ γέλασες, θεά Ἀφροδίτῃ ». Ἔτσι ἔλεγε ὁ Πάρης, ὅταν ἔμενε μόνος του. Ὅμως δὲν ἦταν καὶ ἄσχημα στὸ παλάτι τοῦ Μενέλαου. Καλοπέραση καὶ ξενιασιά !

Πέρασαν ἔτσι κάμποσες μέρες καὶ ὁ Μενέλαος χρειάστηκε

νά πάη στην Κρήτη για κάποια υπόθεσή του. Φωνάζει την 'Ελένη και της παραγγέλλει νά περιποιηθῇ τὸν ξένο.

— Πάρη, λέει καὶ σὲ κείνον. Γρήγορα θά ξαναγυρίσω ἐδῶ, καὶ νά μὲ συμπαθᾷς, ποὺ φεύγω τόσο βιαστικά. Μὴ στενοχωρεθῇς ὅμως. Νά μείνῃς στὸ παλάτι μου σάν στὸ σπίτι σου.

Αὐτὰ εἶπε ὁ ξακουστός Μενέλαος κι ἔφυγε γιὰ τὴν Κρήτη. Καταραμένη ἡ ὥρα ἐκείνη! Γιατὶ βρῆκε καιρὸ ἡ Ἀφροδίτη κι ἔβαλε τὴν Τροία σὲ μπελάδες. Ξέρετε τί ἐγίνε; Πῆρε ὁ Πάρης τὴν 'Ελένη κι ἔφυγε μαζί της γιὰ τὴν Τροία.

Σάν γύρισε ὁ Μενέλαος στὴ Σπάρτη, ψάχνει νά βρῇ τὴν 'Ελένη, μὰ ποῦ 'Ελένη!

— Βασιλιά μου, τὴ βασιλίσσα τὴν πῆρε ὁ Πάρης.

"Ετσι τοῦ εἶπαν φοβισμένοι οἱ ὑπηρέτες τοῦ παλατιοῦ. "Ε, πῶς ἄναψε ὁ Μενέλαος ἀπὸ τὸ θυμὸ του! "Αν τὸν εἶχε μπροστά του τὸν Πάρη, θά τὸν ἔκανε κομμάτια.

Τώρα; Φεύγει ὁ καημένος ὁ Μενέλαος καὶ πάει στὸν ἀδερφὸ του τὸν Ἀγαμέμνονα, ποῦ ἦταν βασιλιάς στὶς Μυκῆνες. Ἐφριξε ὁ Ἀγαμέμνονας σάν ἔμαθε τὴν προσβολή ποῦ ἔκανε ὁ Πάρης στὸν ἀδερφὸ του κι ὀρκίστηκε νά τιμωρήσῃ τὸν Πάρη.

"Εστειλε ἀμέσως ὁ Ἀγαμέμνονας μηνύματα στοὺς ἄλλους βασιλιάδες τῆς Ἑλλάδας καὶ τοὺς ἔφερνε στὸ φιλότιμο, νά βοηθήσουν ὅλοι τους, γιὰ νά τιμωρηθῇ ὁ ξένος ποῦ πρόσβαλε τὴν Πατρίδα. Ὅλοι οἱ βασιλιάδες δέχτηκαν πρόθυμα κι ἄρχισαν κιόλας τίς ἐτοιμασίες γιὰ τὸν πόλεμο.

Οἱ Ἕλληνες μαζεύονται στὴν Αὐλίδα.

Ὅλοι οἱ βασιλιάδες τῆς Ἑλλάδας, μὲ τὰ καράβια τους γέματα στρατό, μαζεύτηκαν στὸ λιμάνι τῆς *Αὐλίδας*, στὴ *Φθία*. Ἀπὸ κεῖ θά ξεκινούσανε γιὰ τὴν Τροία. "Αν ρωτᾶτε τώρα ποιοὶ ἦταν αὐτοὶ οἱ βασιλιάδες, ἀκοῦστε:

Πρῶτος καὶ ἀρχηγὸς σὲ ὅλους ἦταν ὁ Ἀγαμέμνονας. Ὑστερα ἀπ' αὐτὸν ὁ Μενέλαος. Τρίτος ὁ Ἀχιλλεὺς ὁ βασιλιάς τῆς Φθίας (παιδὶ τοῦ Πηλέα καὶ τῆς Θέτιδας). Αὐτὸς εἶχε χιλιάδες στρατό, τοὺς Μυρμιδόνες, καὶ ἦταν ὁ πῖο νέος κι ὁ πῖο παλλήκαρ ἀπ' ὅλους τοὺς Ἕλληνες βασιλιάδες. Μαζί του εἶχε καὶ τὸ φίλο του τὸν Πάριον. Ἄλλος βασιλιάς ἦταν ὁ Ὀδυσσεύς,

ΝΟΙΚΜΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΙΚΟΥ Δ. ΚΑΣΣΙΩΤΗ

πού είχε τὸ βασίλειό του στὴν Ἰθάκη. Αὐτὸς ἦτον τετραπέ-
ρατος ἄνθρωπος. Γιὰ τὴν ἐξυπνάδα του θὰ ποῦμε πάρα πολλὰ.
Τέλος στὴν Αὐλίδα ἦρθε καὶ ὁ γέρο Νέστορας, ὁ σοφὸς βα-
σιλιάς τῆς Πύλου, καὶ ὁ Διομήδης ὁ βασιλιάς τοῦ Ἀργούς, καὶ
ὁ Ἰδομενέας ὁ βασιλιάς τῆς Κρήτης (γιὸς τοῦ Μίνωα) καὶ ὁ Δύ-
αντας ὁ Τελαμώνιος μετὰ τὴ μεγάλη ἀσπίδα καὶ ὁ Αἴαντας ὁ μι-
κρός. Ποῦ νὰ τοὺς ποῦμε ὅλους ἐκείνους τοὺς βασιλιάδες! Ἡ
Ἑλλάδα ἂν εἶχε τότε ἑκατὸ πολιτεῖες, εἶχε κι ἄλλους τόσους βα-
σιλιάδες. Κάθε πολιτεία καὶ βασιλιάς.

Φαντασθῆτε τώρα τὴν Αὐλίδα ἐκεῖνες τὲς μέρες. Γέμισε ἡ
πολιτεία στρατό. Ἄντρες ἐδῶ, ἄντρες ἐκεῖ, ἀσπίδες, ἀκόντια,
θώρακες, περικεφαλαίες, τόξα, βέλη, χαλασμός κόσμου. Καὶ τὰ
καράβια περίμεναν στὸ λιμάνι, γιὰ νὰ φορτωθοῦν τὸ στρατό καὶ
ὅλα τὰ χρειζόμενά του νὰ τὰ πᾶνε στὴν Τροία.

Ἡ θυσία τῆς Ἰφιγένειας.

Πρὶν ξεκινήσουν οἱ Ἕλληνες γιὰ τὴν Τροία, κάνανε θυσίες
γιὰ νὰ τοὺς βοηθήσουν οἱ Θεοὶ στὸ μακρινὸ τους τὸ ταξίδι. Μὰ
δὲ φυσοῦσε καθόλου ἀέρας καὶ τὰ πανιὰ τῶν караβιών κρε-
μόνταν ἀκίνητα στὰ κατάρτια τους. Ἦταν ἀδύνατο νὰ ξεκινή-
σουν ἔτσι, μὲ τέτοια γαλήνη τὰ πλοῖα κι οἱ μέρες περνοῦσαν,
τὰ τρόφιμα τοῦ στρατοῦ ξοδεύονταν ἄδικα κι οἱ στρατιῶτες πα-
ραπονιόνταν, ποὺ ἀργοποροῦσαν.

— Γιατί αὕτῃ ἡ γαλήνη; Ποιὸς φταίει ἀπὸ μᾶς καὶ δὲν
κουνάει φύλλο; Αὐτὰ λέγανε μειαζύ τους οἱ πολεμιστὰδες. Κι ὁ
Ἀγαμέμνωνας κάλεσε τότε τὸ μάντη Κάλχα καὶ τὸν ρώτησε,
γιατί δὲ φυσάει ἄνεμος νὰ φύγουν τὰ καράβια.

— Ἀφέντη βασιλιά, πῶς νὰ σοῦ τὸ πῶ; Ἡ θεὰ ἡ Ἀρτεμὴ
εἶναι θυμωμένη μαζί σου, γιατί τῆς σκότωσες τὸ ἐλάφι τῆς μὲ
τὰ χρυσὰ τὰ κέρατα. Γι' αὐτὸ μὴν περιμένης νὰ φυσήξῃ ἄνεμος.

— Καὶ τί ζητᾷ ἀπὸ μένα ἡ θεὰ, γιὰ νὰ μαλακῶσῃ ἡ καρ-
διά της;

— Βασιλιά μου, φοβᾶμαι νὰ στὸ πῶ, γιατί εἶναι κάτι τὸ
φοβερὸ καὶ τρομερό.

— Μίλα Κάλχα ἐλεύθερα καὶ δὲν ἔχεις νὰ πάθῃς τίποτα.

— Γιὰ νὰ φυσήξῃ ἄνεμος, βασιλιά μου, πρέπει νὰ θυσιάσῃς
τὴν κόρη σου τὴν Ἰφιγένεια.

—“Ω συμφορά μου ! Καταραμένη ή ώρα που γεννιόταν ή Έλένη, καταραμένη ή ώρα που έρχόταν ό Πάρης στη Σπάρτη. Αύτά Έλεγε ό Άγαμέμνονας και χτυποσε τά στήθη του με άπελπισιά.

Τί νά κάνη όμως ; Η άγάπη που είχε στο παιδί του του έλεγε «όχι» κι ή άγάπη της Πατρίδας του έλεγε «ναί», κι άποφάσισε νά θυσιάση την Ίφιγένεια για τό καλό της Ελλάδας.

“Εστειλε λοιπόν μήνυμα ό Άγαμέμνονας στις Μυκήνες νά ρθη στην Αύλιδα ή γυναίκα του ή *Κλυταιμνήστρα* μαζί με την Ίφιγένεια. “Ετοι κι έγινε. Μά σάν τήμαθε ή Κλυταιμνήστρα πώς θά θυσίαζαν την κόρη της έβαλε τά κλάματα κι άρχισε νά μιλώνη τόν Άγαμέμνονα και νά του λέη πώς είναι άσπλαχνος, και δέ λυπάται τό παιδί του.

“Ο Άγαμέμνονας άκουε και δέ μιλούσε. “Ο πόνος του ήταν μεγάλος.

Μά κείνη την ώρα μπήκε στη μέση ή Ίφιγένεια και είπε :

—“Αγαπημένοι μου γονείς, μήν κλαίτε. Τό σωστό είναι νά θυσιάζεται ό ένας για τούς πολλούς. Είναι τιμή μου νά πεθάνω για τό καλό της Πατρίδας. Κορίτσια σάν και μένα θά γίνουν κι άλλα, Πατρίδα όμως άλλη δέ γίνεται. Ζήτω ή Έλλάδα ! »

Τά λόγια αύτά της Ίφιγένειας άναψαν ένθουσιασμό σέ όλο τό στρατό. Σέ λίγο μάνα και κόρη, κόρη και πατέρας άποχαιρετίστηκαν κι ύστερα έτοιμάστηκε ό βωμός για τη θυσία.

Γύρω τριγύρω παρακολουθοσε ό στρατός. Μπροστά στο βωμό στεκόταν ό μάντης Κάλχας. Πιο πέρα στεκόταν ό Άγαμέμνονας. Μά ή Κλυταιμνήστρα είχε φύγει, νά μη βλέπη, νά μην άκούη.

Τώρα ή Ίφιγένεια προχωρεί με σταθερό βήμα στο βωμό. “Ανεβαίνει άπάνω, γονατίζει και γέρνει τό κεφάλι. “Ολοι στέκουν γύρω άμίλητοι. “Ο Κάλχας σέρνει τό μαχαίρι συγκινημένος κι είναι έτοιμος νά θυσιάση την κόρη. Μά κείνη τη στιγμή τί λέτε νά έγινε ; Η ίδια ή θεά “Αρτεμη ήρθε σάν άστραπη πάνω από τό βωμό, άρπαξε την Ίφιγένεια, την τύλιξε μέσα σ’ ένα λευκό σύννεφο κι άφησε στη θέση της ένα έλάφι. Αυτό ήταν τό θέλημα της θεάς. Τό έλάφι εκείνο τό θυσίασε ό Κάλχας για τη βασιλοπούλα. “Ετσι σώθηκε ή Ίφιγένεια. Η “Αρτεμη την πήγε

μακριὰ στὸν Καύκασο καὶ ἐκεῖ τὴν ἔκανε «*Ιέρεια*» σ' ἓνα ναό της.
Μόλις θυσιόσθηκε τὸ ἐλόφι, ἀμέσως φύσηξε πρῶτο ἀερόκι,
τὰ πανιά τῶν κοραβίων φούσκωσαν καὶ ξεκίνησαν οἱ Ἕλληνες
γιά τὴν Τροία.

Ἡ πολιορκία τῆς Τροίας.

Ὅταν μάθανε οἱ Τρῶες πὼς οἱ Ἕλληνες ἔρχονται νὰ κουρ-
σέψουν τὴν Τροία, σύναξαν πολὺ στρατὸ καὶ ζήτησαν βήθεια
κι ἀπὸ τὶς γειτονικὲς πόλεις. Ἀρχηγὸ σ' ὅλον αὐτὸ τὸ στρατὸ
βάλανε τὸν *Ἔκτορα*, τὸν πιὸ δυνατό καὶ τὸν πιὸ γενναῖο ἀπὸ
τούς Τρῶες.

Τὴ μέρα ποὺ φάνηκε νῆρχεται ἀπὸ μακριὰ ὁ Ἑλληνικὸς
στόλος στὴν Τροία, ὁ Ἔκτορας ἦρθε μὲ τὸ στρατό του στὴν
ἀκρογιαλιά γιὰ νὰ ἐμποδίσει τοὺς Ἕλληνες νὰ βγοῦνε στὴν
ξηρά.

Ἐκεῖ, κοντὰ στὰ πλοῖα, ἔγινε τρομερὴ μάχη. Πρῶτος πῆ-
δησε ἀπὸ τὸ καράβι του στὴν ξηρὰ ὁ *Πρωτεσίλαος* καὶ σκοτώ-
θηκε. Λύσσαξαν τότε οἱ Ἕλληνες μὲ τὸ θάνατο τοῦ Πρωτεσίλαου
καὶ ρίχτηκαν ἀλύπητα μὲ τὰ κοντόρια τοὺς πάνω στοὺς Τρῶες,
ὥσπου κατάφεραν καὶ βγήκαν στὴ στεριά. Κατόπι πήραν κυνήγι
τοὺς ἐχθροὺς καὶ τοὺς ἀνάγκασαν νὰ ἀποτροβηχθεῖν ἀπὸ τὸ
περιγιάλι καὶ νὰ πᾶνε νὰ κλειστοῦν μέσα στὴν πόλη.

Ἀμέσως ὕστερα ἀπ' αὐτό, τράβηξαν οἱ Ἕλληνες τὰ πλοῖα
τοὺς στὴ στεριά καὶ κατασκεύασαν στὴν ἀκρογιαλιά ξύλινο
κάστρο καὶ γύρω τριγύρω χαντάκια καὶ τάφρους. Αὐτὸ ἦταν τὸ
στρατόπεδόν τους.

Τότε γιὰ νὰ μὴ χυθῇ ἄδικα πολὺ αἷμα, στείλανε οἱ Ἕλλη-
νες ἀνθρώπους στὸν Πρίαμο καὶ τοῦ ζήτησαν νὰ τοὺς δώσῃ πίσω
τὴν Ἑλένη. Ὁ Πρίαμος θὰ τὸ δεχόταν αὐτό, μὰ δὲν τὸν ἄφησε
ὁ Πάρης, κι ἔτσι ἄρχισε γερὰ ὁ πόλεμος.

Ὅμως δὲν ἦταν εὐκόλο νὰ νικήσουν ἀμέσως οἱ Ἕλληνες
καὶ νὰ τελειώσῃ γρήγορα αὐτὸς ὁ πόλεμος. Ἡ Τροία ἦταν ζω-
σμένη μὲ γερὰ κάστρα. Ἐκεῖ μέσα κλείστηκαν οἱ Τρῶες
καὶ βγαίνουν ἔξω ὅποτε θέλανε. Χτυποῦσανε τότε τοὺς Ἕλληνες
κι ἀποτραβιόνταν πάλι στὰ κάστρα τους. Ὡς τόσο καὶ οἱ Ἕλ-

ληνες, ξεκινώντας από τὸ περιγιάλι, ὅλο καὶ τοὺς σφίγγανε πῖθ πολὺ τοὺς Τρῶες μέσα στὰ κάστρα. Νὰ τί θὰ πῇ *πολιορκία*. Μένεις κλεισμένος, σὰ φυλακισμένος, μέσα στὴν πολιτεία σου καὶ λίγο—λίγο σοῦ τελειώνουν οἱ τροφές καὶ πᾶς νὰ πεθάνῃς ἀπὸ τὴν πείνα. Τότε ἢ παραδίνεσαι στὸν ἐχθρὸ ἢ πεθαίνεις. Αὐτὸ γύρευαν νὰ κάνουν οἱ Ἕλληνες στοὺς Τρῶες. Ὅμως κι οἱ Τρῶες συχνὰ τοὺς ξεγελοῦσαν, πῆγαιναν στοὺς γειτονικοὺς λαοὺς ποὺ ἦταν σύμμαχοί τους, παίρνανε τροφές καὶ ξαναγυρνοῦσαν στὴν Τροία. Ἐτοί ὁ πόλεμος κράτησε κοντὰ δέκα χρόνια.

Ὁ θυμὸς τοῦ Ἀχιλλέα.

Σὰν εἶδαν οἱ Ἕλληνες, ὅτι οἱ γειτονικὲς πολιτείες βοηθοῦσαν πολὺ τὴν Τροία, σκέφτηκαν πῶς ὁ πόλεμος αὐτὸς, θὰ κρᾶτήσῃ πάρα πολὺ καιρὸ, ἂν δὲ χτυπηθοῦν πρῶτα οἱ σύμμαχοι τῶν Τρῶων. Μόνο ἔτσι θάμενε ἡ Τροία χωρὶς τροφές, θὰ πεινοῦσε καὶ θὰ παραδινόταν. Ἀρχισαν λοιπὸν οἱ Ἕλληνες καὶ κυρίευσαν μιὰ μιὰ τίς πολιτείες ποὺ ἦταν γύρω στὴν Τροία. Πιάνανε σκλάβους τοὺς συμμάχους τῶν Τρῶων, καὶ τοὺς μοσκοπουλοῦσανε στὴ Χίο, στὴ Μυτιλήνη καὶ ἄλλοι. Ἀπὸ κεῖ τοὺς ἀγόραζαν ἀκριβὰ οἱ Τρῶες συγγενεῖς τους, καὶ πάλι τὰ ἴδια. Οἱ Ἕλληνες τοὺς πιάναν καὶ τοὺς πουλοῦσαν, κι οἱ Τρῶες τοὺς ἀγόραζαν ξανά. Τὸ χρῆμα πολεμοῦσε τὴν παλληκαριά. Αὐτὰ ἔχει ὁ πόλεμος.

Κάποτε οἱ Ἕλληνες πιάσανε σκλάβες δυὸ κοπέλλες σὰν τὸ κρῦο νερό. Ἡ μιὰ, ἡ *Χρυσήϊδα*, ἦταν κόρη τοῦ *Χρύση* καὶ ἱέρεις τοῦ θεοῦ Ἀπόλλωνα στὴν πόλιν *Χρῦσα*. Αὐτὴ τὴν πήρε ὁ Ἄγαμέμνωνας σκλάβα του. Ἡ ἄλλη, ἡ *Θρειαῖδα*, ἦταν κόρη κάποιου ἄλλου ἱερέα, τοῦ Βρισέα. Αὐτὴ τὴν πήρε ὁ Ἀχιλλέας.

Ὁ γέρο—Χρύσης πολὺ τὴν ἀγαποῦσε τὴν κόρη του, κι οὐτε μποροῦσε νὰ κάνῃ χωρὶς αὐτὴν. Παίρνει λοιπὸν πολλὰ δῶρα καὶ πηγαίνει στὸν Ἀγαμέμνονα :

—Βασιλιά μου πολυχρόνιμένε, δὲς μου τὴν κόρη μου, νὰ ζήσης ! Μιὰ τὴν ἔχω καὶ τί θὰ γίνω χωρὶς αὐτὴν ; Δὲς μου τὴν πίσω κι ἀπὸ τὸ Δία νὰ τῷ βρῃς τὸ καλὸ, ποὺ θὰ μοῦ κάνῃς.

Αὐτὰ εἶπε κλαίοντας ὁ γέρο—Χρύσης. Μὰ τοῦ σκληροῦ

Ἀγαμέμνονα δὲν τοῦ πόνεσε ἡ καρδιά. Κι ὄχι μόνο δὲ δέχτηκε νὰ δώσῃ πίσω τὴν κόρη, μὰ τὸν ἀποπῆρε κιόλας τὸ γέρο πατέρα της.

Ἐφυγε ὁ Χρῦσης χύνοντας μαύρα δάκρυα, καὶ στὸ δρόμῳ σήκωσε τὰ μάτια του ψηλά στὸν οὐρανὸ κι εἶπε στὸ θεὸ Ἀπόλλωνα :

« ἴκου με ἀργυροδόξαρε, ποῦ κυβερνάς τὴ Χρῦσα,

μὲ σαῖνιές σου οἱ Ἕλληνες τὰ δάκρυα μου ἄς πληρώσουν ».

Αὐτὸ ἦταν ὅλο - ὅλο. Ὁ Ἀπόλλωνας θύμωσε πολὺ κι ἔριξε ἀρρώστια καὶ θανατικὸ στὸ στρατόπεδο τῶν Ἑλλήνων. Τότε εἶπαν ὅλοι νὰ βωτῆσουν τὸ μάντη Κάλχα νὰ τοὺς πῇ ποιὸς θεὸς εἶναι κακιωμένος μαζί τους, γιὰ νὰ τοῦ μαλακώσουν τὴν καρδιά.

Κολέσανε λοιπὸν τὸ μάντη, μὰ κείνος φοβότανε νὰ φανερώσῃ τὴν αἰτία τοῦ θανατικοῦ, ὥσπου τοῦ ὀρκίστηκε ὁ Ἀχιλλέας πὼς κανένας δὲ θὰ τὸν πειράξῃ, καὶ νὰ μιλήσῃ ἄφοβα. Κι εἶπε ἁμέσως ὁ Κάλχας :

« Θύμωσε ὁ Ἀπόλλωνας, καὶ θὰ μᾶς ἀφανίσῃ,

γιατὶ δὲ συμπονέσαμε τὸ γέροντα τὸ Χρῦση,

τὰ δῶρα του ἀποριζάμε, τὴν κόρη του κρατοῦμε,

καὶ πίσω ἂν δὲ τὴ δώσουμε, ὅλοι μας θὰ χαθούμε ».

Τάκουσε ὁ Ἀγαμέμνωνας αὐτὸ κι ἔφριξε ἀπὸ τὸ κακὸ του. Μάλωσε καὶ τὸν Κάλχα κι εἶπε πὼς πίσω δὲν τὴν δίνει τὴ Χρυσήτιδα, κι ὅποιος ταλμᾷ ἄς κοπιάσῃ νὰ τὴν πάρῃ. Τότε τὸν παρὰ κάλεσε ὁ Ἀχιλλέας νὰ δώσῃ πίσω τὴν κόρη, γιὰ νὰ σωθοῦν οἱ Ἕλληνες ἀπὸ τὸ θανατικὸ. Μὰ ἐκεῖνος ἀποπῆρε καὶ τὸν Ἀχιλλέα καὶ τοῦ εἶπε :

— Θὰ τὴ δώσω πίσω τὴ Χρυσήτιδα, μὰ θὰ πάρω τὴ δικιά σου, τὴ Βρισηίδα, θές καὶ δὲ θές...

Ὅργιστηκε τότε τρομερὰ ὁ Ἀχιλλέας καὶ τοῦ φώναξε σκληρὰ λόγια. Καὶ θὰ τὸν σκότωνε κιόλας, ἂν δὲν τοῦ πιανε τὸ χερί ἢ θεὰ ἢ Ἀθηνᾶ.

« Ἀχ εἶλα πάψε τὸ θυμὸ κι ἄσ' τὸ σπαθὶ στὴ θήκη,

γιατὶ αὐτὴ τὴν προσβολὴ διπλὰ θὰ τὴν πληρώσῃ

μιά μέρα ὁ Ἀγαμέμνωνας, θεόμορφε Ἀχιλλέα ».

Αὐτὰ τοῦ εἶπε ἡ θεὰ ἢ Ἀθηνᾶ κι ἐκεῖνος τὴν ἀκούσε καὶ ἔκει οὐκ ἔπειτα Ἀγαμέμνονα :

— Ἀλίμονο, ἀσυλλόγιστο κορμί ! θάρθη καιρός, πού οἱ Ἕλληνες θά πάθουν μεγάλο κακὸ ἀπὸ τὸν Ἑκτορα καὶ θ' ἀναζητήσουν τὸν Ἀχιλλέα καὶ τοὺς Μυρμιδόνες του. Τότε ἐσὺ θά τὸ μετανιώσης γιὰ τὴν προσβολή πού μοῦ κάνεις, μὰ θά ναι πιά ἄργα.

Ὁ Ἀγαμέμνωνας ἄκουε κι ἔτριζε τὰ δόντια του. Μὰ μπήκε στὴ μέση ὁ γλυκομίλητος ὁ Νέστορας καὶ γύρεψε νὰ τοὺς ἀγαπήσῃ. Τοῦ κάκου ! Ὁ Ἀχιλλέας πῆρε τὸ φίλο του τὸν Πάτροκλο κι ἔφυγε. Οὔτε καὶ ξαναπῆρε μέρος στὴ μάχη. Μείνανε οἱ Ἕλληνες χωρὶς Ἀχιλλέα καὶ Μυρμιδόνες.

Χωρὶς Ἀχιλλέα καὶ Μυρμιδόνες.

Τὴν ἄλλη μέρα κιόλας οἱ Τρῶες εἶδαν πῶς λείπει ὁ Ἀχιλλέας κι ὁ στρατός του ἀπὸ τὴ μάχη, κι αὐτὸ τοὺς ἔδωσε μεγάλο θάρρος. Ἀφήνουν λοιπὸν τὰ τεῖχη, βγαίνουν ἔξω, καὶ μὲ τὸ γενναῖο τους ἀρχηγό, τὸν Ἑκτορα ρίχνονται μὲ ὀρμὴ στοὺς Ἕλληνες καὶ τοὺς κυνηγοῦν ὥς τὴ θάλασσα.

Ὡς τόσο καὶ οἱ Ἕλληνες ἀντιστέκονται σκληρὰ κι ἔρχονται φορὲς ποῦ σπρώχνουν τοὺς Τρῶες ξανὰ ὥς τὰ τεῖχη τους. Σὲ μιὰ στιγμή μάλιστα ὁ Μενέλαος διακρίνει τὸν Πάρη μπροστὰ στὰ πρῶτα παλληκάρια τῶν Τρώων κι ὀρμᾷ καταπάνω του. Μὰ κείνος τῶβαλε στὰ πόδια καὶ πῆγε νὰ κρυφτῇ μέσα στοὺς πολλοὺς τοὺς Τρῶες. Τότε ὁ Ἑκτορας σιμώνει τὸν ἀδερφό του καὶ τοῦ λέει μὲ πίκρα :

— Πῶς θά γελοῦν οἱ Ἕλληνες, πού σέ νόμιζαν γιὰ μεγάλο παλληκάρι ! Κρίμα στὴν ὀμορφιά σου καυχησιάρη μου ! Πές μου λοιπόν, δὲν τολμάς νὰ χτυπηθῇς μὲ τὸ Μενέλαο ;

Ντράπηκε ὁ Πάρης, μ' αὐτὰ πού τοῦ εἶπε ὁ ἀδερφός του, καὶ δέχτηκε νὰ μονομαχήσῃ μὲ τὸ Μενέλαο, μὲ τὴ συμφωνία, ὅποιος νικήσῃ νὰ πάρῃ τὴν Ἑλένη καὶ νὰ σταματήσῃ ὁ πόλεμος.

Χάρηκαν πολὺ τότε καὶ οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Τρῶες. Γι' αὐτὸ ἀφήσανε ὅλοι κάτω τὰ ὅπλα καὶ κάναν ἓνα γύρο νὰ παρακολουθήσουν τὸ κονταροχτύπημα.

Νὰ ὁ Μενέλαος, νὰ κι ὁ Πάρης στὴ μέση τῆς ἀπλάδας. Ἡ μονομαχία ἀρχίζει. Ψηλὰ στὰ κάστρα βρίσκεται ἡ Ἑλένη καὶ παρακολουθεῖ καὶ κείνη τὸν ἀγῶνα. Μὰ ὁ Μενέλαος εἶναι

γερός, κι ἔχει καί τὸ δίκιο μαζί του, ἐνῶ ὁ Πάρης δὲν εἶναι πλασμένος γιὰ κονταροχτυπήματα καὶ τὸν κατατρέχει κι ἡ ἄδικία. Τὸν χτυπᾷ γερὰ ὁ Μενέλαος, κι αὐτὸς δὲν τὰ βγάζει πέρα. Τὶς τρώει ἀράδα. Λίγο ἀκόμα, καὶ πάει χαμένος. Γιὰ καλή του τύχη μπήκε στὴ μέση ἡ θεὰ ἡ Ἀφροδίτη, τὸν ἄρπαξε ἀπὸ τὴ μέση, τὸν σκέπασε μ' ἓνα πυκνὸ σκοτάδι καὶ πῆγε καὶ τὸν ἔκρυψε στὸ παλάτι τοῦ πατέρα του.

Ὅμως, μετὰ τὴ νίκη τοῦ Μενέλαου, οἱ Τρῶες δὲν κράτησαν τὴ συμφωνία κι ὁ πόλεμος συνεχίστηκε πρὸ φοβερὸς ἀκόμα.

Μιά μέρα οἱ Τρῶες ρίχτηκαν στοὺς Ἕλληνες μὲ τόση ὀρμή, ποὺ τοὺς πήγανε ὡς τὴν ἀκρογιαλιά καὶ προσπάθησαν νὰ τοὺς κάψουν τὰ καράβια τους. Καὶ θὰ τὸ κατάφερναν αὐτό, ἂν δὲν τοὺς σταματούσε ὁ παλληκαρὰς ὁ Αἴας ὁ Τελαμώνιος. Αὐτὸς πολεμοῦσε σὰν λιοντάρι καὶ φώναζε στοὺς Ἕλληνες: «Ντροπὴ μας μωρὲ παιδιά! Ἡ θὰ πεθάνουμε ἐδῶ, ἢ θὰ νικήσουμε. Χτυπᾶτε γερὰ, νὰ διώξουμε τοὺς Τρῶες ἀπὸ τὰ πλοῖα».

Ἔτσι πήραν θάρρος οἱ Ἕλληνες καὶ διώξαν τοὺς Τρῶες ἀπὸ τὴν ἀκρογιαλιά κείνη τὴ μέρα. Ὅμως τίς ἄλλες μέρες πάλι νικούσανε οἱ Τρῶες, κι ἡ κατάσταση ὀλοένα καὶ χειροτέρευε γιὰ τὸ στρατὸ τῶν Ἑλλήνων.

Τότε κατάλαβε ὁ Ἀγαμέμνωνας τὸ λάθος του, ποὺ μάλωσε μὲ τὸν Ἀχιλλέα. Μετάνοιωσε γι αὐτό, καὶ τοῦστειλε μήνυμα νὰ ρθῇ πάλι στὸν πόλεμο. Ὁ Ἀχιλλέας ὅμως ἔμενε βαριά θυμωμένος καὶ δὲν ἤθελε ν' ἀκούσῃ τίποτα.

Οἱ Τρῶες στὸ μεταξὺ παίρνουν ὄλο καὶ περισσότερο θάρρος. Μιά μέρα ρίχτηκαν ξανά πάνω στοὺς Ἕλληνες, τοὺς πήγαν ὡς τὴν ἀκρογιαλιά κι ἦταν ἔτοιμοι πάλι νὰ βάλουν φωτιά στὰ καράβια.

Ὁ θάνατος τοῦ Πάτροκλου.

Σὰν ἔμαθε ὁ Πάτροκλος τὴ νίκη τῶν Τρώων, τρέχει στὸ φίλο του τὸν Ἀχιλλέα καὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια τὸν παρακαλεῖ νὰ σώσῃ τοὺς Ἕλληνες. Μὰ ἐκεῖνος εἶναι ἀκόμα θυμωμένος καὶ δὲ θέλει νὰ πολεμήσῃ. Τότε κι ὁ Πάτροκλος τοῦ λέει:

— Ἀσπλάχνε, ἐσένα δὲ σὲ γέννησε ἡ Θέτη κι ὁ Πηλέας μὰ ἡ ἀφρισιμένη θάλασσα καὶ τὰ ἀπότομα βράχια, ποὺ σοῦ δώσανε

σκληρή καρδιά και δὲ λυπᾶσαι και δὲ συμπονεῖς τοὺς Ἕλληνας Ὅμως ἂν μ' ἀγαπᾷς λιγάκι, δάνεισέ μου τ' ἀστραφτερά σου τᾶρματα, κι ἄφησέ με νὰ ὀδηγήσω στὴ μάχη τοὺς Μυρμιδόνες, ἴσως οἱ Τρῶες μὲ νομίσουν γιὰ σένα κι ἀποτραβηχτοὺν ἀπὸ τὰ καράβια.

Τότε ὁ Ἀχιλλέας ἀναστέναξε βαθιὰ και τοῦπε :

— Πάτροκλε, μὲ τὰ λόγια σου, μὲ φέρνεις σὲ δύσκολη θέση. Ἀφοῦ τό θέλεις λοιπόν, πάρε τᾶρματά μου και πήγαινε στὴ μάχη, Διῶξε τοὺς Τρῶες ἀπὸ τὰ καράβια, μὰ τὰ μάτια σου τέσσερα, μὴ σὲ προπάρῃ ὁ ἐνθουσιασμός και προχωρήσης ὥς τὴν Τροία, γιατί ἂν σὲ γνωρίσῃ ὁ Ἑκτορας, μπορεῖ νὰ σὲ σκοτώσῃ.

Αὐτὰ εἶπαν μεταξὺ τους οἱ δυὸ ἀχώριστοι φίλοι, κι ἀμέσως ὁ Πάτροκλος πήρε τὰ ὄπλα τοῦ Ἀχιλλέα και τοὺς Μυρμιδόνες κι ὤρμησε στὴ μάχη.

— « Παιδιά ὁ Ἀχιλλέας ! Παιδιά ὁ Ἀχιλλέας ! » φώναζαν οἱ Τρῶες μόλις εἶδαν τὸν Πάτροκλο κι ὅπου φύγει — φύγει.

Τότε τοὺς πήρσαν κυνήγι οἱ Ἕλληνες και σκότωσαν πολλούς. Ἐνθουσιάστηκε κι ὁ Πάτροκλος ἀπὸ τὴ νίκη του και ἔξεχασε τίς συμβουλές τοῦ Ἀχιλλέα. Τώρα θὰ πάρω, λέει, τὴν Τροία και προχωρεῖ ὥς τὰ τείχη τῶν Τρῶων. Μὰ νά ! Σὲ μιὰ στιγμή τὸν παίρνει τὸ μάτι τοῦ Ἑκτορα. Καταραμένη ὥρα ! Αὐτὸ ἦταν τὸ τέλος τοῦ Πάτροκλου. Τὸν πρόλαβε ὁ Ἑκτορας και τὸν σκότωσε. Μὰ ὁ Πάτροκλος ξεψυχώντας τοῦ εἶπε :

— Ἑκτορα τώρα καμαρώνεις τὴ νίκη σου, μὰ ἔννοια σου. Γρήγορα θὰ πέσης κι ἐσὺ ἀπὸ τὸ κοντάρι τοῦ Ἀχιλλέα.

Αὐτὰ πρόλαβε κι εἶπε ὁ Πάτροκλος. Καὶ σὰν ξεψύχησε, τὸν ἔγδυσε ὁ Ἑκτορας και τοῦ πήρε τὰ ὄπλα. Ἔτσι ἀπόμεινε ὁ Ἀχιλλέας χωρὶς φίλο και χωρὶς ἄρματα. Ὅμως γύρω ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ Πάτροκλου γινόταν φοβερὴ μάχη, γιατί οἱ Ἕλληνες προσπαθοῦσαν μὲ κάθε τρόπο νὰ τὸ πάρουν ἀπὸ τοὺς Τρῶες.

Μόλις σκοτώθηκε ὁ Πάτροκλος, ἔτρεξε ὁ γρήγορος Ἀντίλοχος στὸν Ἀχιλλέα και τοῦ εἶπε τὴ σκληρὴ τὴν εἶδηση. Βόγγηξε τότε ὁ Ἀχιλλέας ἀπ' τὸν καημό του κι ἀντιλάλησαν ὄρη και βουνά.

— Ἐννοια σου Ἑκτορα και ποῦ θὰ μοῦ τὰ πᾶς ; Γρήγορα θὰ πέσης στὰ χέρια μου και θὰ δῆς...

Αὐτὰ φώναζε ὁ Ἀχιλλέας. Ὅμως τί νὰ κάνῃ ποῦ δὲν εἶχε ἄρματα ; Μὰ νὰ ποῦ παρουσιάζεται σὲ λίγο μπροστά του ἡ θεὰ ἡ Ἀθηνᾶ καὶ τοῦ λέει :

— Τί κάθεσαι καὶ κλαῖς σὰ μικρὸ παιδί ; Δὲ βλέπεις πὼς οἱ Τρῶες μάχονται τώρα, γιὰ νὰ πάρουν τὸ νεκρὸ Πάτροκλο ; Τὸ ξέρω πὼς δὲν ἔχεις ἄρματα. Μὰ τρέξε καὶ στάσου ὁλόρθος σὲ κείνη ἐκεῖ τὴν πολεμίστρα καὶ φώναξε δυνατὰ, ὥστε δειλιάσουν οἱ Τρῶες καὶ ἀφήσουν τὸ νεκρὸ καὶ φύγουν.

Ὁ Ἀχιλλέας τότε σηκώθηκε ἀμέσως πάνω σὰν τὸ ἄγριο τὸ λιοντάρι. Ἐτρεξε καὶ στάθηκε ὁλόρθος ψηλὰ σ' ἓνα πρόχωμα καὶ ἔλαμπε σὰν τὸν ἥλιο πάνω στὸ βουνό, γιατί ἡ Ἀθηνᾶ τοῦ στεφάνωσε τὸ κεφάλι μ' ἓνα σύννεφο χρυσοῦ καὶ τοῦ ἔξωσε τὸ κορμὶ μὲ τὴν κροσωτὴ της ἀσπίδα. Ἔτσι, ὁλόλαμπρος ὁ Ἀχιλλέας, φώναξε δυνατὰ :

— Ἀέρας, ἀέρας μωρὲ καὶ σὰς ἔφαγα !

*«Ὅλους τοὺς ἐπίασε σπασμός καὶ ἰάλογα σαστίσαν
Κι οἱ ἀμαξάδες ἰάχασαν καὶ ἰόβαλαν στὰ πόδια.*

*Τρεῖς φορὲς ἔτσι φώναξε ὁ Ἀχιλλέας ἄγρια
καὶ τρεῖς κουβάρια γίνηκαν καὶ σύμμαχοι καὶ Τρῶες.»*

Τότε κατάφεραν οἱ Ἕλληνες καὶ πῆραν τὸν Πάτροκλο. Τὸν σήκωσε ὁ Μενέλαος καὶ τὸν πῆγε στὸ στρατόπεδο τῶν Ἑλλήνων.

Ἦταν ἡλιοβασιλεμα κείνη τὴν ὥρα καὶ οἱ Τρῶες νικημένοι ἀποτραβήχτηκαν ἀπὸ τὴ μάχη.

Ὅλη ἐκείνη τὴ νύχτα δὲν ἐκλείσε μάτι ὁ Ἀχιλλέας. Δερνόταν καὶ ἐκλαιε μπροστὰ στὸ νεκρὸ Πάτροκλο καὶ ὄλο τοῦ ὀρκιζόταν, ὅτι θὰ τιμωρήσῃ τὸν Ἕκτορα.

Ὁ Μενέλαος παίρνει τὸν Πάτροκλο.

Ὁ Ἑκτορας ἀποχαιρετᾷ τὴ γυναῖκα του, τὴν Ἀντρομάχη.

Οἱ Τρῶες ἦτανε σίγουροι τώρα πιά πῶς ὁ Ἀχιλλέας θὰ βγῇ στὴ μάχη. Γι' αὐτὸ ὅλοι λέγανε νὰ κλειστοῦν μέσα στὰ κάστρα. Μόνο ὁ Ἑκτορας ἤθελε νὰ μείνουν στὴν πεδιάδα καὶ νὰ πολεμήσουν γιὰ νὰ μὴ φανοῦν δειλοί. Ἔτσι ὅλοι παραδέχτηκαν τὴ γνώμη τοῦ Ἑκτορα.

Στὸ μεταξὺ ἡ θεὰ ἡ Θέτιδα ἔφερε στὸ γιό της, τὸν Ἀχιλλέα, μὴ καινούργια, ὀλόλαμπρη ἄρματωσιά, ποὺ τὴν εἶχε φτιάσει ὁ Ἥφαιστος.

Ὁ Ἑκτορας ὥς τόσο ἐτοιμαζόταν γιὰ τὴ μάχη. Προαισθανότανε πῶς τούτῃ τῇ φορᾷ μπορούσε νὰ σκοτωθῇ, γιὰτὶ δὲν ἦταν εὐκολο πράμα νὰ ξεφύγῃ ζωντανὸς ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Ἀχιλλέα. Γι' αὐτὸ ἤθελε νὰ ἀποχαιρετήσῃ τὴ γυναῖκα του τὴν Ἀντρομάχη καὶ νὰ δῇ καὶ τὸ παιδί του.

Καθὼς περνοῦσε ἀπὸ τὴ μεγάλη πόρτα τοῦ κάστρου, νὰ κι ἔρχονται τρεχάτες δυὸ γυναῖκες κοντά του. Ἦταν ἡ Ἀντρομάχη κι ἡ παραμάννα, ποὺ κρατοῦσε στὴν ἀγκαλιά της τὸ μικρὸ Ἑκτορουδάκι, τὸν Ἀστυάνακτα.

Ἀμέσως ὁ Ἑκτορας κοίταξε μὲ θλιβερὸ χαμόγελο τὸ παιδί του καὶ δὲ μίλησε, γιὰτὶ ἕνας κόμπος τοῦσφιγγε τὸ λαιμό. Μὰ ἡ ὁμορφὴ ἡ Ἀντρομάχη τοῦπιασε σφιχτὰ τὸ χέρι καὶ τοῦ εἶπε μὲ παράπονο:

«Καημένε, ἄχ, τὸ φιλότιμο θὰ σ' ἀφανίσῃ. Πές μου, τὰ θῶ ὅσον αὐτὸ δὲν τὸ πονᾷς, δὲ μὲ λυπᾶσαι ἐμένα, ποὺ μαύρη χήρα κι ἐρημὴ σὲ λίγο θὰ μ' ἀφήσης;

Μὰ ἂν εἶναι νὰ σὲ στερηθῶ, κἀλλιο ἂς μὲ φάει τὸ χῶμα, τώρα ποὺ ὅλα εἶχασα: γονιούς μου κι ἀδερφούς μου, καὶ μόνο ἐσὺ μ' ἀπόμεινες: παρηγοριά σὶνὸν κόσμον, ἐσὺ πατέρας, μάνα μου καὶ ταῖρι μου καὶ φῶς μου.

Τώρα λοιπὸν λυπήσου με καὶ μείνε ἐδῶ σὶνὸ κάστρο, μήπως μὲ εἴξῃ; σὲ χηρὴ καὶ τὸ παιδί σ' ἀρφάνια».

Τότε ὁ λεβέντης Ἑκτορας τῆς ἀπαντᾷ δυὸ λόγια:

«Γυναῖκα, ναὶ κι ἐγὼ δὶ' αὐτὰ σὶνὸ μου τἀναδεύω.

Ὅμως νιροπὴ ἀπ' εἰς Τρώϊσες, νιροπὴ καὶ μπρὸς σιτούς»
(Τρῶες

νά σέρνονμαι ἔτσι σάν δειλὸς ἀλάργα ἀπ' τοὺς πολέμους.

Ναί ξέρω, μοῦ τὸ λέει αὐτὸ ἀλάθευτα ἡ ψυχὴ μου,
θὰ φέξῃ ἡμέρα—δὲν ἀργεῖ—ποῦ θὰ χαθῇ ἡ Τροία

κι ὁ βασιλεὺς ὁ Πριάμος κι ὁ ξακουστὸς λαὸς του.

Μὰ θέλω νὰ μὲ φάῃ ἡ γῆς, ἡ μαύρη πλάκα θέλω,
πρὶν νὰ σὲ δῶ νὰ δέρνεσαι καὶ σκλάβα νὰ σὲ σέρνουν».

Αὐτὰ τῆς εἶπε ὁ Ἕκτορας κι ἄπλωσε τὸ χέρι του στὸ παιδί του, μὰ ἐκεῖνο, καθὼς εἶδε τὸν πατέρα του μὲ τάρματα ζωσμένο, δὲν τὸν γνώρισε. Φοβήθηκε κι ἀποτραβήχτηκε γέροντας πίσω. Πικρογέλασαν τότε ἡ μάνα κι ὁ πατέρας τοῦ παιδιοῦ. Βγάζει ὁ Ἕκτορας ἀπὸ τὸ κεφάλι του τὸ κράνος κι ἀμέσως τὸ Ἕκτορουδάκι, ποῦ τὸν γνώρισε, τοῦ χαμογέλασε. Πῆρε τότε αὐτὸς τὸ παιδάκι του στὴν ἀγκαλιά του, τὸ χόϊδεψε, τοῦ παίξε λιγάκι καὶ παρακάλεσε τοὺς θεοὺς νὰ τὸ προστατέψουν. Ὑστερα ἰδῶσε στὴν Ἀντρομόχη, κι ἐκεῖνη χαμογέλασε μὲ μάτια δακρυσμένα.

«Καὶ σάν τὴν εἶδε κι ἐκλαψε τὴν πόνεσε ἡ ψυχὴ του
καὶ τρυφερὰ τὴ χαῖδεψε καὶ μὲ καημὸ τῆς εἶπε :

Μὴ μοῦ πολυπικραίνεσαι, γυναῖκα, καὶ κανέναν,

ἂν δὲν τὸ γράφῃ ἡ μοῖρα τοῦ σιὸν Ἀδὴ δὲν πηγαίνει».

Αὐτὰ εἶπε ὁ Ἕκτορας καὶ ξαναφόρεσε τὸ κράνος του κι ἔφυγε. Τὴν ἴδια ὥρα ἡ Ἀντρομάχη, μὲ μάτια κλαμένα, τράβηξε πρὸς τὸν Πύργο, συχνὰ στρέφοντας πίσω τὸ κεφάλι καὶ βλέποντας τὸν ἄντρα τῆς, ποῦ πῆγαινε στὴ μάχη.

Ὁ θάνατος τοῦ Ἕκτορα.

Τὴν ἄλλη μέρα, μόλις ξημέρωσε, ζώστηκε ὁ Ἀχιλλεὺς τὴν καινούργια του ὀρματωσιά κι ὤρμησε στὴ μάχη μαζί μὲ τοὺς Μυρμιδόνες.

Τάλογά του τρέχανε σάν τὸν ἀνεμο καὶ κείνος πάνω στὸ ὄρμα του ἔμοιαζε σὰ θεός.

Φόβος καὶ τρόμος ἐπίασε τοὺς Τρῶες, καθὼς εἶδαν ἀπὸ μακριὰ τὸν Ἀχιλλεὺς νὰρχεται κατὰ πάνω τους. Τόβαλαν δλοὶ στὰ πόδια καὶ πῆγαν καὶ κλείστηκαν στὸ κάστρο.

Μονάχα ὁ λεβέντης ὁ Ἕκτορας ἔμεινε ἔξω νὰ πολεμήσῃ.

Τόλεγε ἡ ψυχὴ του, κι εἶχε ἀποφασίσει ν' ἀντικρίσῃ τὸν Ἀχιλλέα στήθος μὲ στήθος. Ἄδικα τοῦ φώναζε ἀπὸ τὸ κάστρο ὁ πατέρας του ὁ *Πηλεΐδης* κι ἡ μητέρα του ἡ *Ἑκάβη*, πὼς θὰ χάσῃ τὴ ζωὴ του. Αὐτὸς δὲν ἄκουε κανενός. Ὅμως, σὰν εἶδε τὸν Ἀχιλλέα νᾶρχεται κατὰ πάνω του, φοβήθηκε κι ἄρχισε νὰ τρέχῃ.

Ὁ Ἀχιλλέας τὸν κυνηγᾷ κατὰ πόδι τρεῖς φορὲς γύρω ἀπὸ τὸ κάστρο τῆς Τροίας. Στὴν τέταρτη στροφῇ, ὅταν τὸν ἔφτασε πιά, στάθηκε ὁ Ἑκτορας νὰ μονομαχήσῃ.

Οἱ δυὸ ἄντρες στέκονται τώρα κατάντικρι ὁ ἓνας στὸν ἄλλο, ἔτοιμοι γιὰ κονταροχτύπημα. Τραβᾷ ὁ Ἑκτορας πρῶτος τὸ κοντάρι του καταπάνω στὸν Ἀχιλλέα, μὰ δὲν τὸν πετυχαίνει. Τραβᾷ κι ὁ Ἀχιλλέας, τὸν πετυχαίνει στὸ στήθος καὶ τὸν ξαπλώνει κάτω νεκρό. Βόγγησε πάνω ἀπ' τὰ τεῖχη ὅλη ἡ Τροία. Κι οἱ παρακότες πήρανε στὰ χέρια τοὺς λιπόθυμους τὴν Ἀντρομάχη, λὲς καὶ τὸ κοντάρι τοῦ Ἀχιλλέα χώθηκε κατὰβαθα καὶ στὰ δικά της τὰ στήθια.

Στὸ μεταξὺ ὁ Ἀχιλλέας πήρε τὸ νεκρὸ Ἑκτορα, τὸν πέρασε μὲ τὸ ἄρμα του μέσα ἀπὸ τὸ στρατόπεδο τῶν Ἑλλήνων καὶ τὸν πῆγε στὴ σκηνὴ του.

Ὁ Ἀχιλλέας θάβει μὲ τιμὲς τὸν Πάτροκλο.

Ἐκεῖνα τὰ χρόνια, τοὺς νεκροὺς τοὺς καίγανε καὶ θάβαν τὴ στάχτη τους. Ἔτσι κι ὁ Ἀχιλλέας, ἄναψε φωτιά κι ἔκαψε τὸν Πάτροκλο. Μὰ ὁ Πάτροκλος ἦταν παλληκάρι καὶ σὰν παλληκάρι θάπρεπε νὰ πάῃ στὸν Ἄδη.

Γιὰ νὰ τὸν τιμήσῃ λοιπὸν ὁ Ἀχιλλέας, κήρυξε πανελλήνιους ἀγῶνες μὲ βραβεῖα. Σ' αὐτοὺς πῆραν μέρος ὅλοι οἱ Ἕλληνες πολεμιστές. Ἀγωνίστηκαν στὴν ἵππασια, στὴ γροθιά, στὸ πάλεμα, στὸ τρέξιμο, στὴ σφαῖρα, στὸ ἀκόντιο καὶ σὲ ἄλλα ἀγωνίσματα.

Τὸ πιὸ διασκεδαστικὸ ἀγώνισμα ἦταν τὸ πάλεμα. Πάλεψε λοιπὸν ὁ πελώριος Αἴαντας μὲ τὸν πανοῦργο Ὀδυσσεύα. Ἡ ὥρα περνοῦσε καὶ κανεὶς ἀπὸ τοὺς δυὸ δὲ μποροῦσε νὰ νικήσῃ τὸν ἄλλο. Σὲ μιὰ στιγμὴ ὁ χειρδύναμος Αἴαντας σηκώνει ψηλὰ τὸν Ὀδυσσεύα καὶ κάνει νὰ τὸν βροντήσῃ χάμα. Καὶ θὰ τὸν βροντοῦσε χωρὶς ἄλλο.

Προλαβαίνει όμως ὁ Ὅδυσσέας, τοῦ πατάει μιὰ ἔξυπνη τρικλοποδιά καὶ τὸν ξαπλώνει κάτω. Γέμισε ὁ τόπος χέρια καὶ πόδια κι ὅλος ὁ στρατὸς γέλασε μὲ τὸ κὼλο τοῦ Ὅδυσσέα. Ἐκείνη τὴν ὥρα μπαίνει στὴ μέση ὁ Ἀχιλλέας, τοὺς σταματᾷ καὶ τοὺς δυὸ καὶ τοὺς λέει: «Φτάνει πιά! Ἴσοπαλία!»

Στὴν ἵππασία πρῶτος βγῆκε ὁ Διομήδης, στὴ γροθιά ὁ Ἐπειγὸς καὶ στὸ τρέξιμο ὁ Ὅδυσσέας, γιατί δὲν πήρε μέρος σὲ κανένα ἀγώνισμα ὁ γοργόποδος Ἀχιλλέας. Στὴ σφαίρα νίκησε ὁ Πολυποίτης, στὸ τόξο ὁ Μηριόνης καὶ τέλος τὸ βραβεῖο γιὰ τὸ ἀκόντιο τὸ πήρε ὁ Ἀγαμέμνωνας. Νὰ, πῶς τιμοῦσαν οἱ ἀρχαῖοι τοὺς νεκροὺς.

Σὲ λίγες μέρες ὁ Ἀχιλλέας ἔστησε στὴν ἀκρογιαλιά μεγαλόπρεπο μνημεῖο κι ἔβαλε κεῖ μέσα τὴν ὁμορφὴ στάμνα μὲ τὴ στάχτη τοῦ Πάτροκλου.

Ὁ Ἀχιλλέας δίνει στὸν Πρίαμο τὸ νεκρὸ Ἑκτορα.

Ἦτανε νύχτα μαύρη, κατάμαυρη, καὶ κοιμόντανε βαθιά κι οἱ Ἕλληνες κι οἱ Τρῶες. Μονάχα ὁ γέρο—Πρίαμος ἔμενε ἄγρυπνος. Σκεφτότανε νὰ πάη στὴ σκηνὴ τοῦ Ἀχιλλέα νὰ τοῦ ζητήσῃ τὸ νεκρὸ Ἑκτορα. Ἐλα όμως, πού φοβότανε κιόλας; Κι ἡ γυναῖκα του ἡ Ἰδία, ἡ Ἑκάβη, τοῦ ἔλεγε: «Ποῦ θὰ πᾶς καημένε; Ὁ Ἀχιλλέας εἶναι σκληρὸς καὶ πεισματάρης καὶ δὲ θὰ σοῦ δώσῃ τὸ παιδί μας. Φοβοῦμαι κιόλας μὴν κάνει καὶ σὲ σένα κακό».

Στὸ μεταξὺ όμως ἔφτασε στὴ σκηνὴ τοῦ Ἀχιλλέα ἡ Ἰδία ἡ μητέρα του, ἡ Θέτιδα, σταλμένη ἀπὸ τὸ Δία καὶ τοῦ εἶπε, πῶς πρέπει νὰ δώσῃ τὸν Ἑκτορα στὸν πατέρα του, γιατί αὐτὸ ἦταν τὸ θέλημα τῶν θεῶν.

Ἄλλη πάλι θεά, ἡ Ἴριδα, πού ἦταν ἀγγελιαφόρος τῶν θεῶν, ἔφτασε στὴν Τροία, σταλμένη κι αὐτὴ ἀπὸ τὸ Δία, κι εἶπε στὸν Πρίαμο νὰ πάη νὰ ζητήσῃ τὸν Ἑκτορα χωρὶς καθόλου νὰ φοβηθῇ.

Ξεθαρρέφτηκε ὁ γέρο—Πρίαμος, ἔξεψε τὰ ἄλογα στὸ ἀμάξι, πήρε πλούσια δῶρα γιὰ τὸν Ἀχιλλέα καὶ ξεκίνησε. Μαζί του εἶχε καὶ τὸν κήρυκά του. Στὸ δρόμο παρουσιάστηκε μπροστά του ἓνα παλληκάρι. Ἦταν ὁ Ἑρμῆς. Αὐτὸς τὸν βοήθησε χωρὶς

νά τοῦ πῆ ποιὸς εἶναι. Τὸν πῆγε ὡς τῇ σκηνῇ τοῦ Ἀχιλλέου
κι ὕστερα γίνηκε ἀφαντοῦ.

Ἦταν ἀκόμα νύχτα σάν ἔφτασε ὁ Πρίαμος στὴ σκηνή.
Ἄφησε ἐκεῖ κοντὰ τὸ ἀμάξι, καὶ μπῆκε μέσα μαζί μὲ τὸν κῆρυ-
κά του. Ὁ Ἀχιλλέας ἦταν ξύπνιος. Πέφτει τότε ὁ γέρο — Πρία-
μος μπροστὰ στὰ γόνατά του, τὰ ἀγκαλιάζει, τοῦ φιλά τὰ δυό
του χέρια καὶ τὸν θερμοπαρκαλεῖ :

— « Ἀχιλλέα. Σεβάσου τὰ σπρά μου μαλλιά. Θυμήσου πῶς
ἔχεις κι ἐσύ πατέρα γέρο κι ἀπροστάτευτο σάν καὶ μένα. Ποιὸς
ξέρει τί νὰ γίνεται καὶ κείνος, ἐκεῖ στὴ Φθία ! Ἴσως νὰ τὸν τῦ-
ραννοῦν γειτονικοὶ λαοί, τώρα ποὺ λείπεις ἐσύ. Ὅμως ἐγὼ εἶμαι
πιὸ κακότυχος ἀπὸ κείνον, γιατί μοῦ σκότωσες τὸ καλύτερό
μου παιδί. Λυπήσου με λοιπόν, ὅπως συμπονᾷς τὸν πατέρα σου
καὶ δός μου τὸν Ἑκτορά ».

Αὐτὰ εἶπε ὁ γέρο — Πρίαμος στὸν Ἀχιλλέα καὶ κείνος θυ-
μήθηκε τὸν πατέρα του κι ἄρχισε νὰ κλαίῃ ἀπ' τὰ βάθη τῆς καρ-
διάς του.

Σὲ λίγη ὥρα σηκώθηκε πάνω ὁ Ἀχιλλέας καὶ πρόσταξε
τὶς σκλάβες νὰ πλύνουν τὸν Ἑκτορά καὶ νὰ τοῦ φορέσουν ὠραία
φορεσιά. Καὶ σάν τὸν ἐτοίμασαν ἐκεῖνες, τὸν σήκωσε ὁ ἴδιος ὁ
Ἀχιλλέας καὶ τὸν ἀπόθεσε πάνω στὸ ἀμάξι τοῦ Πρίαμου.

Οἱ Ἕλληνες κοιμόντανε ἀκόμα στίς σκηνές τους καὶ δὲν
εἶχαν πάρει εἴδηση, τὸ γέρο βασιλιά, οὔτε δταν ἦρθε οὔτε δταν
ἔφευγε μὲ τὸ νεκρὸ Ἑκτορά ἀπὸ τῇ σκηνῇ τοῦ Ἀχιλλέου.

Ἦταν ξημερώματα σάν ἔφτασε ὁ Πρίαμος στὴν Τροία,
κι ἔγινε πάλι ἐκεῖ μεγάλος θρήνος μπροστὰ στὸ νεκρὸ Ἑκτορά.
Μὰ δὲν ἔμεινε ποὺ νὰ μὴν κλάψῃ. Καὶ σοῦ πονοῦσε ἡ καρδιά
νάκοις τὴν Ἀντρομάχη καὶ τὴν Ἑκάβη νὰ θρηνοῦνε γυρμένες
πάνω ἀπὸ τὸ κορμὶ τοῦ Ἑκτορά τους.

Ὁ θάνατος ἐνὸς ἀθάνατου.

Ὅταν θάψανε αἱ Τρῶες τὸν Ἑκτορά, κάνανε συνέλευση
κι εἶπαν πῶς ἡ Τροία θὰ καταστραφῇ, ἀν δὲ φύγῃ ἀπὸ τῇ μέσῃ
ὁ Ἀχιλλέας.

Ποιὸς δμως ἦταν ἀξίος νὰ σκοτώσῃ τὸ τρομερὸ αὐτό
λιοντάρι ; Κανείς ! Γιατί ὁ Ἀχιλλέας δὲν ἦταν μόνο παλληκάρι,
μὰ καὶ ἀθάνατος. Ἡ μητέρα του ἡ Θέτιδα, τὸν εἶχε βουτήξει
κάποτε, σάν ἦταν μωρό, στὰ ἀθάνατα νερά τῆς Στύγας κι ἔγινε

τὸ κορμί του σὰν τὸ κορμί τῶν θεῶν ποὺ δὲν πέθαιναν. Μόνο ἡ φτέρνα του, ἀπ' ὅπου τὸν εἶχε πιάσει ἡ μητέρα του, δὲ βράχθηκε στὸ νερὸ τῆς Στύγας. Γι' αὐτὸ ἐκεῖνο μονάχα τὸ μέρος δὲν ἦταν ἀθάνατο.

Ὁ Ἀχιλλέας ὅμως δὲν τὸν λογάριζε ποτὲ τὸ θάνατο. Ὁρμούσε πρῶτος στὴ μάχη καὶ χτυποῦσε ἀλύπητα τοὺς Τρῶες. Μιά μέρα τοὺς κυνήγησε ὡς τὸ κάστρο τους κι ἐτοιμαζόταν νὰ μῇ μέσα, ὁπότε θὰ τὴν κυρίευε τὴν Τροία καὶ θὰ τέλειωνε ὁ πόλεμος. Μὰ ὁ Πάρης, ποὺ ἦταν κρυμμένος πίσω ἀπὸ μιὰ ψηλὴ κολόνα καὶ παραφύλαγε, τοῦριξε ἓνα βέλος φαρμακερό, καὶ μὲ τὴ βοήθεια τοῦ θεοῦ Ἀπόλλωνα, τὸν πέτυχε στὴ φτέρνα.

Καὶ τὸ λεβέντικο κορμὶ κυλίστηκε στὸ χῶμα

χωρὶς μιλιὰ, χωρὶς λαλιά, μὲ τὴν ψυχὴ στὰ χεῖλη.

..... Ὁ Ἀχιλλέας πέθανε, ὁ Ἀχιλλέας πάει.

Τότε πῆραν θάρρος οἱ Τρῶες καὶ ρίχτηκαν ν' ἄρπάξουν τὸ νεκρὸ σῶμα. Μὰ οἱ Ἕλληνες ὀρμησαν ὅλοι μαζί γιὰ νὰ τὸ πάρουν ἐκεῖνοι. Ἡ μάχη ἀνάβει μὲ πείσμα γύρω ἀπὸ τὸ νεκρὸ Ἀχιλλέα. Καὶ νὰ ! ὁ λεβέντης ὁ Αἴαντας ὀρμᾷ κι ἄρπάζει μὲ τὰ γερά του τὰ μπράτσα τὸν Ἀχιλλέα, τὸν φορτώνεται στοὺς ὤμους του καὶ τὸν πάει στὸ Ἑλληνικὸ στρατόπεδο.

Ἐκεῖ μαζεύτηκαν ὅλοι οἱ Ἕλληνες κι ἄρχισαν τὸ θρήνο. Κι ἀπὸ τὰ βάθη τῆς θάλασσας βγήκε ἡ θεὰ ἡ Θέτιδα μαζί μὲ τίς νεράϊδες τοῦ Ὠκε-

Τὸ βέλος πέτυχε τὸν Ἀχιλλέα στὴ φτέρνα.

ανοῦ καὶ ἑῖς ἑννέα Μοῦσες, τριγύρισαν τὸ νεκρὸ Ἀχιλλέα καὶ σμίξανε τὸ θρῆνο τους μὲ τὸ κλάμα τῶν Ἑλλήνων. Δεκαεφτά μέρες θεοὶ καὶ ἄνθρωποι θρηνοῦσανε τὸν ἥρωα, κι ὕστερα κάψανε τὸ κορμὶ του, καὶ τὴ στάχτη του τὴ βάλανε μέσα σὲ μεγαλόπρεπο μνημεῖο, κοντὰ στὸ μνημεῖο τοῦ Πάτροκλου.

Ὁ Δούρειος Ἴππος καὶ τὸ πάρσιμο τῆς Τροίας.

Δέκα ὁλόκληρα χρόνια εἶχαν περάσει ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ πολέμου κι οἱ Ἕλληνες δὲ μπόρεσαν νὰ πάρουν τὴν Τροία. Τώρα μάλιστα πού σκοτώθηκε κι ὁ Ἀχιλλέας, ὁ πόλεμος ἦταν ἀκόμα πιὸ δύσκολος γι αὐτοὺς. Γι αὐτὸ μιὰ μέρα μαζεύτηκαν οἱ πολεμιστὲς κι ἀποφάσισαν νὰ γυρίσουν στὴν Ἑλλάδα. Τότε σηκώνεται ὁ πολυμήχανος Ὀδυσσεύς, ὁ βασιλιάς τῆς Ἰθάκης καὶ λέει :

«Ὅπου δὲ χωρᾷ ἡ δύναμη, χωρᾷ ἡ πονηριά. Μονάχα ἔτσι θὰ τὴν πάρουμε τὴν Τροία. Ἀκούσετε λοιπὸν τὸ σχέδιό μου: Θὰ φτιάσουμε ἓνα ξύλινο ἄλογο, τόσο μεγάλο, πού νὰ μὴ χωράῃ νὰ περάσῃ ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ κάστρου. Τὸ ἄλογο αὐτὸ θὰ τὸ ἀφιερῶσουμε στὴ θεὰ Ἀθηνᾶ. Θέλοντας καὶ μὴ οἱ Τρῶες, πού λατρεύουν τὴν Ἀθηνᾶ, θὰ τὸ περάσουν μέσα ἀπ' τὰ τεῖχη γιὰ νὰ τὸ πᾶνε στὸ ναὸ τῆς θεᾶς. Ὅμως γιὰ νὰ τὸ κατορθώσουν αὐτό, θὰ χαλάσουν ἓνα μέρος τοῦ κάστρου κι ἔτσι θὰ μπούμε κι ἐμεῖς μέσα στὴν Τροία χωρὶς μάχη».

—Καὶ πῶς θὰ μπούμε χωρὶς μάχη; ρώτησαν τότε οἱ ἄλλοι πολεμιστὲς.

—Μὰ θέλει καὶ ρώτημα; εἶπε ὁ Ὀδυσσεύς. Ἡ κοιλιά τοῦ ἀλόγου θὰ εἶναι κούφια. Ἐκεῖ μέσα θὰ κρυφτοῦμε ἄρκετοὶ ἄντρες· τὰ πιὸ διαλεχτά μας παλληκάρια. Οἱ ἄλλοι θὰ μποῦν στὰ καράβια καὶ θὰ κάνουν τάχα πῶς φεύγουνε γιὰ τὴν Ἑλλάδα, ἐνῶ στ' ἀλήθεια θὰ πᾶνε νὰ κρυφτοῦν πίσω ἀπὸ τὸ ἀντικρινὸ νησάκι, τὴν Τένεδο. Ἀπὸ κεῖ θὰ κοιτάζουνε μὲ προσοχὴ πρὸς τὴν Τροία. Μόλις τοὺς κάνουμε ἐμεῖς νόημα μὲ τίς φωτιές, τότε θὰ καταλάβουν πῶς βρισκόμαστε μὲ τὸ ἄλογο μέσα στὴν πόλη, καὶ θ' ἄρθουν πίσω νὰ μποῦν κι αὐτοὶ ἀπὸ τὰ γκρεμισμένα τεῖχη.

—Ζήτηω.... φώναξαν ὅλοι, καὶ συμφώνησαν μὲ τὸν Ὀδυσσεῖα.

Τὰ φιδιά πνίξανε τὸ Λαοκρόντα καὶ τὰ παιδιά του.

Σὲ λίγες μέρες τὸ ξύλινο ἄλογο ἦταν κιάλας ἑτοιμο καὶ τὸ ὀνομάσανε «δοῦρειο Ἴππο». Στὴν κοιλιά του μέσα μπήκαν ὁ Ὀδυσσεύς, ὁ Μενέλαος, ὁ γιὸς τοῦ Ἀχιλλέα ὁ Νεοπτόλεμος καὶ ἄλλα πολλὰ παλληκάρια. Στὸ μεταξύ οἱ Ἕλληνες, ποὺ μέιναν ἀπ' ἔξω, γράψανε πάνω στὸ ἄλογο: «*Ἄθρο στή θεά Ἀθηνά*». Ὑστερα μάζεψαν τίς σκηνές τους καὶ τὰ πῶράτά τους, μπήκαν στὰ πλοῖα καὶ πῆγαν πίσω ἀπὸ τὴν Τένεδο. Ἔτσι ἔμεινε ὁ τόπος ἔρημος, καὶ μόνο τὸ ξύλινο ἄλογο περρίμενε μπροστὰ στὰ τείχη.

Οἱ Τρῶες, ὅταν εἶδαν πῶς φύγαν οἱ Ἕλληνες, χάρηκαν πολὺ καὶ βγήκαν ἔξω ἀπὸ τὰ τείχη. Ἐκεῖ εἶδαν τὸ ξύλινο ἄλογο, διάβασαν τὰ γράμματα καὶ ἀποφάσισαν νὰ τὸ πάρουν μέσα στὴν πόλη καὶ νὰ τὸ στήσουν στὸ ναὸ τῆς Ἀθηνᾶς.

Τότε μπαίνει στή μέση ὁ *Λαοκρόντας*, ὁ ἱερέας τοῦ Ἀπόλλωνος, χτυπᾷ μὲ τὸ κοντάρι του τὰ πλευρὰ τοῦ ἀλόγου καὶ λέει:

«Πρέπει νά φοβόμαστε τοὺς Ἕλληνες, ἀκόμα κι ὅταν μᾶς προσφέρουν δῶρα». Δὲν πρόλαβε ὅμως καλὰ—καλὰ νά τελειώσῃ τὸ λόγο του ὁ Λαοκρόντας καὶ δυὸ μεγάλα φίδια βγῆκαν ἀπὸ τὴ θάλασσα, τὸν περιτύλιξαν σφιχτὰ αὐτόν καὶ τὰ παιδιά του καὶ τοὺς πνίξανε.

Φόβος καὶ τρόμος ἔπιασε τοὺς Τρῶες κι ἀμέσως γκρέμισαν ἓνα μέρος ἀπὸ τὸ κάστρο καὶ μπάσανε μέσα τὸ «*Δούρειο Ἴππο*». Ὅστερα τῶριξαν στὸ φαγοπότι καὶ μετὰ στὸν ὕπνο.

Τότε ὁ Ὅδυσσέας ἀνοίγει τὴν πόρτα τοῦ ἀλόγου καὶ πετιέται ἔξω μὲ τοὺς συντρόφους του. Ἀμέσως ἀναψε φωτιὲς ψηλὰ στὸ κάστρο κι ἔδωσε τὸ σύνθημα στοὺς Ἕλληνες ποὺ ἦταν στὴν Τένεδο. Ἦρθαν αὐτοὶ κι ἐνώθηκαν μὲ τοὺς ἄλλους καὶ κατὰ στραψαν τὴν Τροία.

Ὅσοι ἀπὸ τοὺς Τρῶες δὲ σκοτώθηκαν πέσαν αἰχμάλωτοι στὰ χέρια τῶν Ἑλλήνων. Τότε βρῆκε κι ὁ Μενέλαος τὴν Ἑλένη ἀνάμεσα στὶς ἄλλες γυναῖκες, τὴν ἔφερε στὸ καράβι του, καὶ εὐτυχισμένος πιά τὴν πῆρε μαζί του στὴ Σπάρτη.

Ἡ ἐπιστροφὴ τῶν Ἑλλήνων.

Ὁ Τρωϊκὸς πόλεμος ἔφαγε τὰ καλύτερα παλληκάρια τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Τρῶων, κι ἔκανε πολλὰ μάτια νά κλόψουν. Ἐκεῖ ποὺ ὡς τώρα βρισκόταν ἡ Τροία, ἔβλεπες ἐρείπια καὶ στάχτη. Ὅσοι γλίτωσαν ἀπὸ τὴ μανία τοῦ πολέμου ἄφησαν ἐκεῖνο τὸν τόπο καὶ φύγανε. Τίποτα δὲν ἔμεινε ὄρθιο γιὰ νά μπορέσῃ νὰ κατοικήσῃ κανεὶς ἐκεῖ.

Τότε οἱ Ἕλληνες μπήκανε στὰ πλοῖα τους καὶ ξεκίνησαν γιὰ τὴν πατρίδα τους. Λαχταρούσανε πιά τὶς γυναῖκες τους καὶ τὰ παιδιά τους. Κι ἔβλεπες πάνω στὴ θάλασσα τὰ Ἑλληνικὰ καράβια ν' ἀρμενίζουσιν πρὸς τὰ δυτικά. Ὅμως οἱ περισσότεροι Ἕλληνες εἶχαν κακὸ τέλος, γιατί φάνηκαν ἄγριοι καὶ σκληρόκαρδοι στοὺς Τρῶες, τοὺς κάψανε τὰ σπίτια τους καὶ τοὺς γαοὺς τους, καὶ κᾶναν τοὺς θεοὺς νά θυμώσουν. Ἔτσι ὁ Ἀγαμέμνωνας, σὺν ἔφτασε στὶς Μυκῆνες, δολοφονήθηκε ἀπὸ τὴ γυναῖκα του τὴν Κλυταιμνήστρα καὶ τὸν ξάδερφό του τὸν Αἰγισθο. Ὁ Αἶαντας πνίγηκε στὴ θάλασσα. Ὁ Μενέλαος μαζί μὲ τὴν Ἑλένη περιπλανήθηκε ὀχτῶ χρόνια, ὥσπου νά φτάσῃ στὴ Σπάρτη. Ἄν πῆτε καὶ γιὰ τὸ βασιλιά τῆς Ἰθάκης, τὸν πολυμήχανο Ὅδυσσέα, αὐτὸς

δὰ εἶναι, πὺν τράβηξε καημοὺς καὶ βάσανα, ὥσπου νὰ φτάσῃ στὴν πολυπόθητὴ πατρίδα του.

Τὶς περιπέτειες αὐτὲς τοῦ Ὀδυσσεύς, πὺν βάσταξαν δέκα χρόνια, θὰ τὶς διηγηθοῦμε ἀπὸ δῶ καὶ μπρὸς.

ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΟΔΥΣΣΕΑ.

Τὸ πρῶτο ξεκίνημα.

Πρὶν ξεκινήσῃ ὁ Ὀδυσσεύς ἀπὸ τὴν Τροία, μάζεψε τοὺς συντρόφους του καὶ τοὺς εἶπε : « Δόξα νᾶχη ὁ Δίας, τώρα πιά πὺν πετύχαμε τὸ σκοπὸ μας, δὲν πρέπει νὰ χάνουμε οὔτε στιγμή. Λαχτάρησα τὴν Πηνελόπη μου καὶ τὸ παιδί μου. Ὁ νοῦς μου τρέχει στὴν Ἰθάκη καὶ δὲν κρατιέμαι πιά. Ἐμπρὸς λοιπόν, ὅλοι στὰ καράβια, γιὰ τὸ γυρισμό ».

Οἱ ἑξακόσιοι σύντροφοι τοῦ Ὀδυσσεύς χάρηκαν πολὺ, γιὰτὶ λαχταροῦσαν κι αὐτοὶ τὴν πατρίδα τους καὶ τοὺς δικούς τους. Γι' αὐτὸ φορτώσανε γρήγορα—γρήγορα τὰ λάφυρα στὰ δώδεκα καράβια τους, σήκωσαν τὰ πανιά καὶ ξεκίνησαν.

Στὴ χώρα τῶν Κικόνων.

Τὰ καράβια τοῦ Ὀδυσσεύς ἀρμένιζαν πρὸς τὰ δυτικά. Ὁ καιρὸς στὴν ἀρχὴ ἦταν θαυμάσιος. Πρῶτο ἀεράκι φυσοῦσε. Δὲν πέρασε ὁμως πολλὴ ὥρα κι ἄρχισε νὰ φυσᾷ ἀγρία κι ἀκατάστατὴ νοτιά, πὺν ἔσπρωξε τὰ καράβια πρὸς τὸ βορῖα καὶ τᾶφερε στὰ παράλια τῆς Θράκης, στὴν πόλιν τῶν Κικόνων *Ἰσμαρο*.

Οἱ *Κίκονες* ἦταν γιγαντόσωμοι καὶ παλληκαράδες. Ἀγαποῦσαν τὴν πατρίδα τους καὶ θυσιάζουνταν γι' αὐτήν. Ὡς τόσο ὁ Ὀδυσσεύς μὲ τοὺς συντρόφους του ρίχτηκε ξαφνικά κατὰ πᾶνω τους, κυρίεψε τὴν Ἰσμαρο καὶ κούρσεψε τὸν τόπο. Ὁμως οἱ σύντροφοι τοῦ Ὀδυσσεύς παραφέρθηκαν πολὺ, καὶ τοὺς φώναζε κείνος πῶς ἔπρεπε ν' ἀφήσουν πιά τὸ κούρσεμα καὶ νὰ φύγουν, γιὰτὶ θὰ πάθαιναν μεγάλῃ συμφορά. Αὐτοὶ ὁμως « πέρα βρέχει ! »

Στὸ μεταξὺ οἱ Κίκονες πρόλαβαν καὶ φώναξαν τοὺς ἄλλους Κίκονες, πὺν κατοικοῦσαν πιδ βόρεια.

« Ὄν τὰνθια ἤρθαν τῆς ἀνοιξῆς αὐτοί, καὶ σὰν τὰ φύλλα

ἀμέτρητοι καὶ ρίχτηκαν σιτοὺς Ἕλληνας ἀπάνω

κι ἔγινε μάχη φοβερὴ μπρὸς σιὰ γοργὰ καράβια

κι ἔξιν ἀπὸ κάθε πλεούμενο σκοτώθηκαν συντρόφοι

κι οἱ ἄλλοι πὺν γλιτώσανε μπαρκαράνε καὶ φύγαν. »

Στὴ χώρα τῶν Λωτοφάγων.

Ὁ Ὀδυσσεύς κι οἱ σύντροφοί του, σάν φύγαν ἀπὸ τὴ χώρα τῶν Κικόνων, ταξίδεψαν κατὰ τὴ νοτιὰ καὶ φτάσανε στὸ Μαλέα. Ὅμως πιδὲ καράβι περνᾷ ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο αὐτὸ τοῦ Μωριᾶ χωρὶς νὰ τὸ πιάσῃ τρικυμία; Ἔτσι καὶ τώρα, μόλις πλησίασε ὁ Ὀδυσσεύς στὸ Μαλέα,

«*Ἄγρια φουρτούνα σκέπασε τὴ γῆ καὶ τὰ πελάγη
μὲ σύννεφα καὶ σκοτεινιά κατέβηκε ἀπ' τὰ οὐράνια
κι ἦταν σάν καρυδόφλουδα στὸ κύμα τὰ καράβια
κι ἡ μάνητα ἤρθε κι ἔσκισε κομμάτια τὰ πανιά τους.*

*Μέρες ἐννιά τοὺς ἔδεσαν οἱ φοβεροὶ οἱ ἀνέμοι
μὲς στὰ ψαρὰ τὰ πέλαγα. Στὴ δέκατη τὴ μέρα
στῶν Λωτοφάγων βγήκανε τὰ καρποφόρα μέρη.»*

Ἡ χώρα αὐτὴ βρισκότανε στὴ βόρεια Ἀφρική, καὶ τοὺς ἀνθρώπους τῆς τοὺς λέγανε *Λωτοφάγους*, γιὰ τὴ τρώγανε *λωτό*. Θέλετε τώρα νὰ μάθετε γιὰ τὸ *λωτό*; Ἦταν ἕνας καρπὸς τόσο γλυκὸς καὶ μυρωδάτος, ποὺ ὅποιος τὸν ἔτρωγε ξεχνοῦσε καὶ γυναικὰ καὶ παιδιὰ, καὶ συγγενεῖς καὶ φίλους, κι οὔτε ἤθελε πιά νὰ γυρίσῃ πίσω στὴν πατρίδα του. Μὰ αὐτὸ δὲν τῷ ξέρε κανένας ἀπὸ τοὺς συντρόφους τοῦ Ὀδυσσεύ, οὔτε κι ὁ ἴδιος ὁ Ὀδυσσεύς.

Χωρὶς νὰ βάλῃ λοιπὸν κακὸ στὸ νοῦ του ἐκεῖνος, στέλλει τρεῖς ἀπὸ τοὺς συντρόφους του νὰ προχωρήσουν παρὰ μέσα, γιὰ νὰ δοῦνε τί ἄνθρωποι κατοικοῦν ἐκεῖ. Οἱ Λωτοφάγοι, μόλις εἶδαν τοὺς τρεῖς συντρόφους τοῦ Ὀδυσσεύ, τοὺς καλοδέχτηκαν καὶ τοὺς πρόσφεραν *λωτούς*. Ἐκεῖνοι εὐχαριστήθηκαν τόσο πολὺ, ποὺ κάθισαν καὶ τρώγανε λαίμαργα. Ποῦ νὰ τὸ κουνήσουν τώρα ἀπὸ κεῖ; Λησμόνησαν καὶ συντρόφους καὶ πατρίδα.

Ἄδικα τοὺς περίμενε ὁ Ὀδυσσεύς νὰ γυρίσουν πίσω, ὥσπου εἶδε κι ἀπόειδε, καὶ πῆγε ὁ ἴδιος μαζί μὲ τοὺς ἄλλους συντρόφους του νὰ δῇ τί τρέχει. Μόλις τὸν εἶδαν οἱ Λωτοφάγοι, τὸν καλοδέχτηκαν καὶ πρόσφεραν *λωτό* καὶ σ' αὐτόν καὶ στοὺς συντρόφους του. Ὅμως ὁ Ὀδυσσεύς δὲν τὸν ἄγγιξε αὐτὸ τὸν καρπὸ κι οὔτε τοὺς ἄλλους ἄφησε νὰ φᾶνε. Σὲ λίγο προχωρεῖ πιδὲ πέρα καὶ βλέπει τοὺς τρεῖς συντρόφους του νὰ στοργυλοκάθονται στὸ τραπέζι καὶ νὰ τῶνε *λωτούς*. Ταὺς παρακαλεῖ

νά ρθοῦνε μαζί του στὰ πλοῖα, μὰ αὐτοὶ δὲν τὸν γνώρισαν καὶ δὲ θέλησαν νὰ τὸν ἀκολουθήσουν. Τότε ὁ Ὀδυσσεύς ὀρμάει ἀπάνω τους, τοὺς ἀρπάζει, τοὺς δένει καὶ τοὺς σέρνει μὲ τὸ ζόρι στὰ καράβια.

Στὴ χώρα τῶν Κυκλώπων.

Φεύγοντας ὁ Ὀδυσσεύς μὲ τοὺς συντρόφους του ἀπὸ τὴ χώρα τῶν Λωτοφάγων, ἔφτασε ὕστερα ἀπὸ πολλὰς μέρες σ' ἓνα ὁμορφο λιμανάκι ἐνὸς ἐρημικοῦ νησιοῦ. Ἐκεῖ ἀράξανε τὰ καράβια τους καὶ βγήκε ὁ Ὀδυσσεύς μὲ τοὺς συντρόφους του ἀμέσως στὴ στεριά.

Ἄφου ξεκουράστηκαν λίγο, πῆγε ὁ Ὀδυσσεύς μὲ καμπόσους συντρόφους του στὸ κυνήγι, σκότωσαν πουλιὰ κι ἀγριόγινδα καὶ τάφαγαν ἔπειτα ὅλοι μαζί.

Κατάντικρι σ' αὐτὸ τὸ νησί, σὲ μικρὴ ἀπόσταση, βρισκόταν μιὰ μεγάλη στεριά· ἡ χώρα τῶν Κυκλώπων. Οἱ Κύκλωπες ἦταν γίγαντες ὥς ἐκεῖ πάνω κι εἶχανε μονάχα ἓνα μάτι καταμεσίς στὸ μέτωπο. Δὲ συναναστρεφόταν ὁ ἓνας τὸν ἄλλο, μόνο ζοῦσε χωριστὰ ὁ καθένας τους, μέσα στὴ σπηλιά του, μαζί μὲ τὰ γιδοπρόβατά του.

Ἀγνάντεψε ἀπὸ μακριὰ ὁ Ὀδυσσεύς τίς σπηλιὰς τῶν Κυκλώπων, ποὺ βρίσκονταν στίς πλαγιὲς τοῦ βουνοῦ, καὶ τὸν ἔσπρωξε ἡ περιέργεια νὰ γνωρίσῃ αὐτὸ τὸν τόπο. Παίρνει λοιπὸν δώδεκα συντρόφους, μπαίνουν σ' ἓνα καράβι καὶ φτάνουν στὴν ἀντικρινὴ στεριά. Οἱ ἄλλοι μείνανε στὸ νησί. Καλοῦ—κακοῦ πῆρε μαζί του κάμποσες τροφὲς καὶ ἓνα ἀσκὶ γεμάτο κρασί, γλυκὸ καὶ μυρωδάτο, ποὺ τὸ εἶχαν πάρει ἀπὸ τὴ χώρα τῶν Κικόνων.

Μόλις βγήκαν στὴ στεριά, ἄρχισαν ν' ἀνεβαίνουν τὴν πλαγιά τοῦ βουνοῦ. Τί τόπος ἦταν ἐκεῖνος! Παραδεισένιος! Τρεχάμενα νερὰ ἀπὸ δῶ, γάργαρες πηγούλες ἀπὸ κεῖ, κισσοί, κληματαριὰ καὶ ἄλλες πρασινάδες, ἔβρισκες ἐκεῖ ὅ,τι λαχταροῦσε ἡ καρδιά σου, γιατί ὅλα φύτρωναν καὶ γινόντανε μόνα τους: σιτάρι, κριθάρι, σταφύλια καὶ φρούτα λογῆς—λογῆς.

Κατὰ τὸ σοῦρουπο φτάσανε σὲ μιὰ μεγάλη σπηλιά, ζωσμένη μὲ λεῶκες. Μπαίνουν μέσα καὶ τὴν περιεργάζονται. Ψυχὴ δὲ

βρισκόταν ἐκεῖ! Μονάχα δεξιά κι ἀριστερά ἔβλεπες κρεμασμένες καρδάρες καὶ τυροβόλια γεμάτα τυρί. Στὸ βάθος τῆς σπηλιάς βρισκόταν πολλὰ ἄρνια καὶ γίδια χωρισμένα, ἄλλοι τὰ μεγάλα καὶ ἄλλοι τὰ μικρά. Τότε εἶπαν οἱ σύντροφοί του στὸν Ὀδυσσεά :

—Ἐρχόσαστε νὰ πάρουμε κάμποσα γιδοπρόβατα καὶ τυρί, καὶ νὰ φύγουμε ;

—Ὁχι, λέει ὁ Ὀδυσσεάς. Εἶμαι περίεργος νὰ δῶ τί σό' ἄνθρωποι κατοικοῦν ἐδῶ. Πρέπει νὰ μείνουμε.

Ὁ Πολύφημος.

Σὲ λίγο, τὴν ὥρα πού ἄρχισε πιά νυχτώνη, νὰ κι ἔρχεται ἓνας θεόρατος Κύκλωπας, μ' ἓνα μεγάλο δεμάτι ξύλα στὸν ὦμο. Μόλις ἔφτασε στὴ σπηλιά τῷριξε κάτω κι ἔκανε τόσο βρόντο, πού οἱ σύντροφοι τοῦ Ὀδυσσεά ἀποτραβήχτηκαν φοβισμένοι καὶ ζάρωσαν στὸ βάθος τῆς σπηλιάς. **Πολύφημος** τὸν λέγανε αὐτὸ τὸν Κύκλωπα κι ἦτανε γιὸς τοῦ Ποσειδῶνα κι ὁ πιὸ δυνατὸς ἀπὸ τοὺς Κύκλωπες.

Ἐπειτα ὁ Πολύφημος ἄρχισε νὰ σφυρίζη. Ἔτσι ἔβαλε μέσα στὴ σπηλιά ὅλα τὰ γιδοπρόβατα, πού εἶχε μαζί του στὴ βοσκή. Καὶ σὰν τέλειωσε αὐτὴ τὴ δουλειά, σήκωσε ἓνα πελώριο βράχο, πού δὲ θὰ μπορούσαν νὰ τὸν κυλήσουν οὔτε σαράντα ἄλογα, καὶ σφάληξε μ' αὐτὸν τὴ θύρα τῆς σπηλιάς. Ἀρχίζει τώρα νὰ ἀρμέγῃ μὲ τὴ σειρά τις γίδες καὶ τις προβατίνες του, καὶ νὰ γεμίζει τις καρδάρες μὲ ἄφθονο γάλα, πού μοσκομύριζε θυμάρι. Τὸ μισὸ τὸ ἔπηξε, καὶ τὸ ἄλλο μισὸ τὸ φύλαξε γιὰ νὰ τὸ ρουφήξῃ στὸ δεῖπνο του.

Σὰν τέλειωσε ὅλες αὐτὲς τις δουλειές ὁ Πολύφημος, ἀναψέφωτιὰ γιὰ νὰ βλέπῃ νὰ τρῶῃ.

Φεγγοβόλησε ἡ σπηλιά, καὶ τὸ φοβερὸ μάτι τοῦ Κύκλωπα εἶδε τὸν Ὀδυσσεά καὶ τοὺς συντρόφους του.

—Ἔ, σεῖς ξένοι! Ποιοὶ εἰστε καὶ τί γυρεύετε δῶ πέρα ;

Ἔτσι τοὺς φώναξε ὁ Κύκλωπας.

«*κ' ἡ βροντὴρῇ φωνάρα τον κι' ἡ δῦψ ἡ γιγαντιένια*

τοὺς ἔκαψε τὰ ἦλατα, τοὺς ἔκανε νὰ τρέμουν».

Ὁμως πῆρε θάρρος ὁ Ὀδυσσεάς καὶ τοῦ εἶπε :

— «Εἴμαστε ναυαγοί. Φύγαμε ἀπὸ τὴν Τροία γιὰ τὴν πα-
τρίδα μας, μὰ οἱ τρικυμίες μᾶς ρίξανε στὸν τόπο σας. Λυπήσου-
μας, ὦ δυνατέ μου, καὶ φιλοξένησέ μας, ὅπως τὸ ζητάει ὁ Δίας
καὶ οἱ ἄλλοι θεοί.

— Πολὺ κουτὸς μοῦ φαίνεσαι, ξένε. Ἐμεῖς οἱ Κύκλωπες
δὲ λογαριάζουμε θεοὺς. Οὔτε καὶ τοὺς φοβόμαστε. Μόνο πές
μου τώρα, ποῦ τὸ ἄραξες τὸ καράβι σου; Αὐτὰ εἶπε ὁ Κύκλω-
πας στὸν Ὅδυσσέα κι ἐκεῖνος δὲ ξεγελάστηκε καὶ τοῦ λέει:

— Ὁ Ποσειδῶνας μοῦ τσάκισε τὸ πλοῖο μου στὰ βράχια
αὐτῆς τῆς χώρας.

— Κοπιᾶστε λοιπόν, ὦ ὦραϊα μου μεζεδάκια. . . . Αὐτὰ
εἶπε ὁ Κύκλωπας κι ὤρμησε μὲ κακία πάνω στοὺς συντρόφους
τοῦ Ὅδυσσέα, ἄρπαξε δυὸ καὶ τοὺς ἔφαγε. Ὑστερα ξαπλώθηκε
κατάχαμα καὶ τῆριξε στὸν ὕπνο. Κι ἀπ' τὸ βαρὺ ροχαλητὸ σειό-
ταν τριγύρω ὁ τόπος. Τότε ὁ Ὅδυσσέας στοχάστηκε νὰ τραβήξη
τὸ ξίφος του καὶ νὰ τὸν σκοτώσῃ. Ποιὸς ὁμῶς θάνοιγε ὕστερα
τῇ θύρᾳ τῆς σπηλιάς;

Ἦτοι πέρασε ἡ νύχτα, καὶ τὴν αὐγὴ ξύπνησε ὁ Κύκλωπας,
ἄρμεξε τὰ ζῶα του, ἄρπαξε πάλι δυὸ συντρόφους τοῦ Ὅδυσσέα
καὶ τοὺς ἔφαγε. Ὑστερα σήκωσε τὸ βράχο, βγῆκε ἔξω μαζί μὲ
τὰ γιδοπρόβατά του καὶ ξανάκλεισε μὲ τὸ βράχο τὴ θύρα.

Ὁ Ὅδυσσέας, κλεισμένος μὲ τοὺς συντρόφους του στὴ
σπηλιά, ἄρχισε νὰ σκέφτεται μὲ ποῖο τρόπο θὰ γλίτωνε ἀπὸ κεῖ
μέσα, γιατί σίγουρα ὁ Πολύφημος θὰ τοὺς ἔτρωγε ὅλους. Καὶ νὰ
ποῦ βρῆκε τὸν τρόπο: Παίρνει ἓνα μακρὸ κούτσουρο ἑλιάς, ποῦ
βρισκότανε μέσα στὴ σπηλιά, τὸ πελεκάει μαζί μὲ τοὺς συντρό-
φους του καὶ τὸ κάνει μυτερὸ στὴν ἄκρῃ σὰν ἀκόντιο. Εἶχε πά-
ρει τὴν ἀπόφαση νὰ τυφλώσῃ τὸν Πολύφημο μ' αὐτὸ τὸ κοντάρι.

Τὸ βράδυ νὰ κι ἔρχεται πάλι ὁ Πολύφημος. Σὰν τέλειωσε
ὅλες του τίς δουλειές, ἄρπάζει ξανά δυὸ συντρόφους τοῦ Ὅδυ-
σέα καὶ τοὺς τρώει.

Ἐφτασε πιά ἡ στιγμή νὰ βάλῃ μπροστὰ ὁ Ὅδυσσέας τὸ
σχέδιό του. Παίρνει ὁ καλὸς σου μιὰ καρδάρᾳ, τὴ γεμίζει κρασί
καὶ πλησιάζει τὸν Πολύφημο:

«*Νά, πάρε, πιές, ὦ Κύκλωπα, ποὺ τρώς ἀνθρώπου κρέας,
νὰ δῆς πιοτό, ποὺ φύλαγα κρυμμένο στὸ καράβι.*

Σοὺ ἴσφερα ἴσως λυπηθῆς κι ἄλλο δὲ μᾶς πειράξης.»

Αὐτὰ τοῦ εἶπε ὁ Ὅδυσσέας καὶ τοῦ πρόσφερε τὸ κρασί. Ὁ

Φέρε μου κι άλλο κρασί, πές μου και τῶνομά σου.

Πολύφημος τὸ πήρε καὶ τῷπτε μονορούφι. Κι ἀπὸ τῇ γλύκα τὴν πολλή χτύπησε τὰ χεῖλια του κι εἶπε :

—Φέρε μου κι ἄλλο. Πές μου καὶ τῶνομά σου, γιὰ νὰ σοὺ κάνω κι ἐγὼ ἓνα δῶρο.

—«Ἐμένα μὲ λένε *Κανένα*. Αὐτὸ εἶναι τῶνομά μου», εἶπε μὲ πονηριά ὁ Ὀδυσσεύς, καὶ τοῦδωσε κι ἤπτε καὶ δεύτερη καὶ τρίτη φορά.

—«Λοιπόν, κύριε *Κανένα*, τὸ δῶρο ποὺ θὰ σοὺ κάνω εἶναι νὰ σὲ φάω τελευταῖο». Ἔτσι τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ Πολύφημος, γεμάτος κακία, καὶ ζαλισμένος ὅπως ἦταν ἀπὸ τὸ πολὺ κρασί. Ἐξάπλωσε καὶ κοιμήθηκε βαθιά σάν πεθαμένος.

Τότε ὁ Ὀδυσσεύς, χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸ, χῶνει τὸ κοντάρι στὴ φωτιά καὶ σάν πύρωσε καλὰ ἡ μύτη του, τὸ παίρνει καὶ τὸ μπήγει μὲ δύναμη στὸ μάτι τοῦ Κύκλωπα. Ἐκεῖ τὸ κρατᾷ γερό καὶ τὸ στριφογυρίζει σάν τρυπάνι. Μασύγκρισε σὰ θεριὸ ὁ Πολύφημος ἀπὸ τοὺς πόνους, κι ἀπὸ τὸ μουγκρητὸ του σειότανε τὸ βουνό. Ἄκουσαν οἱ ἄλλοι Κύκλωπες καὶ μαζεύτηκαν ὅλοι ἐξω ἀπ' τὴ σπηλιά.

—Τι ἔπαθες, Πολύφημε, καὶ σκούζεις ἔτσι ;

—“Οχου τὸ μάτι μου ! Βοήθεια ! Τρέξτε καὶ μοῦ τῶβαλε ὁ Κανένας !

—Χαχαχά ! Ἄφοῦ δὲ σὲ πείραξε κανένας, τότε τί ζητᾷς ἀπὸ μᾶς ; Σὰν πονᾷς καὶ ὑποφέρεις, φώναξε τὸν πατέρα σου, τὸν Ποσειδῶνα, καὶ πές του τὰ βάσανά σου.

Ἔτσι ἀπαντοῦσαν οἱ Κύκλωπες στὸν Πολύφημο καὶ φεύγαν ἕνας—ἕνας. Κι ὁ Πολύφημος, τυφλός, βογγοῦσε ἀκόμα, ἐνῶ ὁ Ὀδυσσεὺς χαιρόταν, ποῦ πέτυχε τὸ σχέδιό του.

‘Ο Ὀδυσσεὺς γλιτώνει ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Πολύφημου.

Ὁ Πολύφημος τώρα πιά εἶναι τυφλός κι ἕνα πράγμα μονάχα σκέφτεται : πῶς νὰ ἐκδικηθῇ τὸν Κανένα. Γι’ αὐτὸ ψάχνει στὰ τυφλά μὲς στὴ σπηλιά. Τοῦ κάκου δμως ! Ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ οἱ σύντροφοί του κρύβονται ἀνάμεσα στὰ πρόβατα κι ὅλο τοῦ ξεφεύγουν.

—Ποῦ θὰ μοῦ τὰ πᾶτε ; λέει μὲ τὸ νοῦ του ὁ Κύκλωπας. Δὲ θὰ ξημερώσῃ ; Θὰ διώξω τὰ πρόβατα στὴ βοσκή καὶ τότε δὲ θὰ μοῦ ξεφύγετε.

Αὐτὰ λογαριάζει ὁ Πολύφημος κι ὅλο ἀναστενάζει. Μὰ κι ὁ Ὀδυσσεὺς ἔχει κι αὐτὸς τὸ σχέδιό του. Στρίβει λυγαριές καὶ μ’ αὐτὲς δένει τρία—τρία τὰ κριάρια τὸ ἕνα πλάι στὸ ἄλλο. Κάτω ἀπὸ τὴν κοιλιὰ τοῦ κάθε μεσαίου κριαριοῦ δένει κι ἀπὸ ἕναν ἄντρα, ἔτσι ποῦ νὰ τὸν κρύβουν τὰ δυὸ πλαϊνὰ κριάρια. Τέλος διαλέγει τὸ πιὸ μεγάλο κριάρι, ποῦ ὁ Πολύφημος τὸ εἶχε μπροστάρη σὲ ὅλο τὸ κοπάδι. Κάτω ἀπ’ αὐτὸ δένεται ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ περιμένει νὰ ξημερώσῃ.

Σὲ λίγη ὥρα ξημερώνει, καὶ τὰ πρόβατα βελάζουν, γιατί θέλουν νὰ πάνε στὴ βοσκή. Τότε ὁ Κύκλωπας σέρνει παράμερα τὸ βράχο ποῦ ἔφραζε τὴ σπηλιά, καθίζει μπροστὰ στὴ θύρα, κι ἀπλώνει τὰ χέρια του γιὰ νὰ πιάσῃ ἐκεῖνον ποῦ θὰ τολμοῦσε νὰ βγῇ ἔξω. Ἀμέσως τὰ κριάρια ὀρμοῦν καὶ σπρώχνονται ποιοῦ νὰ βγῇ πρῶτο ἔξω. Ὁ Πολύφημος τὰ ψάχνει ἕνα—ἕνα στὴ ράχη καὶ τ’ ἀφήνει νὰ βγοῦν. Ποῦ νὰ τοῦ κόψῃ ὁ νοῦς του, νὰ ψάξῃ καὶ κάτω ἀπ’ τὶς κοιλιές ! Ἔτσι μαζί μὲ τὰ κριάρια βγαίνουν ἔξω οἱ σύντροφοι τοῦ Ὀδυσσεύα.

Τὸ κριάρι τοῦ σήκω εἰς τὸν Ὀδυσσεὺς ἀἔμεινε τελευταῖον μέσα στὴ σπηλιά κι ἦταν τώρα σειρά του νὰ βγῇ. Καθὼς πῆγαινε νὰ

περάση, τὸ σταματᾷ ὁ Πολύφημος κάμποση ὥ-
ρα στὴ θύρα καὶ τοῦ λέ-
ει: «Κριάρι μου καλὸ,
γιατὶ βγαίνει τελευταῖο
μέσα ἀπὸ τὴ σπηλιά, ἐσύ
ποὺ πάντα ἔτρεχες πρῶ-
το στὴ βοσκή καὶ ὁδη-
γοῦσες τὸ κοπάδι; Φαί-
νεται πὼς νιώθεις τὴ
συμφορὰ ποὺ μὲ βρῆκε
καὶ δείχνεις συμπόνια
στὸν ἀφέντη σου, πρὸ
τὸν τύφλωσε μὲ πονηριὰ
ἐκεῖνος ὁ Κανένας. Ἔ-
καὶ νὰ μποροῦσες νὰ
μοῦλεγες ποῦ εἶναι κρυμ-

μένος τώρα!» Αὐτὰ εἶπε ὁ Πολύφημος καὶ τάφησε κι αὐτὸ νὰ
βγῇ ἔξω.

Ἀμέσως ὁ Ὀδυσσεὺς λύθηκε, ἔλυσε καὶ τοὺς ἄντρες του
κι ὅλοι μαζί φύγανε γιὰ τὴν ἀκρογιαλιά. Σὲ λίγο μπαίνουν στὸ
καράβι καὶ ξεκινοῦν. Τότε ὁ Ὀδυσσεὺς φωνάζει ἀπὸ μακριὰ
στὸν Κύκλωπα αὐτὰ τὰ πειραχτικὰ λόγια: «Πολύφημε, γιὰ τοὺς
συντρόφους ποὺ μοῦ ἔφαγες πληρώθηκες ἀκριβὰ. Ἀπὸ τώρα θὰ
μάθης νὰ φιλοξενῇς τοὺς ξένους καὶ νὰ σέβεσαι τοὺς θεοὺς».

Τὰ λόγια αὐτὰ τᾶκουσε ὁ Πολύφημος καὶ θύμωσε πολὺ.
Ἀρπάζει λοιπὸν ἓνα μεγάλο βράχο καὶ τὸν πετᾷ κατὰ κεῖ,
ποὺ ἀκούστηκε ἡ φωνὴ τοῦ Ὀδυσσεῦς. Λίγο ἀκόμα καὶ θάβρι-
σκε ὁ βράχος τὸ καράβι. Μὰ ὄχι! Μόνον ποὺ μὲ τὸ πέσιμο τοῦ
βράχου σηκώθηκε ἓνα θεόρατο κύμα κι ἔσπρωξε πίσω τὸ καράβ
ὡς τὴ στεριά. Ἀμέσως ὅλοι οἱ ἄντρες σώπασαν καὶ κουπὶ τὸ
κουπὶ τράβηξαν καὶ πάλι σι' ἀνοιχτιά. Τότε ὁ Ὀδυσσεὺς τοῦ
ἐναφώνησε τοῦ Κύκλωπα τοῦτα δὴ τὰ λόγια: «Πολύφημε, ἂν
σὲ ρωτήσῃ κανένας, ποῖός σε τύφλωσε, νὰ τοῦ πῇς: «ὁ Ὀδυ-
σεὺς ὁ βασιλιάς τῆς Ἰθάκης καὶ γιὸς τοῦ Λαέρτη».

Τᾶκουσε πάλι ὁ Κύκλωπας τοῦ Ὀδυσσεῦς τὰ λόγια τὰ
πειραχτικὰ, κι ἀμέσως σήκωσε τὰ χέρια του ψηλά καὶ παρακά-

λεσε τὸν πατέρα του τὸν Ποσειδῶνα νὰ τιμωρήσῃ τὸν Ὀδυσσεά. Ὑστερα ξερίζωσε ἓνα βράχο καὶ τὸν πέταξε στὴ θάλασσα. Λίγο ἀκόμα καὶ καράβι καὶ ἄντρες θὰ γινόντανε ὅλα λυῶμα.

Σὲ λίγο τὸ πλοῖο ἔφτασε στὸ νησάκι, ἀντάμωσε τὰ ἄλλα ἔντεκα πλοῖα κι ὅλα μαζί συνέχισαν τὸ ταξίδι τους.

Ὁ Ὀδυσσεάς στὸ νησί τοῦ Αἰόλου.

Ὁ Ὀδυσσεάς μαζί μὲ τοὺς συντρόφους του ἔφτασε ἓνα πρωινὸ στὸ νησί τοῦ **Αἰόλου**, ποῦ ἦταν θεὸς τῶν ἀνέμων. Ὁ Αἴολος φιλοξένησε στὸ παλάτι του τὸν Ὀδυσσεά καὶ τὸν κράτησε ὡς ἓνα μῆνα.

Ὅταν ὁ πονηρὸς ὁ Κανένας θέλησε νὰ φύγῃ γιὰ τὴν Ἰθάκῃ, ζήτησε ἀπὸ τὸν Αἴολο νὰ τὸν βοηθήσῃ στὸ ταξίδι του. Ὁ Αἴολος λοιπὸν τοῦ ἔδωσε ἓνα ἄσκι, ποῦ μέσα του εἶχε κλείσει ὅλους τοὺς ἀντίθετους ἀνέμους κι ἄφησε ἔξω μόνο τὸ Ζέφυρο γιὰ νὰ τὸν ἔχῃ πρῖμο. Εἶπε ὅμως στὸν Ὀδυσσεά νὰ προσέξῃ τὸ ἄσκι νὰ μὴν τὸ ἀνοίξῃ κανεὶς. Ὁ Ὀδυσσεάς τὸν εὐχαρίστησε, τὸν ἀποχαιρέτησε καὶ ξεκίνησε γιὰ τὴν Ἰθάκῃ.

Ἐννιά μέρες ἀρμένιζαν τὰ πλοῖα κι ὁ Ὀδυσσεάς, τσακισμένος ἀπὸ τὴν κούραση, πλάγιασε καὶ κοιμήθηκε βαριά. Τῇ δέκατῃ μέρᾳ φάνηκε ἀπὸ μακριὰ ἡ Ἰθάκῃ. Οἱ σύντροφοι τοῦ Ὀδυσσεά εἶπανε τότε ἀναμεταξύ τους :

«Δὲν ἀνοίγουμε τὸ ἄσκι νὰ δοῦμε τί θησαυροὺς ἔχει μέσα;» Αὐτὰ εἶπαν κι ἀνοίγουν, οἱ καλοὶ σου, τὸ ἄσκι. Ἀμέσως πετάχτηκαν ἔξω οἱ ἄνεμοι κι ἔγινε φοβερὴ τρικυμία. Σηκώνεται τότε πάνω ὁ Ὀδυσσεάς καὶ βάζει τίς φωνές : «Τὶ τὸ κάνατε τ' ἄσκι;» κι αὐτοὶ κέρωσαν ἀπὸ τὸ φόβο τους. Ὅμως, θέλοντας καὶ μὴ, εἶπανε τὴν ἀλήθειαν. Τὸ κακὸ ἦταν, ποῦ οἱ ἄνεμοι φύσηξαν ἐνάντια καὶ τοὺς φέρανε πάλι πίσω στὸ νησί τοῦ Αἰόλου.

Ὁ Αἴολος σὰν τοὺς εἶδε, ἀπόρησε καὶ ρώτησε τὸν Ὀδυσσεά :

— Πῶς ξανάρθες ἐδῶ ;

— Μὲ πῆρε ὁ ὕπνος, καὶ ἀνοιξαν οἱ ἄντρες μου τὸ ἄσκι. Σὲ παρακαλῶ βοήθησέ με καὶ πάλι.

— Φύγε γρήγορα ἀπὸ δῶ ! Δέ μπορῶ πιά νὰ βοηθήσω ἄνθρωπο ποῦ τὸν κατατρέχουν οἱ θεοί.

Αὐτὰ φώναξε ὁ Αἴολος στὸν Ὀδυσσεά κι ἐκεῖνός πῆρε τοὺς ἄντρες τοῦ κι ἔφυγε καταντροπιασμένος.

Στὰ χέρια τῶν Λαιστρυγόνων.

Τὰ καράβια τοῦ Ὀδυσσέα ταξίδεψαν ἕξη μέρες καὶ φτάσανε σ' ἓνα στενὸ καὶ βαθὺ λιμανάκι. Ἐκεῖ μέσα ἄραξαν καὶ τὰ δώδεκα. Μὰ ὁ Ὀδυσσεὺς καλοῦ κακοῦ τὸ δικό του τὸ καράβι τῷδεσε παραέξω, σὲ κάτι βράχους. Ὑστερα βγήκαν ὅλοι στὴ στεριά. Στέλλει τότε ὁ Ὀδυσσεὺς δυὸ συντρόφους του καὶ τὸν κήρυκα μαζί νὰ πᾶνε πρὸς μέσα στὴ Χώρα, νὰ δοῦν τί λογιῆς ἄνθρωποι κατοικοῦν ἐκεῖ. Φεύγουν αὐτοὶ καὶ φτάνουν στὸ παλάτι τοῦ βασιλιά τῶν **Λαιστρυγόνων**. Ἐκεῖνος μόλις τοὺς εἶδε μέσα στὸ παλάτι, ἄρπαξε ἓναν ἀπ' αὐτοὺς καὶ τὸν ἔφαγε. Οἱ ἄλλοι δυὸ πετάχτηκαν ἔξω τρομαγμένοι καὶ δρόμο γιὰ τὰ καράβια.

Δὲν πρόλαβαν νὰ φτάσουν στὸ λιμανάκι καὶ νὰ ξωπίσω τους οἱ ἄλλοι Λαιστρυγόνες σὰ γίγαντες μεγάλοι. Ὁρμησαν ὅλοι μαζί μὲ πελώριους βράχους στὰ χέρια καὶ τσάκιζαν τὰ καράβια τοῦ Ὀδυσσέα. Ἦταν τόσο πολλοὶ καὶ τόσο δυνατοί, ποὺ κανένας δὲν τολμοῦσε νὰ τοὺς ἀντισταθῇ. Μέσα σὲ λίγη ὥρα, κατὰστρεψαν ἔντεκα καράβια καὶ σκότωσαν τοὺς περισσότερους ἄντρες τοῦ Ὀδυσσέα. Μὰ ὁ Κανένας δὲ χάνει καιρό. Κόβει μὲ τὸ σπαθὶ τοῦ τὰ πρυμνοσκοῖνα τοῦ караβιοῦ του, καὶ προστάζει τοὺς ἄντρες του νὰ κάνουν γρήγορα κουπί. Αὐτοὶ μονάχα σώθηκαν.

Ἀπὸ τὸ νησί τῆς Κίρκης ὥς τὴ χώρα τοῦ Ἄδῃ.

Ἐνα καὶ μονάχο, τὸ καράβι τοῦ Ὀδυσσέα, ἔφτασε σὲ λίγο στὸ νησί τῆς θεᾶς **Κίρκης**. Σὰν ἄραξε τὸ πλοῖο στὸ λιμάνι, βγήκαν ὅλοι ἔξω καὶ καθίσανε νὰ ξεκουραστοῦν. Πέρασαν ἔτσι λίγες μέρες ὥσπου ὁ Ὀδυσσεὺς κάλεσε τοὺς συντρόφους του καὶ τοὺς εἶπε : « Παιδιά, ἐδῶ κάποιος θὰ κατοικῇ, γιατί εἶδα νὰ βγαίνει μέσ' ἀπ' τὰ δάση καπνός. Πρέπει νὰ συναντήσουμε ἀνθρώπους νὰ μᾶς ποῦν ποῦ βρισκόμαστε καὶ ποῖο δρόμο θὰ πρέπη νὰ πάρουμε, γιὰ νὰ φτάσουμε γρήγορα στὴν πατρίδα ».

Αὐτὰ εἶπε ὁ Ὀδυσσεὺς κι ἀμέσως πῆρε ὁ Εὐρύλοχος κάμποσους ἄντρες καὶ τράβηξε κατὰ τὸ δάσος. Καὶ νά, στὴ μέση τῆς λαγκαδιᾶς ἦταν ἓνα ὠραῖο παλάτι. Ἀσπρο μάρμαρο καὶ γύρω πρᾶ-

σινες αὐλές. Μὰ στὶς αὐλές μέσα τί νὰ δῆς ; Λύκοι καὶ λιοντάρια ἡμέρα, πού κουνούσαν τίς οὐρές τους, ὅπως κάνουν τὰ σκυλιὰ σὰ γνωρίζουν τὸν ἀφέντη τους. Μὲς στὸ παλάτι ἀντηχοῦσε γυναικεῖο τραγούδι. Σοῦπαιρνε τὸ νοῦ μὲ τὴν ὁμορφιά της ἡ γλυκεῖα ἐκείνη μουσική. Ἦταν ἡ θεὰ ἡ Κίρκη πού τραγουδοῦσε, καὶ μόλις τοὺς πῆρε εἶδηση, ἀνοίξε τίς μαρμαρένιες πόρτες τοῦ παλατιοῦ καὶ τοὺς καλοδέχτηκε. Αὐτοὶ ἀνεβαίνουν στὸ παλάτι καὶ τὸ ρίχνουν στὸ φαγοπότι. Μὰ ὁ Εὐρύλοχος, πού φοβήθηκε, προτίμησε νὰ μείνῃ κρυμμένος ἔξω στὴν αὐλή. Στὸ μεταξὺ ἡ Κίρκη κερνᾷ κρασί τοὺς ἄντρες τοῦ Εὐρύλοχου. Μέσα στὸ κρασί δμως τοὺς ἔχει ρίξει τὰ μάγια της κι αὐτοὶ μόλις τὰ πίνουν ξεχνοῦν καὶ τὸ ἴδιο τους τὸ ὄνομα. Τότε ἡ μάγισσα τοὺς χτυπᾷ ἕναν — ἕνα μὲ τὸ μαγικό της τὸ ραβδί καὶ τοὺς κάνει ὄλους χοίρους. Μόνο ὁ Εὐρύλοχος, πού ἦταν ἔξω, τὴ γλίτωσε κι ἔτρεξε γρήγορα στὸ λιμάνι καὶ τὸ εἶπε στὸν Ὀδυσσεά. Ἐκεῖνος τότε ζώστηκε τὸ σπαθὶ του καὶ μιὰ καὶ δυὸ τράβηξε κατὰ τὸ παλάτι τῆς Κίρκης.

Στὸ δρόμο πού πήγαινε, τὸν ἀντάμωσε ὁ Ἑρμῆς καὶ τοῦ ὤωσε ἕνα μαγικό βοτάνι, τὸ *μῶλο*, γιὰ νὰ μὴν τὸν πιάσουν τὰ μάγια τῆς Κίρκης. Ὁ Ὀδυσσεάς εὐχαρίστησε τὸν Ἑρμῆ καὶ τράβηξε στὸ παλάτι τῆς Κίρκης.

— Καλῶς ὄρισες, λεβέντη μου, στ' ἀρχοντικό μου. Πέρασε πιὸ μέσα ! . . .

Μπαίνει μέσα ὁ Ὀδυσσεάς. Τὸν κερνᾷ ἐκείνη μαγικό κρασί, τὸν χτυπᾷ μὲ τὸ ραβδί της καὶ τοῦ λέει: «Στὴ χοιρομάντρα ἔλα καὶ σὺ νὰ σμίξης μὲ τοὺς ἄλλους.» Μὰ ὁ Ὀδυσσεάς δὲν ἔπαθε τίποτε. Τραβάει τὸ σπαθὶ του κι ὁρμᾷ καταπάνω της, τάχα πὼς θὰ τὴ σκοτώσῃ. Κατατρόμαξε κείνη καὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια γονάτισε μπροστά του καὶ τὸν παρακαλοῦσε νὰ τὴ λυπηθῇ. Τότε ὁ Ὀδυσσεάς τὴν πρόσταξε νὰ ξανακάνῃ τοὺς συντρόφους του ἀνθρώπους. Σὲ λίγη ὥρα ἡ Κίρκη πῆγε στὴ χοιρομάντρα καὶ μὲ ἕνα ἄλλο μαγικό βοτάνι τοὺς ξανάκανε ἀνθρώπους. Ἔτσι ὁ Ὀδυσσεάς δὲν ἔκανε κακὸ στὴν Κίρκη κι ἔμεινε στὸ παλάτι της ἕνα χρόνο. Μὰ σὰν πέρασε ὁ χρόνος, ὁ Ὀδυσσεάς παρακάλεσε τὴν Κίρκη νὰ τὸν βοηθήσῃ νὰ γυρίσῃ πίσω στὴν πατρίδα του. Ἐκείνη τότε τοῦ εἶπε ὅλα τὰ βάσανα πού εἶχε νὰ τραβήξῃ ὥσπου νὰ φτάσῃ στὴν Ἰθάκη, καὶ τὸν συμβούλεψε νὰ πάῃ στὸν Ἄδη γιὰ νὰ ρωτήσῃ τὸ μάντη Τειρεσία.

Ὁ μεγάλος ποιητής, ὁ Ὅμηρος, ποῦ ἔχει τραγουδήσει αὐτὴ τὴν ἱστορίαν λέει πῶς ὁ Ὀδυσσεύς πῆγε στὸν Ἄδην καὶ ἀντάμωσε τὸν *Τειρεσίαν*. «Ὀδυσσεύς» τοῦ εἶπε ὁ μάντης, «μάθε πῶς σὲ κατατρέπει ὁ Ποσειδῶνας, γιατί τοῦ τύφλωσες τὸ γιό του τὸν Πολύφημο. Κάνε λοιπὸν κουράγιο, γιατί ἔχεις νὰ τραβήξεις ἀκόμα πολλά.» Αὐτὰ τοῦ εἶπε ὁ μάντης καὶ τοῦ ἱστόρησε μιὰ—μιὰ τίς περιπέτειες ποῦ εἶχε νὰ περάσῃ. Ὡς καὶ γιὰ τὴ γυναῖκα του τὴν Πηνελόπην τοῦ εἶπε, πόσο ἀνυπόμονα τὸν περιμένει μαζί με τὸ γιό του τὸν Τηλέμαχον.

Τότε ὁ Ὀδυσσεύς εὐχαρίστησε τὸ μάντη κι ἔριξε μιὰ ματιά στοὺς νεκρούς. Μπροστά του παρουσιάστηκε ἡ μάνα του ἡ Ἀντίκλεια καὶ ὕστερα πολλές ἄλλες γυναῖκες. Τέλος τοῦ παρουσιάστηκε ὁ Ἀχιλλεύς, ὁ Πάτροκλος, ὁ Αἴαντας καὶ πολλοὶ ἄλλοι πεθαμένοι ἥρωες. Μάλιστα ὁ Ἀχιλλεύς εἶπε: «Γιὰ τοῦ Λαέρτη, πολυμήχανε Ὀδυσσεύς, τί ἄλλο κάμωμα πιὸ φοβερό θὰ σοφίστῃς ἀκόμα, ἀφοῦ τόλμησες νᾶρθῃς κι ἐδῶ στὴ σκοτεινιά τοῦ Ἄδην.»

Ὁ Ὀδυσσεύς εἶπε στὸν Ἀχιλλεὺς γιὰ ποῖο σκοπὸ ἦρθε στὸν Ἄδην. Ὑστερα γύρισε καὶ πάλι στὸ νησί τῆς Κίρκης, εὐχαρίστησε τὴ μάγισσα, τὴν ἀποχαιρέτησε καὶ ξεκίνησε γιὰ τὴν πατρίδα του.

Ἀνάμεσα ἀπὸ τίς Σειρήνες.

Ὅσα μάντεψε στὸν Ὀδυσσεὺς ὁ Τειρεσίας καὶ ἡ Κίρκη βγήκαν ὅλα ἀλάθευτα. Τὸ καράβι πλησίαζε στὸ νησί ποῦ ἦταν οἱ Σειρήνες.

Οἱ Σειρήνες ἦταν κάτι φτερωτὰ τέρατα μετὰ γυναικεῖα μορφή καὶ τραγουδοῦσαν ὑπέροχα. Ὁλος ὁ κόσμος τᾶξερε, πῶς οἱ Σειρήνες τρῶνε ἀνθρώπους καὶ ὅμως ὅποιος περνοῦσε ἀπὸ κεῖ καὶ ἄκουε τὰ μαγευτικὰ τους τραγούδια δὲ μποροῦσε νὰ συγκρατηθῇ. Ξετρελλαινόταν κι ἐβγαίνει στὸ νησί τους. Ἀρκετὸς γὰρ τότε αὐτὲς ὁρμοῦσαν καὶ τὸν ἔτρωγον.

Ὁ Ὀδυσσεύς ὅμως πῆρε τὰ μέτρα του. Ἐφράζε μετὰ κεῖ τὰ αὐτιά των συντρόφων του, γιὰ νὰ μὴν ἀκοῦν. Τὰ δὲ ὅλα του τὰ αὐτιά δὲν τᾶφραξε, γιατί ἤθελε ν' ἀκούσῃ τὸ τραγούδι των Σειρήνων. Ὅμως, γιὰ νὰ μὴν πάθῃ κακὸ, πρόσταξε τοὺς συντρό-

“Ελα Ὀδυσσέα, τὴ γλυκεῖα γιὰ νὰ χαρῆς φωνή μας,

φοῦς του νὰ τὸν δέσουν ὁλόρθο στὸ κατάρτι τοῦ κοραβιοῦ.

Σὲ λίγο τὸ καράβι πλησίασε στὴν ἀκραγιαλιά. Οἱ Σειρήνες μόλις τὸ εἶδαν ἀρχίσανε τὸ τραγούδι τους:

«*Εἰλα Ὀδυσσέα πολὺμνητε, καμάρι τῶν Ἑλλήνων,
τὸ πλεῖο σου κράτα, τὴ γλυκεῖα γιὰ νὰ χαρῆς φωνή μας.*»

Αὐτὰ τραγουδοῦσαν οἱ Σειρήνες κι ὁ Ὀδυσσεὺς ἄκουε. Ἦταν τόσο μελωδικὸ τὸ τραγούδι τους, ποὺ δὲν κρατήθηκε ὁ Ὀδυσσεὺς κι ἔγνεφε στοὺς συντρόφους του νὰ τὸν λύσουν. Μὰ ἐκεῖνοι τὸν δέσανε ἀκόμα πιὸ σφιχτὰ καὶ τραβοῦσαν πιὸ γρήγορα κουπί. Ἔτσι πέρασαν ἀπὸ τὶς Σειρήνες χωρὶς νὰ πάθουν κακὸ.

Ἀπὸ τὴ Σκύλλα στὴ Χάρυβδη.

Τὸ καράβι τοῦ Ὀδυσσεὺς ἐξακολούθησε τὸ ταξίδι του, ὅπου πλησίασε σ' ἓνα στενὸ πέρασμα. Σ' αὐτὸ τὸ στενὸ ζοῦσαν δυὸ τέρατα· ἀπ' τὴ μιὰ μεριά ἡ **Σκύλλα** κι ἀπ' τὴν ἄλλη ἡ **Χάρυβδη**, ἡ κάθε μιὰ στὴ σπηλιά της. Ἡ Σκύλλα εἶχε δώδεκα πόδια, ἕξη χέρια καὶ ἕξη κεφάλια μὲ φοβερά δόντια. Ἡ Χάρυβδη ρουφοῦσε κάθε τόσο μὲ τὸ πελώριό της στόμα τὴ θάλασσα καὶ πάλι τὴν ξερνοῦσε μαζί μὲ ἄφρους καὶ ἀχνό.

Ἀπὸ αὐτὸ τὸ στενὸ προσπάθησε νὰ περάσῃ ὁ Ὀδυσσεὺς μὲ τοὺς συντρόφους του. Μὰ ἐνῶ ὅλοι εἶχαν τὸ νοῦ τους πῶς νὰ γλιτώσουν ἀπὸ τὴ ρουφήχτρα Χάρυβδη, πρόφτασε ἡ Σκύλλα

κι ἄρπαξε ἔξη συντρόφους. Τὴν ἴδια στιγμή ἡ Χάρυβδη ξερνοῖσε τὸ νερὸ ποῦ εἶχε ρουφήξει. Τότε κι ὁ Ὅδυσσέας κάνει γρήγορα κουπί μὲ τοὺς συντρόφους του καὶ τραβάει μακριὰ ἀπὸ τὸ φοβερὸ ἐκεῖνο στενό.

Στὸ νησί τοῦ θεοῦ Ἡλίου.

Ὁ Ὅδυσσέας γλίτωσε καὶ πάλι ἀπὸ τοῦ χάρου τὸ στόμα, μὰ εἶναι λυπημένος, γιατί ἀπὸ τὴ Σκύλλα ὡς τὴ Χάρυβδη ἔχασε ἔξη συντρόφους. Τὸ καράβι τώρα φτάνει στὸ νησί τοῦ θεοῦ **Ἡλίου**. Ὁ Ὅδυσσέας τότε καλεῖ τοὺς συντρόφους του καὶ τοὺς λέει: «Φίλοι μου, ὁ μάντης Τειρεσίαις καὶ ἡ Κίρκη, μοῦ εἶπαν, πὼς ἂν πειράξουμε τὰ βόδια τοῦ θεοῦ Ἡλίου, ποῦ βόσκουν σὲ τοιοῦτο τὸ νησί, θὰ πάθουμε μεγάλο κακό».

Οἱ σύντροφοι τοῦ Ὅδυσσέα τοῦ ὑποσχέθηκαν πὼς δὲ θὰ πειράξουν τὰ βόδια, κι ἔτσι ὅλοι μαζί βγήκαν στὸ νησί γιὰ νὰ ξεκουραστοῦν. Μὰ τότε ἐπίασε φοβερὴ θαλασσοταραχὴ καὶ ὁ Ὅδυσσέας ἀναγκάστηκε νὰ μείνῃ στὸ νησί ἕνα μῆνα, ὥσπου νὰ σταματήσῃ ἡ τρικυμία. Σ' αὐτὸ τὸ διάστημα τέλειωσαν οἱ τροφές καὶ ὅλοι ἄρχισαν νὰ πεινοῦν. Μιά μέρα μάλιστα ποῦ ὁ Ὅδυσσέας πῆγε σ' ἕνα ἀπόμερο τόπο τοῦ νησιοῦ γιὰ νὰ προσευχηθῇ στοὺς θεούς, βρῆκε εὐκαιρία ὁ Εὐρύλοχος καὶ εἶπε στοὺς ἄντρες τοῦ Ὅδυσσέα: «Ἀκοῦστε με, ὦ φίλοι. Εἶναι πικρὸς ὁ θάνατος, μὰ πιὸ φριχτὸς θάνατος δὲ γίνεται ἀπὸ κεῖνον ποῦ φέρνει ἡ πείνα. Ἄς σφάξουμε λοιπὸν μερικὲς ἀγελάδες τοῦ Ἡλίου, κι ἂν αὐτὸ εἶναι προσβολὴ στὸ θεό, τοῦ χτίζουμε ἕνα ναὸ σὰν πᾶμε στὴν Ἰθάκη καὶ τοῦ θυσιάσουμε διπλὰ καὶ τρίδιπλα. Μὰ ἂν πάλι ὁ θεὸς ὁ Ἥλιος θυμῶσῃ μαζί μας, τότε καλύτερα νὰ πεθάνουμε ἀπὸ πνιγμό, παρὰ ἀπὸ πείνα».

Αὐτὰ εἶπε ὁ Εὐρύλοχος κι ὅλοι συμφώνησαν μαζί του. Σὲ λίγη ὥρα οἱ ἀγελάδες ἦταν κιόλας σφαγμένες καὶ ψημένες.

Πάνω στὴν ὥρα νάσου κι ὁ Ὅδυσσέας! «Τί κάνετε κεῖ;» τοὺς ρωτᾷ. Αὐτοὶ οὔτε μιλιὰ οὔτε λαλιά! Ναι, μὰ ὅλ' αὐτὰ ποῦ κάναν οἱ σύντροφοί του, τὰ εἶδε ἡ νεράϊδα ἡ **Δαμπετή** καὶ μιὰ καὶ δυὸ πῆγε καὶ τὰ εἶπε στὸν Ἥλιο. Ὁργίστηκε λοιπὸν ὁ θεὸς τῆς μέρας καὶ εἶπε στοὺς Ὀλύμπιους θεούς: «Εἶχα κι ἐγὼ κάμποσα βόδια, καὶ τὰ χαϊρόμουν. Τώρα πῆγαν καὶ μοῦ τᾶσφαξαν

οἱ ἄντρες τοῦ Ὀδυσσέα. Γι' αὐτὸ σὰς παρακαλῶ νὰ τοὺς τιμωρήσετε σκληρά, ἀλλίως θὰ φύγω ἀπὸ τὸν Πάνω Κόσμο καὶ θὰ πάω στὸν Ἅδη, νὰ χαρίζω τὸ φῶς μου στοὺς νεκρούς». Τοῦ λέει τότε ὁ Δίας : «Μὴ στενοχωριέσαι Ἥλιε. Χάριζε ἐσὺ τὸ φῶς σου στὸν κόσμον καὶ θὰ δῆς πῶς θὰ τοὺς τιμωρήσω ἐγὼ μὲ τὸ ἀστροπελέκι μου, αὐτοὺς τοὺς ἀδικοπράχτες».

Αὐτὰ εἶπε ὁ Δίας στὸν Ἥλιο καὶ κείνος συνέχισε τὸ ταξίδι του στὸν Πάνω Κόσμον. Σὲ ἕξη μέρες ἔπεσε ὁ ἀγέρας καὶ ἡ φουρτοῦνα ἔπαψε. Τότε ὁ Ὀδυσσεύς πῆρε τοὺς ἄντρες του κι ἔφυγε ἀπὸ τὸ νησί.

Τὸ ναυάγιο.

Τὸ καράβι τοῦ Ὀδυσσέα ταξίδευε μισοπέλαγα. «Ἐδῶ θὰ σὰς κανονίσω ἐγώ», εἶπε ἀπὸ ψηλὰ ὁ Δίας, κοιτάζοντας μὲ θυμὸ τὸ πλοῖο τοῦ Ὀδυσσέα. Ἀμέσως λοιπὸν σκοτεινίασε ὁ οὐρανός, κι ἡ θάλασσα μελάνιασε. Ὁ ἄνεμος σφύριζε μὲ μανία καὶ τὰ κύματα δέρνηαν ἀλύπητα τὸ καράβι. Μέσα σὲ λίγη ὥρα τὰ πανιά τοῦ караβιοῦ σκίστηκαν κι ἔγιναν κομμάτια, τὸ κατάρτι κόπηκε καὶ πέφτοντας σκότωσε τὸν τιμονιέρη τοῦ караβιοῦ. Ἐκείνη τῇ στιγμῇ ἕνα φοβερὸ ἀστροπελέκι ἔπεσε μὲ δύναμη καταμεσίς τοῦ πλοίου καὶ τὸ ἔκανε δυὸ κομμάτια. Τότε ἕνα θεόρατο κύμα σκάει ἀπάνω στὸ τσακισμένον καράβι καὶ τὸ κάνει θρύψαλα. Ἀμέσως ἡ θάλασσα γέμισε ξύλα καὶ ἀνθρώπους. Ὅλοι πνίγηκαν, καὶ μόνο ὁ Ὀδυσσεύς κατάφερε καὶ γλίτωσε, κολυμπώντας πάνω σ' ἕνα ξύλον τοῦ караβιοῦ. Ἀλίμονο ὅμως ! Σὲ λίγο τὸ κύμα τὸν ἔσπρωξε πίσω καὶ τὸν ξανάφερε στὸ στόμα τῆς Χάρυβδης. Τότε ὁ Ὀδυσσεύς ἀρπάχτηκε ἀπὸ τὰ κλαριά μιᾶς ἀγριοσυκιᾶς, ποὺ φύτρωνε ἐκεῖ σ' ἕνα βράχο, κι ἔμεινε πάνω κεῖ κρεμασμένος σὰ νυχτερίδα.

Στὸ μεταξύ ἡ Χάρυβδη ρούφηξε ὅλο τὸ νερὸ κα' τὸ ξυλάρμενο μαζί. Ὑστερα τῷ βγαλε πάλι ἔξω. Ἀμέσως ὁ Κανένας ἀφήνει τὸ κορμί του καὶ πέφτει ἀπὸ τὸ δέντρο πάνω στὸ ξυλάρμενο. Κουνάει γρήγορα τὰ χέρια του σὰν κουπιὰ μὲς στὸ νερὸ καὶ φεύγει καὶ φεύγει. Τῇ γλίτωσε καὶ πάλι. Τὸ ἴδιο ἐκεῖνο βράδυ τὰ κύματα τὸν ρίξαν στὸ νησί τῆς Καλυψῶς.

Στὰ χέρια τῆς Καλυψῶς.

᾽Ωγγυία τὸ λέγανε τὸ νησί τῆς Καλυψῶς. Ἐκεῖ ὁ Ὀδυσσεύς ἔμεινε ἑπτὰ χρόνια. Ἡ νεράϊδα ἡ *Καλυψώ* τὸν περιποιόταν καλύτερα κι ἀπὸ ἄντρα τῆς, καὶ δὲν τὸν ἄφηνε νὰ φύγῃ. Τοῦ ἔλεγε μάλιστα, πὼς θὰ τὸν ἔκανε ἀθάνατο, ἂν ἤθελε νὰ μείνῃ μαζί τῆς γιὰ πάντα.

Μὰ ἐκεῖνος εἶχε πάντα τὸ νοῦ τοῦ στὴ γυναῖκα τοῦ καὶ στὸ γιό τοῦ. Γι' αὐτὸ κατέβαινε συχνὰ στὴν ἀκρογιαλιά καὶ κοίταζε τὸ πέλαγος μὲ δάκρυα στὰ μάτια. "Υστερα γυρνοῦσε στὸ παλάτι τῆς Καλυψῶς καὶ τῆς ἔλεγε: «"Ἀφῆσέ με λοιπὸν νὰ γυρίσω πίσω στὴν πατρίδα μου, γιατί θὰ μὲ φάῃ ἡ ξενιτιά. "Ἀχ! "Ἄς ἦτανε νᾶβλεπα μονάχα τὸν καπνὸ ποῦ ἀνεβαίνει ἀπὸ τὰ σπίτια τῆς πατρίδας μου τῆς Ἰθάκῃς, κι ἄς πέθαινα!»

Αὐτὰ ἔλεγε ὁ Ὀδυσσεύς στὴν Καλυψῶ μὰ ἐκεῖνη δὲν τὸν λυπότανε. Μόνο οἱ θεοὶ τὸν λυπήθηκαν καὶ στείλανε τὸν Ἑρμῆ στὴν Καλυψῶ μὲ τὴν προσταγὴ νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ γυρίσῃ στὴν πατρίδα τοῦ.

Ἡ Καλυψῶ ὑπάκουσε, κι ἔδωσε στὸν Ὀδυσσεά ροῦχα καὶ τροφές γιὰ τὸ ταξίδι τοῦ. Στὸ μεταξὺ ἐκεῖνος σκάρωσε μιὰ βαρκούλα κι ἐτοιμάστηκε γιὰ τὸ ταξίδι. Ὑστερα ἀποχαιρέτησε τὴν Καλυψῶ καὶ ξεκίνησε γιὰ τὴν Ἰθάκῃ.

Στὸ νησί τῶν Φαιάκων.

Δεκαεφτά μέρες φύσοῦσε πρῶτο ἀεράκι κι ὁ Ὀδυσσεύς ὄλο καὶ πλησίαζε στὴν Ἰθάκῃ. Στὶς δεκαοχτὼ μέρες ἀπάνω, φάνηκαν πιά ἀπὸ μακριὰ τὰ βουνὰ τοῦ νησιοῦ. Πόσο χάρηκε ὁ Ὀδυσσεύς!

Μὰ ὄχι. Ἡ χαρὰ τοῦ δὲν κράτησε πολὺ. Ὁ Ποσειδῶνας εἶναι ἀκόμα θυμωμένος γιὰ τὸ πάθημα τοῦ Πολύφημου. Ἀρπάζει λοιπὸν τὴν τρίαινά τοῦ, ἀναταράζει τὴ θάλασσα, σηκώνει θεόρατα κύματα καὶ συντρίβει τὴ βαρκούλα τοῦ Ὀδυσσεά. Ἀλιμονο! Ὁ Κανένας βρίσκεται καὶ πάλι ἀνέμεσα στὰ κύματα. Αὐτὰ τρέχουν σὰν ἄλογα μανιασμένα, κυνηγώντας τὸ ἓνα τᾶλλο καὶ τὸν σέρνουνε μακριά. Ἐκεῖνος ὅμως δὲν ἀπελπίζεται. Παλεύει μὲ τὰ κύματα καὶ λίγο—λίγο φτάνει σὲ κάποια ἀκρογιαλιά. Σέρνεται ἔξω στὴ στεριά γυμνὸς καὶ κατακουρασμένος. Τὸν ἔδειρε τὸ

κύμα, τὸν ζάλισε ἡ μπόρα καὶ τώρα θέλει κάπου νὰ ξαποστάσῃ. Πηγαίνει καὶ κρύβεται κάτω ἀπὸ ἓνα πυκνόφυλλο θάμνο. Ξαπλώνεται χάμω κι ἀποκοιμιέται. Θαρρεῖς πὼς δὲ θὰ ξαναξυπνήσῃ πιά. Κοιμάται ὅλη τὴ νύχτα κι ὅλη τὴν ἄλλη μέρα.

Λίγο παρέκει ἡ βασιλοπούλα τοῦ νησιοῦ, ἡ *Ναυσικά*, πλένει μὲ τίς παρακόρες τῆς τὰ προικιά τῆς στὸ ποτάμι. Τὸ πλύσιμο τέλειωσε. Τὰ ροῦχα ἀπλώθηκαν καὶ στέγνωσαν. Τὰ κορίτσια τώρα παίζουν τόπι. Σὲ μιά στιγμή τοὺς ξεφεύγει τὸ τόπι καὶ πέφτει στὸ ποτάμι. Μπήγουν ὅλες τίς φωνές καὶ μὲ τὰ ξεφωνητὰ τοὺς ξυπνοὺν τὸν Ὀδυσσεά. Αὐτὸς ξαφνιαζεται καὶ νομίζει πὼς ἔπεσε σὲ κάποιο καινούργιο νεραῖδονῆσι. Τώρα τί νὰ κάνῃ, ποῦ εἶναι γυμνός; Κόβει ἓνα πυκνόφυλλο κλαρί καὶ σκεπάζεται μ' αὐτό. "Υστέρᾳ προχωρεῖ μὲ προσοχὴ πρὸς τὴ Ναυσικά. Τὴν ἴδια στιγμή οἱ παρακόρες τρέχουν ἐδῶ κι ἐκεῖ κατατρομαγμένες. Μὰ ἡ Ναυσικά δὲ φοβάται. Στέκεται κι ἀκούει τὸν ξένο :

— Στὰ πόδια σου προσπέφτω κοπέλλα μου, εἴτε θεὰ εἶσαι εἴτε ἄνθρωπος. "Αν εἶσαι θεά, χωρὶς ἄλλο ἢ "Αρτεμὴ θὰ εἶσαι, γιατί πολὺ τῆς μοιάζεις στὴν κορμωστασιά καὶ στὴν ὁμορφιά. Κι ἂν εἶσαι ἄνθρωπος, χαρὰ στὴ μάνα καὶ στὸν πατέρα ποῦ σ' ἔχουν! "Ομως ἐγὼ πὼς νὰ ρθῶ κοντὰ σου, μ' αὐτὰ τὰ χάλια; "Αχ, καὶ νᾶξερές τὸ κακὸ ποῦ μὲ βρῆκε! Εἶμαι ἓνας ναυαγὸς ποῦ μ' ἔριξε τὸ κύμα σὲ τοῦτο τ' ἀκρογιάλι. Σπλαχνίσου με, καὶ δώσε μου κανένα ροῦχο νὰ κρύψω τὴ γύμνια μου. Δεῖξε μου ἂν θέλῃς καὶ τὴ χώρα αὐτή, γιατί δὲν ξέρω ποῦ βρίσκομαι.

Αὐτὰ εἶπε ὁ Ὀδυσσεάς κι ἡ πεντάμορφη Ναυσικά τοῦ ἀπάντησε καλόκαρδα :

— Δὲ μοῦ φαίνεσαι, ὦ ξένε, ἄνθρωπος χωρὶς μυαλὸ καὶ χωρὶς εὐγένεια. Μὴ λυπᾶσαι. Τὰ βάσανά σου θὰ τελειώσουν. Θὰ σὲ βοηθήσω ὅσο μπορῶ. Μάθε λοιπὸν πὼς βρίσκεσαι στὸ νησί τῶν *Φαίακων*. Βασιλιάς ἐδῶ εἶναι ὁ πατέρας μου ὁ *Ἀλκίνοος*. Ἀπὸ κεῖνον θὰ ζητήσης βοήθεια. Εἶναι καλὸς καὶ θὰ σὲ παρασταθῇ. Θάρρος λοιπὸν ξένε μου!

Αὐτὰ εἶπε ἡ Ναυσικά κι ἀμέσως πρόσταξε τίς παρακόρες νὰ ρθοῦνε κοντὰ καὶ νὰ δώσουν ροῦχα στὸν ξένο. Σὲ λίγο ὁ Ὀδυσσεάς πλύθηκε, ντύθηκε καὶ τώρα φαινόταν σὰ θεός, καὶ τὰ σγουρά του τὰ μαλλιά μοιάζανε σὰ ζιμπούλια. Τότε ἡ Ναυσικά τοῦ εἶπε :

—Ξένε, ἀκολούθα τὸ ἀμάξι μου. Ὅσο εἴμαστε μακριὰ ἀπ' τὸ παλάτι, νᾶρχεσαι μαζί μας. Μὰ σὰν φτάσουμε στὸ ἱερὸ ἄλσος τῆς Ἀθηνᾶς, μέινε ἐσὺ λίγο πιὸ πίσω, ὥσπου νὰ προχωρήσουμε μόνες ἐμεῖς. Ὑστερα ἔλα στὸ παλάτι τοῦ πατέρα μου. Πρόσεξε ὅμως νὰ παρουσιαστῇς πρῶτα στὴ μητέρα μου.

Ὁ Ὀδυσσεὺς ὑπάκουσε στὰ λόγια τῆς Ναυσικᾶς καὶ ἀκολούθησε τὸ ἀμάξι τῆς ὡς τὸ ἄλσος τῆς Ἀθηνᾶς. Ἐκεῖ προσευχήθηκε στὴ θεὰ κι ὕστερα προχώρησε κι ἔφτασε στὸ παλάτι τοῦ Ἀλκίνοου.

Στὸ παλάτι τοῦ Ἀλκίνοου.

Σὰν ἔφτασε ὁ Ὀδυσσεὺς στὸ παλάτι τοῦ Ἀλκίνοου, στάθηκε πολλὴ ὥρα καὶ τὸ καμάρωσε, πού ἀστραφτοκοποῦνε στὸ μάρμαρο, στὸ χρυσάφι καὶ στὸ ἀσήμι. Μὰ ἡ ὥρα περνᾷ. Γι' αὐτὸ ὁ Ὀδυσσεὺς προχωρεῖ μέσα στὸ παλάτι, φτάνει στὴν κεντρικὴ αἴθουσα, πλησιάζει τοὺς θρόνους τοῦ βασιλιᾶ καὶ τῆς βασίλισσας, γονατίζει μπροστὰ στὴ βασίλισσα *Ἀρήτη* καὶ τῆς λέει :

— Καλὴ μου βασίλισσα, ξένος εἶμαι καὶ περιπλανιέμαι πολλὸ καιρὸ σὲ ξένους τόπους. Λυπηθῆτε με καὶ βοηθήστε με νὰ γυρίσω στὴν πατρίδα μου.

Τᾶκουσε ὁ βασιλιᾶς καὶ ἡ βασίλισσα τὰ λόγια αὐτὰ καὶ συμπόνεσαν τὸν ξένο. Τότε λέει ὁ Ἀλκίνοος στὸν Ὀδυσσεῦ :

— Ξένε μὴν ἀνησυχῇς. Θὰ σὲ βοηθήσουμε νὰ πᾶς στὴν πατρίδα σου. Ὅμως πές μας ποιὸς εἶσαι καὶ ποιὸς σοῦ ἔδειξε τὸ παλάτι μας ;

— Εἶμαι ἓνας ναυαγὸς καὶ τὸ παλάτι σας δὲ θὰ τῷβρισκα ἂν δὲ μὲ βοηθοῦσε ἡ καλὴ σας ἡ κόρη. Τὴν εὐχαριστῶ γι' αὐτό, καὶ σὰς καλοτυχίζω πὺ ἔχετε μιὰ τόσο καλὴ θυγατέρα.

Ὁ Ἀλκίνοος καὶ ἡ Ἀρήτη χάρηκαν πολὺ γι' αὐτὰ τὰ παινήματα τοῦ Ὀδυσσεῦς, κι ἀμέσως πρόσταξαν τίς παρακόρες νὰ περιποιηθοῦν τὸν ξένο σὰν στὸ σπῖτι του.

Τὴν ἄλλη μέρα οἱ Φαίακες κάνανε ἀγῶνες γιὰ νὰ τιμῇσουν τὸν ξένο. Τὸν κάλεσαν μάλιστα νὰ πάρῃ καὶ κεῖνος μέρος στὸ λιθάρι, καὶ μ' ὅλη τὴν κούραση πὺ εἶχε ὁ Ὀδυσσεὺς βγήκε πρῶτος. Θαύμασαν οἱ Φαίακες τὴν ἀξιοσύνη του καὶ τὴν παλληκαριά του.

Μετά τούς ἀγῶνες ἔγινε μεγάλο τραπέζι στό παλάτι τοῦ Ἀλκίνοου, ὅπου κάθισαν πολλοὶ Φαίακες κι ὁ Ὀδυσσεύς. Τότε ὁ τυφλὸς μουσικὸς *Δημόδοκος* τραγούδησε τίς παλληκαριές τῶν Ἑλλήνων στὸν Τρωϊκὸ πόλεμο, παίζοντας τῇ λύρα του. Σὺν ἄρχισε νὰ τραγουδᾷ γιὰ τὸ ξύλινο ἄλογο, ποῦ μὲ αὐτὸ κυρίεψε ὁ Ὀδυσσεύς τὴν Τροία, τότε ὅλοι ἄκουαν ἀμίλητοι τὸ γλυκόφωνο τραγουδιστὴ καὶ μόνο ὁ Ὀδυσσεύς ἀναστενάζε βαριά καὶ τὰ δάκρυα κυλοῦσαν ἀπὸ τὰ μάτια του.

Ὁ Δημόδοκος τραγουδᾷ τίς παλληκαριές τῶν Ἑλλήνων.

Τὸ πρόσεξε αὐτὸ ὁ Ἀλκίνοος καὶ παρακάλεσε τὸν τραγουδιστὴ νὰ σταματήσῃ τὸ τραγούδι του. Ὁ Δημόδοκος σταμάτησε καὶ ὁ Ἀλκίνοος ρώτησε τὸν Ὀδυσσεύα :

— Ποιὸς εἶσαι ξένε, καὶ γιατί ἀναστενάξεις καὶ βουρκώνουν τὰ μάτια σου, ὅταν ἀκοῖς τὸ τραγούδι τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου ;

Τότε λέει ὁ Ὀδυσσεύς στὸ βασιλιά :

— Πολὺ γλυκὰ τραγουδεῖ ὁ τραγουδιστὴς σας, βασιλιά μου. Ἐγὼ ὅμως δὲ μπορῶ πιά νὰ σᾶς κρύβω τὸ ὄνομά μου. Ἀκοῦστε με λοιπόν : Στὸ παλάτι σας φιλοξενεῖτε τώρα τὸ γιὸ τοῦ Λαέρτη, τὸν Ὀδυσσεύα, ποῦ κυρίεψε τὴν Τροία. Καὶ τώρα σᾶς παρακαλῶ ὅλους νὰ μὲ βοηθήσετε νὰ γυρίσω στὸν τόπο μου, σὴν λατρευτὴ μου Ἰθάκη.

Αὐτὰ εἶπε ὁ Ὀδυσσεύς καὶ διηγήθηκε στοὺς Φαίακες ὅλα

του τὰ κατορθώματα καὶ τὰ παθήματά του. Ἐκεῖνοι τὸν ἄκουαν μὲ θαυμασμό. Ἔτσι πέρασε ἐκείνη ἡ μέρα.

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ Ἀλκίνοος ἐτοίμασε καράβι γιὰ τὸν Ὀδυσσεά, τοῦ ἔδωσε ναῦτες γιὰ τὸ ταξίδι του καὶ πολλὰ δῶρα καὶ τροφές, καὶ τὸν κατευόδωσε ὁ ἴδιος ὡς τὸ λιμάνι. Ὁ Ὀδυσσεάς, φεύγοντας, εὐχαρίστησε τοὺς Φαίακες καὶ τὸ βασιλιά τους.

Ἀπὸ τώρα ἀρχίζει τὸ τελευταῖο ταξίδι τοῦ Ὀδυσσεά γιὰ τὴν Ἰθάκη.

Τὸ ταξίδι τοῦ γυρισμοῦ.

Τὸ καράβι τῶν Φαίακων ταξίδευε μαζί μὲ τὸν Ὀδυσσεά γιὰ τὴν Ἰθάκη. Ὁ καιρὸς ἦταν ὥραϊος καὶ πολὺ γρήγορα ἔφτασε στὸ νησί. Ὅμως ὁ Ὀδυσσεάς τὴν ὥρα ἐκείνη κοιμόταν ἤσυχα, καὶ οἱ Φαίακες λυπόντανε νὰ τοῦ κόψουν τὸν ὕπνο. Τὸν σήκωσαν λοιπὸν «μὲ τὸ σεντόνι τὸ λινό καὶ τὸ λαμπρὸ στρώσιδι», καὶ τὸν ἀπόθεσαν ἔξω στὴν ἀμμουδιά. Ὑστερα φέρανε καὶ τὰ δῶρα του καὶ τάφησανε λίγο πρὶν πέρα στὴ ρίζα μιᾶς ἐλιάς, γιὰ νὰ μὴν τὰ πάρη κανένας περαστικός. «Κι αὐτοὶ ξαναγυρῖσανε στὸν τόπο τὸ δικό τους».

Σὲ λίγο ξυπνᾷ ὁ Ὀδυσσεάς, κοιτάζει δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ καὶ δὲν ξέρει ποῦ βρίσκεται, γιὰτὶ ἐκείνη τὴν ὥρα ὅλο τὸ νησί ἦταν σκεπασμένο μὲ καταχνιά.

— Ἀλίμονό μου, λέει. Ποιὸς ξέρει σὲ ποιῶν κακούργων χώρα μὲ παράτησαν οἱ Φαίακες !

Τότε παρουσιάζεται μπροστά του ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ μεταμορφωμένη σὲ μικρὸ τσοπανόπουλο. Κι ὁ Ὀδυσσεάς τῆς φωνάζει καὶ τῆς λέει :

— Καλὸ μου τσοπανόπουλο, σὲ παρακαλῶ πολὺ, πές μου ποιὸς εἶν' αὐτός ὁ τόπος !

— Καημένη ξέने, πολὺ ἄγνωστο σοῦ φαίνεται τοῦτο τὸ μέρος. Μὰ πές μου, ποτέ σου δὲν ἄκουσες γιὰ τὴν Ἰθάκη, ποῦ τῶνομά της ἔφτασε ἀκόμα καὶ ὡς τὴν Τροία ;

Αὐτὰ εἶπε ἡ θεὰ στὸν Ὀδυσσεά καὶ ἐκεῖνος δὲν κρατήθηκε. Γονατίζει καὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια φιλᾷ τὸ χῶμα τῆς πατρίδας του. Τὴν ἴδια στιγμή τοῦ λέει ἡ θεὰ :

— Ἀκόμα δὲ μὲ γνώρισες παμπόνηρε Ὀδυσσεά; Δὲν εἶμ' ἐγὼ ἐκεῖνη, ποῦ χρόνια τώρα σὲ προστατεύω ἀπὸ τὴν ὀργή τοῦ Ποσειδῶνα; Νὰ καὶ ἡ πατρίδα σου. Καμάρωσέ την τώρα.

Ἔτοι τοῦ εἶπε ἡ θεὰ καὶ σκόρπισε τὴν καταχνιά μπροστὰ ἀπ' τὰ μάτια του. Ἀμέσως φάνηκε ὅλο τὸ νησί κι ὁ Ὀδυσσεὺς ἀναγάλλισσε. Ὑστερα τοῦ λέει ἡ θεά:

— Ὀδυσσεά, πρόσεχε καλά, γιατί στὸ παλάτι σου μέσα ἔχουν μαζευτῇ οἱ πιὸ πλούσιοι νέοι τοῦ νησιοῦ, τρῶν καὶ πίνουν τὴν περιουσία σου καὶ ζητοῦν νὰ παντρευτοῦν τὴ γυναῖκα σου τὴν Πηνελόπη, γιὰ νὰ γίνουν βασιλιάδες τῆς Ἰθάκης. Ἐκεῖνη βέβαια σοῦ εἶναι πιστὴ κι ὅλο τοὺς ξεγελά μὲ τὸ σήμερα καὶ μὲ τὸ αὔριο καὶ μὲ διάφορες προφάσεις. Ἀκόμα κι ἓνα πέπλο ὑφαίνει στὸν ἀργαλειό της καὶ τοὺς λέει πὼς δταν τὸ τελειώσῃ θὰ διαλέξῃ ἓναν ἀπὸ αὐτοὺς γιὰ ἄντρα της. Ὅμως, δι,τι ὑφαίνει τὴ μέρα, τὸ ξεφαίνει τὴ νύχτα. Ἔτοι περνᾷ ὁ καιρὸς κι ἐκεῖνη ἀκόμα σὲ περιμένει. Κοίταξε λοιπὸν νὰ βρῇς πρῶτα τὸν πιστό σου χοιροβοσκὸ τὸν Εὐμαῖο κι ὕστερα τὸ γιό σου τὸν Τηλέμαχο. Ἀπὸ αὐτοὺς θὰ μάθῃς καλὰ τί γίνεται στὸ παλάτι σου, καὶ θὰ καταστρώσῃς τὸ σχέδιό σου, πὼς θὰ βγάλῃς ἀπ' τὴ μέση τοὺς μνηστήρες. Τώρα θὰ σὲ μεταμορφώσω σὲ γέρο ζητιάνο, ἔτσι ποῦ νὰ μὴ σὲ γνωρίζῃ κανεὶς.

Αὐτὰ εἶπε ἡ θεὰ στὸν Ὀδυσσεά κι ἔγινε ἄφαντῃ. Ἐκεῖνος ἀμέσως μεταμορφώθηκε σὲ ζητιάνο καὶ τράβηξε κατὰ τὴ χοιρομάντρα, ὅπου βρισκόταν ὁ πιστὸς του χοιροβοσκός, ὁ Εὐμαῖος.

Ὀδυσσεὺς—Εὐμαῖος.

Ἕνας γέρος ἀσπρομάλλης. σκυμμένος στὸ ραβδί του, βαδίζει ἀργά—ἀργά, λὲς καὶ μετρᾷ τὰ βήματά του. Ποιὸς νᾶναι αὐτὸς ὁ γέρος καὶ ποῦ πάει; Ξέρετε.

Νὰ τώρα καὶ μιὰ χοιρομάντρα μὲ τοὺς χοίρους της, μὲ τὰ μαντρόσκυλά της καὶ μὲ τοὺς βοσκούς της. Ὁ γέρος πλησιάζει σ' αὐτήν, μὰ τὰ σκυλιὰ ποῦ δὲν τὸν γνωρίζουν, ὀρμοῦν καταπάνω του. Καλὰ ποῦ μπῆκε στὴ μέση ὁ Εὐμαῖος κι ἔδωξε τὰ σκυλιὰ.

— Νὰ μὲ συμπαθᾷς γέρο, ποῦ δὲ σὲ πρόσεξα ἀμέσως, τοῦ λέει ὁ Εὐμαῖος. Ἀπὸ τὰ φορέματά σου φαίνεσαι πὼς εἶσαι ξενο-

φερμένος. Πέρνα μέσα στην καλύβα μου, νά σέ φιλέψω κάτι.

Ὁ Ὀδυσσεύς χάρηκε, πού δὲν τὸν γνώρισε ὁ χοιροβοσκός του, καὶ τοῦ λέει :

— Οἱ θεοὶ νά σοῦ δίνουν καλὸ, πού μὲ καλοδέχεσαι ἔτσι.

— Ποτέ μου ἐγὼ δὲ διώχνω τοὺς ξένους, γιατί αὐτοὺς μοῦ τοὺς στέλλει ὁ ξένιος Δίας. Μόνο πού δὲν ἔχω νά σέ φιλέψω πολλὰ πράματα, γιατί ἀπὸ τότε πού ἔφυγε ὁ καλός μου ὁ ἀφέντης στὴν Τροία, δὲν ἔχω τίποτα ὁ ἄμοιρος.

— Καὶ γιατί δὲν ἔχεις τίποτα χοιροβοσκέ :

— Γιατί τὰ τρῶνε δλα οἱ ἀδικοφαγάδες οἱ μνηστήρες, αὐτοὶ οἱ λιμοκοντόροι, πού μαζεύτηκαν χρόνια τώρα στὸ παλάτι καὶ μασῶνε μέρα νύχτα τὸ ξένο βίος.

— Καὶ τί ζητοῦν αὐτοὶ στὸ ξένο τὸ παλάτι ;

— Θέλουν τὴν Πηνελόπη γιὰ γυναῖκα τους. Τοὺς καλαρέσει, βλέπεις, ὁ θρόνος τοῦ Ὀδυσσεύς. Ἄχ, καὶ νά ζοῦσε ὁ καλός μου ὁ ἀφέντης, θὰ τοὺς διόρθωνε καλὰ αὐτοὺς τοὺς κλέφτες.

— Καὶ δὲ μοῦ λές χοιροβοσκέ, τί κάνει ἡ γυναῖκα αὐτοῦ τοῦ πῶς τὸν εἶπες ;

— Τοῦ Ὀδυσσεύς !

— Ἄ ναί, τοῦ Ὀδυσσεύς ἡ γυναῖκα τί κάνει ;

— Ἡ καλή μου ἡ βασίλισσα τοὺς ἔδωσε νά τὸ καταλάβουν πόσο τοὺς περιφρονεῖ.

— Καὶ δὲ βρίσκεται κανένας νά διώξη τοὺς λιμοκοντόρους ;

— Εἶναι ὁ γιός της ὁ Τηλέμαχος κι ὁ γέρο Λαέρτης. Μὰ αὐτοὶ εἶναι δυὸ καὶ οἱ ἄλλοι πολλοί. Ὅμως ὁ Τηλέμαχος δὲν κάθεται μὲ δεμένα τὰ χέρια. Νῶ, αὐτὲς τίς μέρες πάει σὲ ταξίδι, γιὰ νά ρωτήσῃ νά μάθῃ τί ἀπόγινε ὁ πατέρας του.

— Χοιροβοσκέ, μὴ λυπᾶσαι κι ἐγὼ σοῦ φέρνω νέα ἀπὸ τὸν Ὀδυσσεύς.

— ὦ καλὲ μου ξένε ! Βαρέθηκα πιά ν' ἀκούω, πῶς ὄλο ἔρχεται ὁ Ὀδυσσεύς. Εἴκοσι χρόνια τώρα τὸν καρτερεῖ ἡ βασίλισσά μου κι ὅποιον ἀκούσει νά τῆς λέει γιὰ κείνον, τὸν ταῖζει, τὸν ποτίζει κι ὄλο περιμένει τὸν Ὀδυσσεύς, μὰ ποῦ Ὀδυσσεύς ! Ποιὸς ξέρεῖ σὲ ποιὸ ἐρημικὸ ἀκρογιάλι λυώνουν τὰ κόκκαλά του !

Αὐτὰ εἶπε ὁ Εὐμειὸς καὶ τὰ δάκρυα κύλησαν ἀπὸ τὰ γεροντικά του μάτια. Κι ὁ Ὀδυσσεύς, συγκινημένος ὅπως ἦταν, τοῦ λέει :

—Εὐμαιε, μὴν κλαῖς. Ὁρκίσου μονάχα, πῶς δ,τι δῆς κι ἀκούσης τώρα, δὲ θὰ τὸ πῆς σὲ κανένα.

Ὁ χοιροβοσκὸς ξαφνιάστηκε, σὰν ἄκουσε τὸν ξένο νὰ τὸν λέη Εὐμαιο.

—Καὶ πῶς γνωρίζεις τὸνομά μου, ξένε;

Ὁ Ὀδυσσεὺς σηκώνει τὸ φόρεμά του καὶ δείχνει στὸν Εὐμαιο τὸ σημάδι ποῦ εἶχε στὸ πόδι του ἀπὸ μιὰ παλιά πληγή.

—Εὐμαιε, τὸ θυμᾶσαι αὐτὸ τὸ σημάδι, ποῦ μοῦ ἔκανε κάποτε στὸ κυνήγι ἓνα ἀγριογούρουνο; Μὲ γνωρίζεις τώρα;

Ὁ Εὐμαιοὺς λίγο ἔλειψε νὰ πέσῃ κάτω ἀπὸ τὴ συγκίνησή του. Μὰ ὄχι. Πρόλαβε καὶ ρίχτηκε στὴν ἀγκαλιά τοῦ Ὀδυσσεὺς καὶ τὸν γέμισε φιλιὰ καὶ δάκρυα. Μὰ ἐκεῖνη τὴν ὥρα ἀκούστηκαν βήματα ἔξω στὴν αὐλή. Καὶ νὰ, στὴν πόρτα τῆς καλύβας παρουσιάζεται ἓνας νέος ψηλὸς καὶ ὁμορφος. Ὁ Εὐμαιοὺς, μόλις τὸν εἶδε, σηκώθηκε νὰ τὸν καλωσορίσῃ:

—Ἦρθες λοιπόν, ἀγαπημένε μας Τηλέμαχε; Ἀχ καὶ νᾶξερεις πόσο ἀνησυχοῦσα, ποῦ ἔχω καιρὸ νὰ σὲ δῶ!

Αὐτὰ εἶπε ὁ Εὐμαιοὺς στὸν Τηλέμαχο καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς, μόλις ἄκουσε τὸ ὄνομα τοῦ παιδιοῦ του, συγκινήθηκε πολὺ. Ὅμως συγκρατήθηκε καὶ δὲ μίλησε.

Ὀδυσσεὺς—Τηλέμαχος.

Ὁ Εὐμαιοὺς ἔστρωσε τραπέζι γιὰ νὰ φάῃ ὁ Τηλέμαχος καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς. Σὲ μιὰ στιγμή, ἐκεῖ ποῦ τρώγανε, γυρίζει ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ λέει στὸν Τηλέμαχο:

—Ἀκουσα ἔδω καὶ λίγο, πῶς ἔκανες ἓνα μακρινὸ ταξίδι. Ἦταν ἀνάγκη, παλληκάρι μου, νὰ θαλασσοδαρθῇς ἐσὺ, εἴκοσι χρόνων νέος; Κι ὕστερα δὲ συλλογίστηκες τοὺς ἐχθρούς σου;

—Καλὰ λὲς ξένε μου. Ὅμως ἦταν ἀνάγκη νὰ μάθω νέα γιὰ τὸν πατέρα μου. Γύρισα πολλοὺς τόπους κι ἔμαθα πῶς ζεῖ. Αὐτὸ μονάχα μοῦ φτάνει.

Τότε ὁ Ὀδυσσεὺς δὲν κρατήθηκε πιά καὶ λέει στὸν Τηλέμαχο:

—Παῖδι μου πολυαγαπημένο, μὴ λυπᾶσαι πιά! Οἱ θεοὶ μᾶς χαρίζουν σήμερα τὴν εὐτυχία.

Ἀλλὰ λόγια δὲ μπόρεσε νὰ πῇ ὁ Ὀδυσσεὺς, γιατί ἡ συγκίνησή τοῦ ἔσφινγε τὸ λαιμὸ καὶ τὰ ἀναφυλλητὰ τοῦ πνίγανε τὴ φωνή.

—Ἀλήθεια, Τηλέμαχε, λέει ὁ γέρο Εὐμαιοὺς. Εἶναι ὁ πατέρας σου ποῦ σοῦ μιλεῖ.

Τότε ὁ Τηλέμαχος ρίχτηκε στὴν ἀγκαλιά τοῦ πατέρα του καὶ τὸν φίλησε μὲ ἀγάπη καὶ μὲ σεβασμὸ. Ἔτσι ἀγκαλιασμένοι πατέρας καὶ γιὸς κλαίγανε πολλή ὥρα ἀπὸ χαρὰ καὶ εὐτυχία. Μὰ κι ὁ Εὐμαιὸς δὲν κρατήθηκε κι ἔκλαψε κι αὐτός.

Ἔστερα ὁ Τηλέμαχος μίλησε μὲ τὸν πατέρα του γιὰ τοὺς μνηστήρες, κι ὁ Ὀδυσσεὺς τοῦ εἶπε μὲ ποιὸ τρόπο θὰ τοὺς διώχνανε ἀπὸ τὸ παλάτι. Τὸ σχέδιο αὐτὸ ἦταν μυστικὸ καὶ δὲ θάπρεπε νὰ τὸ μάθῃ κανεὶς. Γι' αὐτὸ ὁ Ὀδυσσεὺς εἶπε στὸν Τηλέμαχο νὰ πάῃ στὸ παλάτι, κοντὰ στὴ μητέρα του, ποὺ εἶχε μέρες νὰ τὸν βῇ καὶ θὰ ἀνησυχοῦσε. Τὸν συμβούλεψε ὁμοῦ νὰ προσέξῃ πολὺ νὰ μὴ φανερῶσιν πὼς ἦρθε ὁ Ὀδυσσεὺς, οὔτε στὸν παππού του τὸ Λαέρτη, οὔτε στὴ μητέρα του τὴν Πηνελόπεια.

Ὁ Τηλέμαχος ἔμεινε σὲ δὺα σύμφωνος μὲ τὸν πατέρα του καὶ ἔφυγε γιὰ τὸ παλάτι.

Ὁ Ὀδυσσεὺς στὸ παλάτι του.

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ Εὐμαιὸς καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς ξεκίνησαν γιὰ τὸ παλάτι. Στὸ μεταξύ ὁ Τηλέμαχος εἶχε πῇ στὴ μητέρα του, πὼς στὸ ταξίδι του ἔμαθε, ὅτι ζεῖ ὁ Ὀδυσσεὺς. Ἐκείνη χάρηκε πολὺ, μὰ τὸ κράτησε μυστικὸ.

Σὲ λίγο ὁ Εὐμαιὸς μὲ τὸν Ὀδυσσεὺς, μπαίνανε στὴν αὐλὴ τοῦ παλατιοῦ. Σὲ μιὰ γωνιά ἕνα σκελετωμένο γέρικο σκυλί τοὺς κοίταζε μὲ ἀφοσίωση. Ποιὸ νὰ ἦταν αὐτὸ τὸ σκυλί; Ἦταν ὁ Ἄργος, τὸ ἀγαπημένο σκυλί τοῦ Ὀδυσσεὺς, ποὺ τὸ ἔπαιρνε στὸ κυνήγι, πρὶν πάῃ στὴν Τροία. Τὸ σκυλί αὐτὸ δὲν ἔχασε τὸν ἀληθινὸ του ἀφέντη, κι ὥς εἶχαν περάσει εἴκοσι χρόνια. Σηκώνει λίγο τὸ κεφάλι του, σέρνεται στὸ χῶμα καὶ κουνάει τὴν οὐρά του στὸν Ὀδυσσεὺς, σὰ νὰ θέλῃ νὰ τοῦ πῇ: «Καλῶς ὄρισες καλὲ μου ἀφέντη, δὲ σὲ ἔχασα».

Ὁ καημένος ὁ Ἄργος ἦταν τόσο ἐξαντλημένος, ποὺ ξεψύχησε κείνη τὴ στιγμὴ μὲ τὸ βλέμμα καρφωμένο στὸν ἀφέντη του. Ὁ Ὀδυσσεὺς γύρισε τὸ πρόσωπό του ἄλλοῦ, καὶ σκούπισε τὰ μάτια του ποὺ ἦταν δακρυσμένα.

Ὡς τόσο ἡ ὥρα περνᾷ καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς θέλει νὰ βάλῃ μπρὸς τὸ σχέδιό του. Ἀνεβαίνει λοιπὸν στὸ παλάτι του, καθίζει στὸ κατώφλι καὶ παρακλῶνται τὸ γλέντι τῶν λιμοκοντόρων. Ἐκεῖνοι τοῦ πετοῦνε ἀποφάγια καὶ τὸν περιγελοῦνε, μὰ ὁ Κανένας δὲ μιλά. Σὲ λίγο νυχτώνει κι αὐτοὶ φεύγουν ἀπὸ τὸ παλάτι, γιὰ νὰ ξανάρθουν πάλι τὴν ἄλλη μέρα. Ἔτσι ὁ Ὀδυσσεὺς μένει τώρα μόνος του στὸ παλάτι.

Σάν πέρασε λίγη ώρα, βγαίνει η Πηνελόπη από τὸ δωμάτιό της, πλησιάζει τὸν ξένο καὶ τὸν ρωτᾷ ἂν ξέρη τίποτα γιὰ τὸν ἄντρα της. Ἐκεῖνος της λέει νὰ μὴν ἀνησυχῇ, γιατί ὁ Ὀδυσσεύς σὲ λίγες μέρες θὰ γυρίσῃ στὴν Ἰθάκη. Ἡ Πηνελόπη χαίρεται πολὺ γιὰ τὶς καλὲς εἰδήσεις τοῦ ξένου καὶ προστάζει τὶς παρὰ κόρες νὰ τοῦ ἐτοιμάσουν νὰ φάῃ καὶ νὰ κοιμηθῇ.

Στὸ μεταξύ ἡ πιὸ ἡλικιωμένη παραδουλεύτρα τοῦ παλατιοῦ, ἡ *Εὐρύκλεια*, ἐτοίμασε νερὸ καὶ ἔπιασε νὰ πλύνῃ τὰ πόδια τοῦ ξένου. Ὅμως τί νὰ δῇ! Στὸ πόδι τοῦ ζητιάνου ἦταν ἓνα σημάδι ἀπὸ παλιὰ πληγὴ. Τὸ γνώρισε καὶ μαζὶ γνώρισε καὶ τὸν ἄφεν-
τη της. Ἐκανε τότε νὰ φωνάξῃ, μὰ ὁ Ὀδυσσεύς της ἔφραξε μὲ τὸ χέρι του τὸ στόμα, λέγοντας σιγανά: «Μὴ Εὐρύκλεια μὴ!»

«Ἐννοια σου, παιδί μου», τοῦ ἀπαντᾷ ἐκείνη. «Δὲ θὰ πῶ σὲ κανένα τίποτα».

Τότε ὁ Ὀδυσσεύς ἀφήνει τὴ γριά Εὐρύκλεια καὶ πλησιάζει τὴν Πηνελόπη, καὶ ἐκείνη τοῦ λέει:

— Ξένε, σήμερα τὸ μεσημέρι εἶδα ἓνα ὄνειρο, πὼς εἶχα εἴκοσι χῆνες, καὶ ἄξαφνα ἔρχεται ἓνας ἀετὸς καὶ τὶς σκοτώνει ὅλες. Τί λὲς νὰ σημαίνει αὐτὸ τὸ ὄνειρο;

— Νὰ σοῦ πῶ, βασίλισσά μου. Οἱ χῆνες εἶναι οἱ μνηστήρες καὶ ὁ ἀετὸς εἶναι ὁ Ὀδυσσεύς, ποῦ θὰ ρθῇ καὶ θὰ τοὺς ξεπα-
στρέψῃ ὅλους.

— Ἀχ ξένε μου, ἀπὸ τὸ στόμα σου καὶ στοῦ Δία τ' αὐτί. Ἐγὼ ὅμως λέω νὰ τοὺς παίξω ἓνα παιχνίδι ἔξυπνο, ἴσως καὶ τοὺς ξεφορτωθῶ ὅλους. Εἶναι ἓνα ἀγώνισμα ποῦ ἄρεσε πολὺ στὸν ἄντρα μου. Καλὴ του ὥρα, ἐκεῖνος ἔστηνε στὴ σειρά δώδεκα τσεκούρια, στεκόταν ἔπειτα πολὺ μακριὰ καὶ μὲ τὸ τόξο του τὰ σημάδευε καὶ περνοῦσε τὸ βέλος μὲ μιᾶς καὶ ἀπ' τὶς δώδεκά τοὺς τρύπες. Αὐτὸ τὸ ἀγώνισμα θὰ βάλω αὐριο στοὺς μνηστήρες καὶ θὰ τοὺς πῶ: ὁποῖος πετύχῃ νὰ περάσῃ τὸ βέλος μὲ μιᾶς μὲς ἀπ' τὶς δώδεκα τρύπες, αὐτὸς θὰ γίνῃ ἄντρας μου. Εἶμαι σίγουρη πὼς κανένας τοὺς δὲ θὰ μporέσῃ, καὶ ἔτσι θὰ μοῦ ἀδειάσουν τὴ γωνιά. Ἐσὺ τί λὲς, ξένε;

— Ἐξυπνο σχέδιο αὐτό, βασίλισσά μου! Καὶ ποῦ ξέρεις; Μπορεῖ ὡς αὐριο νὰ εἶναι ἐδῶ καὶ ὁ Ὀδυσσεύς σου.

Αὐτὰ εἶπαν ὁ ξένος καὶ ἡ Πηνελόπη καὶ καληνυχτίστηκαν. Μὰ ὁ Ὀδυσσεύς ποῦ νὰ κλείσῃ μάτι! Ὅλη τὴ νύχτα σκεφτότανε τὸ σχέδιό του γιὰ τὴν ἄλλη μέρα.

Ἡ δικαιοσύνη στὸ θρόνο της.

Τὴν ἄλλη μέρα συνάχτηκαν πάλι οἱ λιμοκοντόροι στὸ πα-
λάτι. Τὰ τραπέζια στρώθηκαν καὶ οἱ καλοφαγάδες ἄρχισαν τὸ

φαγοπότι. Ἐκεῖ βρισκόταν κι ὁ Τηλέμαχος. Ὅσο γιὰ τὸν Ὀδυσσεά, αὐτὸς πῆγε καὶ κάθισε στὸ κατώφλι τῆς τραπεζαρίας.

Τοῦ λέει ὁ Τηλέμαχος: «Ξένε ἐδῶ πού ἦρθες θά φᾶς, θά πιῇς καὶ κανεῖς δὲ θά σέ πειράξῃ γιατί τὸ παλάτι αὐτὸ εἶναι τοῦ πατέρα μου».

Σὰν τᾶκουσαν αὐτὸ οἱ μνηστήρες, τοὺς κακοφάνηκε. Ἕνας μάλιστα, ὁ Κτήσιππος, γιὰ νὰ προσβάλλῃ τὸν Τηλέμαχο, πέταξε στὸν Ὀδυσσεά ὀλόκληρο κόκκαλο ἀπὸ ποδάρι βοδιοῦ. Μὰ ἐκεῖνος πρόφτασε κι ἔσκυψε, κι ἔτσι τὸ κόκκαλο πῆγε καὶ βρῆκε τὸν τοῖχο. Λέει τότε μὲ θυμὸ ὁ Τηλέμαχος στὸν Κτήσιππο: «Κσημένε μου, πολὺ τυχερὸς εἶσαι, γιατί ἂν χτύπαγες τὸν ξένο, σήμερα ὁ πατέρας σου, θά σοῦ ἔκανε τὸ γάμο σου στὸ Νεκρόταφεῖο». Ἐκείνη τὴν ὥρα, σίγουρα θά ἄναβε ὁ καυγάς, μὰ μπῆκε στὴ μέση ἡ Πηνελόπη, κρατώντας στὰ χέρια τῆς τὸ μεγάλο τόξο καὶ τὰ βέλη τοῦ Ὀδυσσεά. Οἱ λιμοκοντόροι σώπασαν καὶ ξαφνιασμένοι ὅλοι τους, τὴν κοίταζαν καλὰ — καλὰ. Ἀμέσως ἡ φωνὴ τῆς ἀκούστηκε δυνατὴ: «Ἀκοῦστε με ὅλοι ἐσεῖς οἱ μνηστήρες. Χρόνια καὶ χρόνια τώρα καταστρέφετε τὴν περιουσία τοῦ γιοῦ μου, περιμένοντας νὰ παντρευτῶ κάποιον ἀπὸ σᾶς. Νὰ τώρα πού ἔφτασε αὐτὴ ἡ μέρα. Μόνα πού, ὁ καινούργιος μου ἄντρας, θέλω νὰ μὴν εἶναι κατώτερος ἀπὸ τὸν ξακουστὸ Ὀδυσσεά. Ἐκείνας μὲ εὐκολία τέντωνε τοῦτο τὸ τόξο καὶ περνοῦσε μὲ μιᾶς τὸ βέλος του ἀπὸ τίς τρύπες δώδεκα τσεκουριῶν. Ἐμπρὸς λοιπόν, δοκιμάσετε κι ἐσεῖς τὸ ἴδιο. Ὅποιος τὸ καταφέρει, θά μὲ παντρευτῇ. Ἄν ὁμως κανεῖς ἀπὸ σᾶς δὲν τὸ πετύχῃ, τότε νὰ φύγετε ὅλοι ἀπὸ δῶ καὶ νὰ μ' ἀφήσετε ἥσυχη».

Αὐτὰ εἶπε ἡ Πηνελόπη, κι ὅλοι οἱ μνηστήρες ἐτοιμάστηκαν γιὰ τὸ ἀγώνισμα. Τὰ τσεκούρια στήθηκαν στὴ σειρὰ κι ἕνας — ἕνας ἔπαιρνε τὸ τόξο στὰ χέρια του καὶ τραβοῦσε.

Ὅμως κανένας ἀπὸ τοὺς μνηστήρες δὲ μπόρεσε νὰ περάσῃ τὸ βέλος μὲς ἀπὸ τίς τρύπες τῶν τσεκουριῶν. Μερικοὶ μάλιστα δὲ μπόρεσαν οὔτε τὴ χορδὴ τοῦ τόξου νὰ τεντώσουν. Τότε λέει ὁ ζητιάνος ἀπὸ τὸ κατώφλι του. Δῶστε καὶ σὲ μένα τὸ τόξο αὐτό, νὰ δοκιμάσω, ἂν μοῦ ἔμεινε δύναμη στὰ χέρια ἢ μοῦ τὴν ἀφάνισαν τὰ βάσανα.

Αὐτὰ εἶπε ὁ Ὀδυσσεάς κι οἱ μνηστήρες τὸν μάλωσαν: — Πάψε παλιοζητιάνε, πού θά παραβγῇς ἐσὺ μ' ἐμᾶς τ' ἄρ χοντόπουλα!

— Μὴν τὸν μαλώνετε, τοὺς λέει ἡ Πηνελόπη. Δὲν κάνει ὁ κόσμος ἔτσι σ' ἕνα φιλοξενούμενο!

Αὐτὸ τὸ τόξο, λέει τότε ὁ Τηλέμαχος, εἶναι τοῦ πατέρα μου κι ὅπως θέλω τὸ ὀρίζω. Ἐσὺ μητέρα, σὲ παρακαλῶ νὰ πᾶς στὸ δωμάτιό σου. Ἀρκετὰ κουράστηκες ἐδῶ.

Ἡ Πηνελόπη ἄκουσε τοῦ γιοῦ της κι ἔφυγε. Τότε ὁ Τηλέμαχος πρόσταξε τὸν Εὐμαιο νὰ δώσῃ τὸ τόξο στὸν ξένο. Ἀμέσως ὁ Ὀδυσσεύς τὸ πῆρε στὸ χέρι του, τὸ ἐξέτασε καλὰ, καὶ σὰν βεβαιώθηκε πὼς δὲν ἔχει πάθει τίποτα, ἔβαλε ἓνα βέλος στὴ χορδή, τὴν τέντωσε χωρὶς δυσκολία, σημάδεψε τὶς τρύπες τῶν τσεκουριῶν, καὶ ντὶν τὸ βέλος πέρασε κι ἀπὸ τὶς δώδεκα μέσα, καὶ καρφώθηκε στὸν τοῖχο.

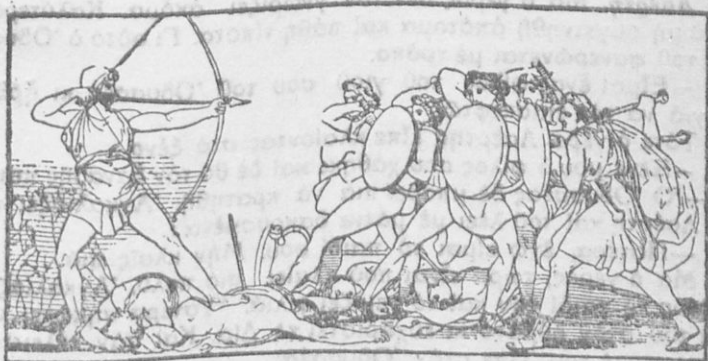
Οἱ λιμοκοντόροι σὰν τὸ εἶδαν αὐτὸ, ἀπόρησαν. Φοβήθηκαν κிடῶν πολὺ. Μὰ ὁ Ὀδυσσεύς δὲ χάνει καιρὸ. Γνέφει στὸν Τηλέμαχο, κι ἐκεῖνος ἀμέσως ζώνεται τὸ σπαθί του, παίρνει καὶ τὸ κοντάρι του καὶ στέκεται στὸ πλάϊ τοῦ πατέρα του. Τὴν ἴδια στιγμή ὁ Ὀδυσσεύς λέει στὸν Τηλέμαχο :

— Ἔ, γιέ τοῦ Ὀδυσσεά, εἶδες ποὺ δὲ σὲ ντρόπιασα ; Καὶ τώρα ἂς λογαριαστοῦμε μὲ τοὺς λιμοκοντόρους.

Αὐτὰ εἶπε ὁ Ὀδυσσεύς καὶ φώναξε μὲ θυμὸ στοὺς μνηστήρες :

— Ἀδιάντροποι, ἔφτασε ἡ ὥρα ποὺ θὰ μοῦ πληρώσετε μαζεμένα ὅλα σας τὰ γλέντια στὸ παλάτι μου. Νὰ λοιπόν ! Πάρτε τὴν πρώτη, πάρτε τὴ δεύτερη, πάρτε τὴν τρίτη, νὰ καὶ ἡ τέταρτη, ὀρίστε κι ἡ πέμπτη, κι ἡ ἕκτη κι ἡ ἑβδομη. . . .

Εἴκοσι τοὺς ἔριξε στὴ σειρά, τὴ μιὰ πάνω στὴν ἄλλη καὶ τοὺς ξάπλωσε ὅλους στὰ πάτωμα. Τὸν βοήθησε σ' αὐτὸ κι ὁ Τηλέμαχος.

Πάρτε τὴν πρώτη, πάρτε τὴ δεύτερη, πάρτε τὴν τρίτη...

Σὰν τέλειωσε αὐτὴ ἡ δουλειά, οἱ ὑπηρέτες μάζεψαν τοὺς νεκροὺς καὶ τοὺς βγάλαν ἔξω στὴν αὐλή. Ἀμέσως ὁ Ὀδυσσεύς ντύθηκε τῇ βασιλικῇ του στολῇ καὶ πῆγε καὶ παρουσιάστηκε στὴ γυναῖκα του, τὴν Πηνελόπη. Ἐκεῖνη ἔμεινε μὲ τὸ στόμα ἀνοιχτὸ! Τώρα ναί, τὸν γνωρίζει. Εἶναι ἐκεῖνος, ποὺ τὸν περίμενε πιστὰ

Ἡ Πηνελόπη τὸν ἀγκαλιάζει καὶ τὸν γεμίζει δάκρυα.

εἴκοσι τόσα χρόνια. Εἶναι ἐκεῖνος ποὺ ὅλα τῆς τὰ θυμίζει: μέρες καλές, μέρες εὐτυχισμένες. Τὸν ἀγκαλιάζει καὶ τὸν γεμίζει δάκρυα. —ὦ, πόσο εὐτυχισμένη εἶναι τώρα!

Σὲ λίγο ὁ Ὅδυσσεας πηγαίνει μαζί με τὸν Τηλέμαχο καὶ τοὺς ὑπηρέτες του σ' ἓνα μακρινὸ του χτήμα. Ἐκεῖ ἀνταμώνει τὸ γέρο Λαέρτη. Μὰ ὁ γέρος δὲν τὸν γνωρίζει ἀκόμα. Καλύτερα, γιὰ νὰ μὴ συγκινηθῇ ἀπότομα καὶ πάθῃ τίποτα. Γι' αὐτὸ ὁ Ὅδυσσεας τοῦ φανερώνεται μὲ τρόπο.

—Εἶμαι ἓνας φίλος τοῦ γιοῦ σου τοῦ Ὅδυσσεα κι ἦρθα ἐδῶ γιὰ νὰ τὸν ἐπισκεφτῶ.

Τότε ὁ γέρο Λαέρτης εἶπε κλαίοντας στὸ ξένο :

—Ξένε μου, ὁ φίλος σου χάθηκε καὶ δὲ θὰ τὸν ξαναδῇς ποτέ.

—Ὁ Ὅδυσσεας δὲ μπορεῖ πιά νὰ κρατηθῇ. Ἀγκαλιάζει τὸ γέρο Λαέρτη καὶ τοῦ λέει μὲ μάτια δακρυσμένα :

—Πατέρα, ἐγὼ εἶμαι τὸ παιδί σου. Μὴν κλαῖς πιά.

Μὰ ὁ γέρος, τώρα εἶναι ποὺ κλαίει πρὶς πολὺ. Ἀγκαλιάζει κι αὐτὸς τὸ παιδί του καὶ τὸ γεμίζει φιλία. Ὑστερα σηκώνει τὰ χέρια του στὸν οὐρανὸ κι εὐχαριστεῖ τὸ Δία. Καὶ σὰν τέλειωσῃ τὴν προσευχή του, εἶπε στὸν Ὅδυσσεα:

—Παιδί μου, μὲ προπῆραν τὰ χρόνια καὶ γέρασα ὁ καημένος, ἀλλὰ σήμερα νιώθω πὼς ξαναγεννήθηκα, γιατί σὲ ξαναβλέπω κοντά μου.

—Κι ἐγὼ πατέρα, τὸ ἴδιο. Σήμερα καινούργια ζωὴ ἀρχίζει γιὰ μᾶς.

0020561243

8.3.2017

ΠΟΙΚΙΛΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΝΙΚΟΥ Α. ΚΑΣΣΙΩΤΗ
ΧΙΟΣ

Αριθ. 1 ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ

ΔΙΚΑΝΙΚΟΙ
ΑΙΓΙΝΗΤΙΚΟΣ - ΚΑΤΑ ΛΟΧΙΤΟΥ - ΠΡΟΣ ΕΥΘΥΝΟΥΝ
ΚΕΙΜΕΝΟΝ - ΠΡΟΛΟΓΟΣ - ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ - ΣΧΟΛΙΑ
Γ. Δ. ΖΕΥΓΟΛΗ
ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΙΣ ΑΙΓΙΝΗΤΙΚΟΝ
Γ. Σ. ΜΑΡΙΔΑΚΗ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ

Αριθ. 2 Η ΧΙΟΣ

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ
ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ - ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

Αριθ. 3 ΨΥΧΙΚΗ & ΣΩΜΑΤΙΚΗ
ΑΓΩΓΗ

ΚΑ. ΠΑΠΑΜΑΥΡΟΥ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗΣ

Αριθ. 4 ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

ΣΚΟΠΟΣ ΑΓΩΓΗΣ - ΕΠΙΣΗΜΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΜΕΘΟΔΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ - Ο ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ
ΚΟΝ. Δ. ΜΠΑΛΛΑ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΟΥ ΔΗΜΟΤ. ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΚΛΑΔΟΣ

Αριθ. 1 ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ

Αριθ. 2 ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΜΥΘΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ

Αριθ. 3 ΖΩΑ ΣΠΙΤΙΟΥ ΑΥΛΗΣ ΑΓΡΟΥ

ΝΕΟΣ ΧΑΡΤΗΣ: ΝΗΣΟΥ ΧΙΟΥ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΝΙΚΟΥ Α. ΚΑΣΣΙΩΤΗ
ΧΙΟΣ